
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

«ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΒΙΛΛΑ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
Δρ. ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2020

ΤΜ
ΧΠ
ΠΑ

Δήλωση

Βεβαιώνω ότι η παρούσα εργασία είναι δική μου, δεν έχει συγγραφεί από άλλο πρόσωπο με ή χωρίς αμοιβή, δεν έχει αντιγραφεί από δημοσιευμένη ή αδημοσίευτη εργασία άλλου και δεν έχει προηγουμένως υποβληθεί για βαθμολόγηση στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας ή άλλου. Βεβαιώνω ότι είμαι εν γνώσει των κανόνων περί λογοκλοπής του ΤΜΧΠΠΑ και ότι στο πλαίσιο αυτού έχουν τηρηθεί όλοι οι κανόνες κατά την ακαδημαϊκή δεοντολογία, σχετικά με αναφορές, βιβλιογραφία, κ.λπ., τόσο από έντυπες όσο και από ηλεκτρονικές πηγές. Σε περίπτωση λογοκλοπής αποδέχομαι όλες ανεξαιρέτως τις ποινές που προβλέπουν οι εκάστοτε Κανονισμοί του ΠΘ ή και του ΤΜΧΠΠΑ.

Ημερομηνία:

Ονοματεπώνυμο:

Υπογραφή:

Σύντομη περίληψη

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται η κατάσταση που επικρατεί στον τομέα του τουρισμού, και πιο συγκεκριμένα των εναλλακτικών μορφών του, στην Ελλάδα. Σε πρώτη φάση αποσαφηνίζονται οι όροι του βιώσιμου ή αειφόρου τουρισμού και του εναλλακτικού τουρισμού. Δίνεται έμφαση, ειδικότερα, στον αθλητικό τουρισμό και τις δυνατότητές του να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης μιας περιοχής. Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο που ισχύει για τον αθλητικό τουρισμό σε Ευρωπαϊκή Ένωση και Ελλάδα. Επίσης, αναλύονται τα πλαίσια της ανάπτυξης του αθλητικού τουρισμού σε έναν προορισμό με εξαιρετικές τουριστικές προδιαγραφές, την πόλη του Βόλου και γενικότερα τη Μαγνησία, επειδή συνδυάζει αρμονικά το βουνό με τη θάλασσα. Επιπλέον, καταγράφονται στατιστικά στοιχεία τουρισμού στην Περιφερειακή Ενότητα Μαγνησίας και προοπτικές ανάπτυξής του. Περιγράφονται οι υπάρχουσες αθλητικές υποδομές, καθώς και αθλητικές δραστηριότητες τουριστικού ενδιαφέροντος με ευρεία συμμετοχή Ελλήνων και ξένων αθλητών, και αθρόα προσέλκυση τουριστών. Τέλος, προτείνονται τρόποι ανάπτυξης του αθλητικού τουρισμού στη Μαγνησία και εξάγονται τα σχετικά συμπεράσματα.

Λέξεις – κλειδιά

Αθλητικός τουρισμός, εναλλακτικές μορφές τουρισμού, Περιφερειακή Ενότητα Μαγνησίας, βιώσιμος τουρισμός

Abstract

This paper presents the situation that prevails in the field of tourism in Greece and more specifically its alternative forms. Firstly, the terms of viable or sustainable tourism and alternative tourism are clarified. Emphasis is placed, in particular, on sports tourism and its potential to become a growth leverage for the development of a region. Subsequently, reference is made to the current institutional framework applicable to sports tourism in the EU and Greece. Furthermore, the context of the development of sports tourism is analyzed, in a destination with excellent tourist specifications for sports development, the city of Volos and Magnesia in general, as it harmoniously combines both sea and mountain. In addition, tourism statistics in the Region of Magnesia are recorded as well as its development prospects. There is also a description of the existing sports infrastructure, as well as of the sports activities of tourist interest with wide participation of Greek and foreign athletes, and with massive attraction for tourists. Finally, conclusions are drawn on the development potential of sports tourism in Magnesia.

Keywords

Sports tourism, alternative forms of tourism, Region of Magnesia, sustainable tourism

Ευχαριστίες

Για την εκπόνηση της διπλωματικής μου εργασίας θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Καλλιώρα Δημήτριο για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγηση που μου προσέφερε καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Επίσης, θέλω να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένειά μου, και ιδιαίτερα στη μητέρα μου, η οποία με στήριξε και μου συμπαραστάθηκε σε όλη αυτή την προσπάθεια ολοκλήρωσης των σπουδών μου στο τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	2
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	3
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΑΡΤΩΝ	3
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	3
ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	9
1.1 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	9
1.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΒΙΩΣΙΜΟΥ Ή ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	10
1.3 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	11
1.4 Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	13
1.5 ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	14
1.6 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	16
1.7 ΒΙΩΣΙΜΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	18
1.8 ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	18
2. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	21
2.1 ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	21
2.2 ΟΡΙΣΜΟΙ	22
2.3 ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΕ - ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ.....	25
2.4 ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	28
2.4.1 Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	28
2.4.2 Η ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	31

2.4.3 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	36
3. ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ	38
3.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	38
3.2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	43
3.3 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	58
3.3.1 ΕΙΔΗ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ	58
3.3.2 ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	63
3.4 ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT	69
4. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	73
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	87
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	89

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Πόροι, υποδομές, υπηρεσίες	17
Πίνακας 2: Είδη επισκεπτών αθλητικού τουρισμού	24
Πίνακας 3: Στατιστικά στοιχεία αερολιμένα Ν. Αγχιάλου περιόδου 1994 – 2018 - Κίνηση εσωτερικού	45
Πίνακας 4: Στατιστικά στοιχεία αερολιμένα Ν. Αγχιάλου περιόδου 1994 – 2018 - Κίνηση εξωτερικού	47
Πίνακας 5: ΕΠΙΒΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΛΙΜΕΝΟΣ ΒΟΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 2000 - 2018	50
Πίνακας 6: ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΟΠΛΟΙΩΝ & ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ	52
Πίνακας 7: Τουριστικές υποδομές Θεσσαλίας	53
Πίνακας 8: Αφίξεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου πλην κάμπινγκ, στην Ελλάδα και στην ΠΕ Μαγνησίας	54

Πίνακας 9: Υποδομές ΠΕ Μαγνησίας.....	54
Πίνακας 10: Μουσεία - Αρχαιολογικοί Χώροι του Βόλου και της ευρύτερης περιοχής	55
Πίνακας 11: Θέατρα – Πολιτιστικοί χώροι Βόλου	56
Πίνακας 12: Συνεδριακοί χώροι- Αμφιθέατρα του Βόλου και της ευρύτερης περιοχής	56
Πίνακας 13: Αθλητικές δραστηριότητες στη φύση (ΠΕ Μαγνησίας)	59
Πίνακας 14: Αθλητική Υποδομή Δήμου Βόλου	66
Πίνακας 15: Αθλητική Υποδομή λοιπών Δήμων ΠΕ Μαγνησίας	67
Πίνακας 16: Προτάσεις για την ανάπτυξη αθλητικού τουρισμού στην ΠΕ Μαγνησίας	85

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1: Κλιματικά Δεδομένα για Βόλο – Αγκιάλο	43
Διάγραμμα 2: Στατιστικά στοιχεία αερολιμένα Ν. Αγκιάλου περιόδου 1994 – 2018 - Κίνηση εσωτερικού	46
Διάγραμμα 3: Στατιστικά στοιχεία αερολιμένα Ν. Αγκιάλου περιόδου 1994 – 2018 - Κίνηση εξωτερικού	48
Διάγραμμα 4: ΕΠΙΒΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΛΙΜΕΝΟΣ ΒΟΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 2000 - 2018	51

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΑΡΤΩΝ

Χάρτης 1: Περιφερειακή Ενότητα Μαγνησίας.....	38
Χάρτης 2: Τουριστικός χάρτης ΠΕ Μαγνησίας.....	58

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: Κλασικός Μαραθώνιος Αθήνας.....	32
Εικόνα 2: Santorini Experience	33
Εικόνα 3: Navarino Challenge	33
Εικόνα 4: Zagori Mountain Running	34
Εικόνα 5: Spetsathlon.....	34
Εικόνα 6: Διεθνής Μαραθώνιος Μέγας Αλέξανδρος.....	35
Εικόνα 7: XTERRA Greece Championship	35
Εικόνα 8: Το τρενάκι του Πηλίου.....	39

Εικόνα 9: Η πόλη του Βόλου.....	40
Εικόνα 10: Μυλοπόταμος Πηλίου	41
Εικόνα 11: Μακρινίτσα Πηλίου.....	42
Εικόνα 12: Βόλος.....	42
Εικόνα 13: Σιδηροδρομικός Σταθμός Βόλου.....	44
Εικόνα 14: Κρατικός Αερολιμένας Ν. Αγχιάλου.....	45
Εικόνα 15: Η σύγχρονη Αργώ του Βόλου.....	49
Εικόνα 16: Λιμάνι Βόλου	50
Εικόνα 17: Αθλητικές δραστηριότητες στη φύση (ΠΕ Μαγνησίας)	61
Εικόνα 18: Πανθεσσαλικό Στάδιο	64
Εικόνα 19: Υπαίθρια όργανα γυμναστικής.....	65
Εικόνα 20: Δημοτικό Κολυμβητήριο Νέας Ιωνίας «Ολυμπιονίκης Β. Πολύμερος».....	68
Εικόνα 21: Δείγμα portal.....	81
Εικόνα 22: Κέντρο εικονικής πραγματικότητας (VR)	84

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ

ΑΕΙ Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

ΑΕΠ Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

ΑμεΑ Άτομα με αναπηρία

ΑΣΤΕ Ανώτατες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης

ΒΙΟΠΑ Βιομηχανικό Πάρκο

ΒΙΠΕ Βιομηχανική Περιοχή

ΔΟΕΠΑΠ Δημοτικός Οργανισμός Εκπαίδευσης Παιδιού, Αθλητισμού, Πολιτισμού

ΔΗΠΕΘΕ Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο

ΕΑΚ Εθνικό Αθλητικό Κέντρο

ΕΕ Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΚΑΒ Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας

ΕΛΣΤΑΤ Ελληνική Στατιστική Αρχή

ΕΟΤ Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού

ΕΣΠΑ Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης

ΙΕΚ Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΚΑΝΑ Κρατικός Αερολιμένας Νέας Αγχιάλου

ΚΕΠΑΤ Κέντρα Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού

ΚΤΕΛ Κοινά Ταμεία Εισπράξεων Λεωφορείων

ΚΥΑ Κοινή Υπουργική Απόφαση

ΜΜΕ Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ή Επικοινωνίας

ΟΑΕΔ Οργανισμός Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού

ΠΑγΟ Προγράμματα Άθλησης για Όλους

ΠΑΘΕ Πάτρα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Εύζωνοι

ΠΔΕ Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

ΠΕ Περιφερειακή Ενότητα

ΠΘ Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

ΠΥΤ Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού

ΣΔΙΤ Συμπράξεις Δημοσίου – Ιδιωτικού Τομέα

ΤΕΕ Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας

ΤΕΙ Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

ΤΜΧΠΠΑ Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΦΕΚ Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως

BITS Bureau Internationale de Tourisme Social

CLLD Community Led-Local Development

ECTWT Ecumenical Coalition of Third World Tourism

EU European Union

MTB Mountain Bike

SWOT Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats

U19 Under 19

UNWTO United Nations World Tourism Organization

WTTC World Travel and Tourism Council

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο στόχος της παρούσας εργασίας είναι να αποτυπώσει τη συμβολή των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας, καθώς επίσης και να μελετήσει τις προοπτικές ανάπτυξης του αθλητικού τουρισμού σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας. Συγκεκριμένα, επικεντρώνεται στις δυνατότητες και προϋποθέσεις ανάπτυξης αθλητικού τουρισμού στην περιοχή της ηπειρωτικής Μαγνησίας.

Η συνεισφορά του τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας επιβεβαιώνεται από τα υπάρχοντα οικονομικά στοιχεία. Επειδή όμως βασίζεται περισσότερο στο τρίπτυχο «ήλιος, θάλασσα και άμμος» περιορίζεται χρονικά (κυρίως τους θερινούς μήνες). Για να αρθεί αυτή η εποχικότητα και να πολλαπλασιαστούν τα οφέλη προτείνεται η ενίσχυση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και ιδιαίτερα του αθλητικού τουρισμού. Η επιλογή του θέματος έγινε, επειδή η ΠΕ Μαγνησίας διαθέτει το κατάλληλο φυσικό περιβάλλον αλλά και αρκετές υποδομές που μπορούν να υποστηρίξουν δράσεις σχετικές με τον αθλητισμό, να αναπτύξουν περισσότερο την τοπική οικονομία και να καθιερώσουν τη συγκεκριμένη περιφερειακή ενότητα ως διάσημο προορισμό αθλητικού ενδιαφέροντος.

Αφού ορίστηκε το ερευνητικό θέμα, έγινε έρευνα σε ελληνική και ξενόγλωσση βιβλιογραφία, σε δημοσιεύσεις σε ελληνικά και ξένα άρθρα και ακολούθησε πλοήγηση σε επίσημες ιστοσελίδες.

Η ερευνητική προσέγγιση περιλαμβάνει πληροφορίες που αφορούν στον αθλητικό τουρισμό στην ΕΕ και στην Ελλάδα. Αναλύονται σε μεγαλύτερο βαθμό τα στοιχεία που αφορούν την περιοχή μελέτης, παρουσιάζεται η σημερινή κατάσταση σε σχέση με τον αθλητικό τουρισμό, εντοπίζονται αδυναμίες και πλεονεκτήματα. Στο τέλος, διαμορφώνονται προτάσεις για την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών που μπορούν να οδηγήσουν στην προστασία του περιβάλλοντος, στην ανάδειξη του προορισμού, στην αναβάθμιση και αξιοποίηση των υποδομών, και εξάγονται συμπεράσματα.

ΔΟΜΗ

Η εργασία αποτελείται από πέντε ενότητες - κεφάλαια:

- Στο πρώτο κεφάλαιο περιγράφεται ο τουρισμός στην Ελλάδα, δίνονται οι έννοιες του βιώσιμου και του εναλλακτικού τουρισμού, καθώς και οι προϋποθέσεις και οι επιπτώσεις της ανάπτυξης των εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

- Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μια σύντομη ιστορική αναδρομή του φαινομένου του αθλητικού τουρισμού, δίνονται ορισμοί του αθλητικού τουρισμού και αναφέρονται το θεσμικό πλαίσιο και η στρατηγική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας. Επίσης, περιγράφεται η υπάρχουσα κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα σε ό,τι αφορά τις αθλητικές διοργανώσεις.
- Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται τα γενικά χαρακτηριστικά της ΠΕ Μαγνησίας και η υφιστάμενη δραστηριοποίηση σε ό,τι αφορά τον αθλητικό τουρισμό. Περιγράφονται τα είδη του αθλητικού τουρισμού και οι υπάρχουσες υποδομές.
- Στο τέταρτο κεφάλαιο διατυπώνονται προτάσεις για την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού στην περιοχή μελέτης.
- Στο πέμπτο κεφάλαιο παρατίθενται συμπεράσματα σχετικά με τις δυνατότητες ανάπτυξης αθλητικού τουρισμού στη Μαγνησία και τα οφέλη της ανάπτυξής του.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Ερευνητικές ερωτήσεις που πρέπει να απαντηθούν μέσω της συγκεκριμένης έρευνας έχουν ως εξής:

- Μπορεί η άμβλυνση της εποχικότητας του τουρισμού της Ελλάδας να πραγματοποιηθεί με την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού;
- Ποιο είναι το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει στην Ε.Ε. και στην Ελλάδα για τον τουρισμό και ειδικότερα για τον αθλητικό τουρισμό;
- Θα βοηθούσαν οι υπάρχουσες αθλητικές υποδομές της ηπειρωτικής Μαγνησίας στην ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού;
- Συμβάλλει το φυσικό περιβάλλον της ηπειρωτικής Μαγνησίας στην υλοποίηση της ανάπτυξης του αθλητικού τουρισμού;

1. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

1.1 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η βιομηχανία του τουρισμού και της φιλοξενίας θεωρείται η μεγαλύτερη σε παγκόσμιο επίπεδο. Η έννοια του τουρισμού έχει αποδοθεί με διάφορους ορισμούς. Ένας από αυτούς αναφέρεται παρακάτω:

«Ο τουρισμός είναι μια ανθρώπινη δραστηριότητα, η οποία συνίσταται στο ταξίδι — δηλ. τη μετάβαση και την προσωρινή παραμονή — σε έναν ή περισσότερους τόπους διαφορετικούς από τον τόπο της μόνιμης εγκατάστασης (τους προορισμούς) καθώς και στις επιμέρους δραστηριότητες τις οποίες ασκεί ένα άτομο κατά τη διάρκεια του ταξιδιού με σκοπό την ικανοποίηση κάποιων αναγκών του» (Δ. Κούτουλας, 2001: 155).

Ο τουριστικός τομέας συνδέεται άμεσα με το περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσεται. Για το λόγο αυτό, υπάρχει μεγαλύτερη τουριστική ζήτηση σε περιοχές που διαθέτουν ιδιαίτερο και αξιόλογο περιβάλλον. Το περιβάλλον αυτό διαφοροποιείται ως ένα βαθμό με την τουριστική ανάπτυξη. Ως εκ τούτου είναι σημαντικό η ανάπτυξη του τουρισμού να γίνεται με αποτελεσματικότερη και περισσότερο ορθολογική διαχείριση του περιβάλλοντος. Όλη η προσπάθεια πρέπει να αποβλέπει και στο συνδυασμό στόχων της αειφόρου ανάπτυξης. Ωστόσο, σήμερα ο τουρισμός αναπτύσσεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς και έχει αναχθεί σε μαζικό φαινόμενο, κυρίως λόγω της τεχνολογικής εξέλιξης και της προόδου των μεταφορικών μέσων (Βίλλα Γ., 2018).

Στην Ελλάδα ο τουριστικός κλάδος είναι άμεσα συνδεδεμένος με την κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Επηρεάζει εργασιακά και οικονομικά μεγάλο πλήθος πολιτών και έχει άμεσες συνέπειες στην ποιότητα της ζωής τους. Πιο συγκεκριμένα, το 2018 συνεισέφερε στο 20,6% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) της χώρας, πρόσθεσε 37,5 δισ. ευρώ στην ελληνική οικονομία και προσέφερε 988.600 θέσεις εργασίας, σύμφωνα με την «έκθεση του Παγκόσμιου Συμβουλίου Ταξιδιών και Τουρισμού (WTTC)». Ο τουρισμός εξακολουθεί στην Ελλάδα να είναι κυρίως μαζικός, εποχικός, βασισμένος στην πολιτιστική της κληρονομιά και στα 3S (sea, sun, sand, δηλαδή θάλασσα, ήλιος, άμμος). Η μαζική εισροή τουριστικών ρευμάτων σε συγκεκριμένες περιοχές της χώρας, κυρίως τους θερινούς μήνες, έχει ανεβάσει οικονομικά τις εν λόγω περιοχές. Σε κάποιες από αυτές όμως έχουν δημιουργηθεί προβλήματα, εξαιτίας του κορεσμού, που μακροπρόθεσμα μπορεί να υποβαθμίσουν την

ποιότητα του τουριστικού προϊόντος. Στις περιοχές στις οποίες υπάρχει έλλειψη οργάνωσης και σωστής διαχείρισης και ταυτόχρονα υπέρβαση της φέρουσας τουριστικής ικανότητας, παρατηρούνται αρνητικές επιδράσεις στο περιβάλλον. Η ρύπανση της θάλασσας και των ακτών, ο άναρχος τρόπος ανάπτυξης οικισμών, τα έντονα κυκλοφοριακά προβλήματα, τα μειωμένα αποθέματα πόσιμου νερού, η υπερκατανάλωση ενέργειας, η μη σωστή διαχείριση των αποβλήτων που έχει σαν αποτέλεσμα την συσσώρευσή τους, η ηχορύπανση και άλλα, αποτελούν δείγματα των επιπτώσεων του μαζικού τουρισμού. Κατά συνέπεια, η άναρχη ανάπτυξη του συμβατικού τουρισμού επιδρά αρνητικά στο περιβάλλον και στους φυσικούς πόρους.

1.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΒΙΩΣΙΜΟΥ Ή ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Οι αρνητικές επιπτώσεις του μαζικού τουρισμού οδήγησαν στην αναθεώρηση της πολιτικής του τουρισμού, η οποία είναι απαραίτητο όχι μόνο να μειώνει τις αρνητικές επιπτώσεις, αλλά και να εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής, ακολουθώντας μια στρατηγική για μια βιώσιμη ανάπτυξη. Μια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη συνδυάζει την αποτελεσματικότητα της οικονομίας, την κοινωνική ισότητα και δικαιοσύνη και την προστασία του περιβάλλοντος (Π. Τσάρτας κ.ά., 2010: 72).

Ο βιώσιμος ή αειφόρος τουρισμός (sustainable tourism) είναι, σύμφωνα με τον «Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (UNWTO)», «ο τουρισμός που λαμβάνει πλήρως υπόψη του τις υφιστάμενες και μελλοντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις του και ανταποκρίνεται στις ανάγκες των επισκεπτών, του κλάδου και των κοινοτήτων στους προορισμούς υποδοχής».

Σύμφωνα με τον UNWTO, επίσης, οι κατευθυντήριες γραμμές της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και οι πρακτικές διαχείρισής της είναι οι εξής:

- 1) Η βέλτιστη χρήση των περιβαλλοντικών πόρων που αποτελούν βασικό στοιχείο της τουριστικής ανάπτυξης, η διατήρηση βασικών οικολογικών διαδικασιών και η συμβολή στη διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς και της βιοποικιλότητας.
- 2) Ο σεβασμός στην κοινωνική και πολιτισμική αυθεντικότητα των κοινοτήτων υποδοχής, η διαφύλαξη της δομημένης και ζωντανής πολιτιστικής τους κληρονομιάς και των παραδοσιακών αξιών και η συμβολή στην διαπολιτισμική κατανόηση και ανοχή.

3) Η διασφάλιση των βιώσιμων, μακροπρόθεσμων οικονομικών δραστηριοτήτων, η παροχή κοινωνικοοικονομικών οφελών σε όλους τους ενδιαφερόμενους που είναι δίκαια κατανομημένα, συμπεριλαμβανομένης της σταθερής απασχόλησης και ευκαιριών εισοδήματος και των κοινωνικών υπηρεσιών στις κοινότητες υποδοχής, καθώς επίσης και η συμβολή στην άμβλυνση της φτώχειας.

Επίσης, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού:

Η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη ικανοποιεί τις ανάγκες των τωρινών τουριστών και των περιοχών που τους φιλοξενούν και, παράλληλα, προστατεύει και ενισχύει τις ευκαιρίες για το μέλλον. Θεωρείται ότι η ανάπτυξη αυτή οδηγεί στη διαχείριση όλων των πόρων με τέτοιο τρόπο ώστε οι οικονομικές, κοινωνικές και αισθητικές ανάγκες να είναι δυνατό να εκπληρώνονται ενώ, παράλληλα, διατηρείται η πολιτισμική ακεραιότητα, οι ουσιώδεις οικολογικές διαδικασίες, η βιολογική ποικιλότητα και τα συστήματα υποστήριξης της ζωής. Τα προϊόντα του βιώσιμου τουρισμού είναι προϊόντα που λειτουργούν σε αρμονία με το τοπικό περιβάλλον, την κοινωνία και τους πολιτισμούς, έτσι ώστε αυτά να καρπώνονται όλα τα οφέλη και να μην αποτελούν θύματα τουριστικής ανάπτυξης.

Η Συνδιάσκεψη Κορυφής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη στο Ρίο Ντε Τζανέιρο (1992) ανέδειξε τη σπουδαιότητα της οικονομικής ανάπτυξης σε παράλληλη εξέλιξη με την κοινωνική πρόοδο και την περιβαλλοντική προστασία. Ανάμεσα στους άλλους τομείς αναδείχθηκε και του βιώσιμου τουρισμού (Γ. Τσάλτας κ.ά., 1993). Ο ίδιος τομέας αναγνωρίστηκε ως βασικός στόχος στην Παγκόσμια Διάσκεψη Κορυφής (Γιοχάνεσμπουργκ, 2002), για τη βιώσιμη ανάπτυξη (Γ. Τσάλτας κ.ά., 2003).

1.3 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Για πρώτη φορά ο όρος «εναλλακτικός τουρισμός» εμφανίστηκε στον «Οικουμενικό Συνασπισμό για τον Τουρισμό στον Αναπτυσσόμενο Κόσμο (Ecumenical Coalition of Third World Tourism – ECTWT)» ο οποίος, με την ίδρυσή του το 1981 στη Μπανγκόκ, διακήρυξε ότι στόχος του είναι «να εξερευνήσει πιθανές μορφές εναλλακτικού τουρισμού στις χώρες του Τρίτου Κόσμου» (Φαρσάρη & Σωτηριάδης, 2009: 41-42).

Στο Chiang – Mai (Ταϊλάνδη), το 1984, οι 44 συμμετέχοντες στο ECTWT συμφώνησαν ότι ο εναλλακτικός τουρισμός είναι «μια διαδικασία που προωθεί μια δίκαιη μορφή ταξιδιού μεταξύ των μελών διαφορετικών κοινωνιών με στόχο την αμοιβαία αλληλοκατανόηση, την αλληλεγγύη και την ισότητα μεταξύ των συμμετεχόντων» (Φαρσάρη & Σωτηριάδης, 2009: 42).

Ένας ορισμός που δόθηκε για τον εναλλακτικό τουρισμό και τον εναλλακτικό τουρίστα από τον Krippendorf το 1987 (στο J. Jarviliuoma, 1992: 118) είναι ο παρακάτω:

Ο εναλλακτικός τουρισμός δεν είναι μια σαφώς οριοθετημένη έννοια, αλλά ο όρος χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο για διάφορα μοντέλα τουρισμού: εκπαιδευτικά και πολιτιστικά ταξίδια, τουρισμό περιπέτειας ή μεμονωμένα ταξίδια περιηγητών. Η βασική αρχή των εναλλακτικών τουριστών είναι να αποστασιοποιηθούν όσο γίνεται περισσότερο από τον μαζικό τουρισμό. Οι εναλλακτικοί τουρίστες επιδιώκουν μια στενότερη επαφή με την τοπική κοινωνία, προσπαθούν να μην έχουν ανάγκη από την τουριστική υποδομή και χρησιμοποιούν τους ίδιους τύπους καταλυμάτων και μεταφορικών μέσων με τον ντόπιο πληθυσμό. Επίσης θέλουν να είναι καλά πληροφορημένοι πριν και κατά τη διάρκεια των διακοπών τους και ταξιδεύουν μόνοι ή σε μικρές ομάδες.

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού, σύμφωνα με τους Eadington και Smith (1992) ορίζονται ως:

«μορφές τουρισμού που είναι συμβατές με τις περιβαλλοντικές και τις κοινωνικές αξίες της περιοχής και οι οποίες επιτρέπουν τόσο στην κοινωνία υποδοχής όσο και στους επισκέπτες να απολαύσουν μία θετική και αξιόλογη αλληλεπίδραση και κοινές εμπειρίες» (Φαρσάρη & Σωτηριάδης, 2009: 42).

Σύμφωνα με τον Inskeep το 1991 (στον Ανδριώτη, 2003: 141): *«Ο εναλλακτικός τουρισμός είναι μικρής κλίμακας, μη συμβατικής φύσης, μη μαζικής εξειδίκευσης καθώς και κοινωνικά και περιβαλλοντολογικά ευαίσθητος και γεμάτος σεβασμό, σε αντίθεση με το συμβατικό τύπο μαζικού τουρισμού σε μεγάλα θέρετρα».*

Ο εναλλακτικός τουρισμός περιγράφεται από το Σφακιανάκη (2000: 35-38), ως *«ένα σύνολο ολοκληρωμένων τουριστικών υπηρεσιών, οι οποίες διακρίνονται από εξειδίκευση ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες και προτιμήσεις των πελατών τους, απευθύνονται σε ένα εξειδικευμένο κοινό, στηρίζονται σε οικολογικά ανεκτές και ήπιες δραστηριότητες, ενώ αναδεικνύουν χωρίς να καταστρέφουν τα φυσικά κάλλη μίας περιοχής».*

Ένας άλλος ορισμός εναλλακτικού τουρισμού δίνεται από τον Ανδριώτη (2008) και είναι ο εξής:

Εναλλακτικός είναι ο τουρισμός μικρής κλίμακας και μη μαζικής μορφής ανάπτυξης που προωθεί μια ενεργητική μορφή διακοπών, φιλική προς το περιβάλλον και τις κοινωνικές και πολιτιστικές αξίες, κάνει δυνατή την αλληλεπίδραση και την κοινή συμβίωση μεταξύ των μελών διαφορετικών κοινωνικών ομάδων (των τουριστών και των κοινωνιών υποδοχής τους) και

αναπτύσσεται με τη σύμφωνη γνώμη και συμμετοχή του ντόπιου κοινωνικού συνόλου.

Ο εναλλακτικός τουρισμός, σύμφωνα με τον Butler (1990), έχει μικρότερη αρνητική επίδραση στους τουριστικούς προορισμούς από τον μαζικό τουρισμό, και ταυτόχρονα επιφέρει αρκετά οφέλη.

1.4 Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού αναπτύχθηκαν χάρη στους παρακάτω παράγοντες (Π. Τσάρτας κ.ά., 2011: 69-77):

- **Αλλαγή στον τρόπο ζωής και κατανάλωσης αγαθών**

Χαρακτηριστικό της μεταπολεμικής περιόδου αποτελεί η αυξημένη αγορά και κατανάλωση προϊόντων («καταναλωτική κοινωνία»). Η αλλαγή στον τρόπο ζωής μικροαστών και μεσοαστών μέσα από την υπερκατανάλωση, αποσκοπεί σε περαιτέρω άνοδο της κοινωνικής θέσης του αγοραστή. Ένας τρόπος προβολής της αγοραστικής δύναμης είναι και το ταξίδι. Μετά το 1970 αναπτύσσονται πιο ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού που ενισχύουν τα νέα καταναλωτικά πρότυπα. Η αγορά ταξιδιού αποκτά καινούριες πτυχές, λειτουργεί με συνδυασμό ποικίλων προϊόντων για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της σύγχρονης καταναλωτικής κοινωνίας.

- **Αύξηση του ελεύθερου χρόνου και του αριθμού των ετήσιων ταξιδιών**

Η πενήμερη εργασία που καθιερώθηκε στις δεκαετίες 1960 και 1970, τα επιδόματα άδειας των εργαζομένων, οι επιδοτούμενες διακοπές και άλλα οδήγησαν στην αύξηση των ταξιδιών διακοπών.

- **Επιστροφή στην ύπαιθρο**

Ο αγχωτικός και δύσκολος τρόπος ζωής και εργασίας στα αστικά κέντρα δημιούργησε την ανάγκη για χρήση εξοχικής, παραθεριστικής κατοικίας. Μια διέξοδο σε αυτό το πρόβλημα αποτελούσε και «το χωριό», ο τόπος καταγωγής του καθενός. Το γεγονός της επιστροφής στην παραδοσιακή ζωή και στην ύπαιθρο, αναζωογόνησε περιοχές που είχαν εγκαταλειφθεί λόγω αστυφιλίας.

- **Αλλαγές στα κίνητρα ταξιδιών**

Τα καταναλωτικά πρότυπα της περιόδου 1960-1980 μεταβάλλονται και από ταξίδια διακοπών ή επαγγελματικά, μετατρέπονται σε σύνθετες αποδράσεις που προσφέρουν πολλαπλές εμπειρίες.

- **Η αναζήτηση εναλλακτικών τύπων ταξιδιών**

Τα περιβαλλοντικά κινήματα των δεκαετιών 1970-1980 στις αναπτυγμένες χώρες, ευαισθητοποιούν την κοινή γνώμη στα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος. Οι διοργανωτές και οπαδοί των κινημάτων αναζήτησαν διαφορετική προσέγγιση στην διεξαγωγή των ταξιδιών τους, ουσιαστικότερη γνωριμία με την τοπική κοινωνία, με το περιβάλλον και με τον πολιτισμό της. Η προσέγγιση αυτή συνέβαλε στην ανάπτυξη των Ειδικών και Εναλλακτικών μορφών τουρισμού σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

1.5 ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Τα επικρατέστερα είδη εναλλακτικού τουρισμού είναι ο αγροτουρισμός και ο οικοτουρισμός.

Στην Ελλάδα μπορούν να αναπτυχθούν κυρίως οι παρακάτω μορφές εναλλακτικού τουρισμού:

Αγροτουρισμός. Αναπτύσσεται σε μη τουριστικά κορεσμένες, αγροτικές περιοχές. Η διαμονή των τουριστών γίνεται σε ξενοδοχείο, σε αγρόκτημα, σε αγροτικό κατάλυμα με την αγροτική οικογένεια ή χωρίς αυτήν. Περιλαμβάνει την παρακολούθηση και συμμετοχή σε γεωργικές δραστηριότητες, καθώς και τον ενστερνισμό του τρόπου ζωής των αγροτών.

Οικοτουρισμός (φυσιολατρικός τουρισμός). Αποτελεί μια μορφή εναλλακτικού τουρισμού που αναπτύσσεται σε φυσικό περιβάλλον εξαιρετικής ομορφιάς, πλούσιο σε οικοσυστήματα. Ένα τέτοιο ταξίδι που γίνεται με σεβασμό απέναντι στη φύση, συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος και στην τοπική ανάπτυξη. Πραγματοποιείται με επισκέψεις σε φυσικές περιοχές, π.χ. περιοχές natura.

Πολιτιστικός τουρισμός. Περιγράφεται ως ο τουρισμός που φέρνει σε επαφή τον τουρίστα με την πολιτιστική κληρονομιά ενός τόπου και περιλαμβάνει επίσκεψη σε μνημεία, σε μουσεία, σε αρχαιολογικούς χώρους και άλλα για τη γνωριμία με την ιστορία

και την παράδοση του τόπου. Η συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις και φεστιβάλ, η γνωριμία με τα τοπικά ήθη και έθιμα και την τοπική γαστρονομία, φέρνουν σε επαφή τον ταξιδιώτη με τους κατοίκους, τον πολιτισμό και την κουλτούρα της περιοχής.

Θρησκευτικός τουρισμός. Περιλαμβάνει την επίσκεψη σε θρησκευτικούς τόπους λατρείας, όπως εκκλησίες και μοναστήρια. Το ταξίδι ατόμων ή ομάδων σε τέτοιους χώρους γίνεται για θρησκευτικούς, πολιτιστικούς, εκπαιδευτικούς και προσκυνηματικούς λόγους. Η εξερεύνηση περιοχών με θρησκευτικά μνημεία ή και μουσεία αποβλέπει στην επαφή των ταξιδιωτών με τη θρησκευτική κληρονομιά, τέχνη και παράδοση.

Αθλητικός τουρισμός. Ο αθλητικός τουρισμός είναι ο τουρισμός στο πλαίσιο του οποίου εντάσσεται άτομο ή ομάδα σε αθλητικές εκδηλώσεις είτε για άθληση είτε για ψυχαγωγία. Οι τουρίστες οι οποίοι πραγματοποιούν τέτοια ταξίδια μπορεί να συμμετέχουν ενεργά σε αθλητικούς αγώνες ή να παρακολουθούν παθητικά αθλητικές διοργανώσεις. Διακρίνεται σε: α) τουρισμό αθλητικής αναψυχής - περιπέτειας, β) τουρισμό αθλητικών διοργανώσεων, γ) προπονητικό τουρισμό και δ) ποδηλατικό τουρισμό. (Ν. 4582/2018)

Τουρισμός υγείας. Αφορά την μετακίνηση ατόμων για διακοπές που αποσκοπούν στην πρόληψη και θεραπεία ασθενειών είτε ψυχικών - πνευματικών είτε σωματικών. Διακρίνεται σε (α) ιατρικό τουρισμό (θεραπευτικό), (β) τουρισμό ευεξίας και (γ) ιαματικό τουρισμό (θερμαλιστικό).

Ορεινός-ορειβατικός τουρισμός. Αναφέρεται σε δράσεις που πραγματοποιούνται σε ορεινούς ή ημιορεινούς όγκους. Περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως η ορειβασία, η ποδηλασία βουνού – εξοχής, η αναρρίχηση, η πεζοπορία κ.α. και μπορεί κάλλιστα να συνδυαστεί με αγροτουρισμό και οικοτουρισμό.

Τουρισμός γαστρονομίας. Αποτελεί ένα είδος αναψυχής, στο οποίο οι ταξιδιώτες συμμετέχουν σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τη γαστρονομία, γνωρίζουν γεύσεις από αυθεντικές τοπικές κουζίνες, παρακολουθούν τους δρόμους του κρασιού ή της μύρας σε κτήματα, οινοποιεία και ζυθοποιείες, έρχονται σε επαφή με παραδοσιακά προϊόντα, παραδοσιακά εστιατόρια και τοπικούς συνεταιρισμούς. Συμμετέχουν, επίσης, σε φεστιβάλ γευσιγνωσίας και διατροφής τοπικών προϊόντων.

Επαγγελματικός τουρισμός. Αφορά ταξιδιώτες με υψηλό μορφωτικό και οικονομικό επίπεδο, που μετακινούνται για επαγγελματικούς λόγους. Η διαμονή συνήθως είναι σύντομη και πραγματοποιείται κυρίως σε πολυτελή καταλύματα. Διακρίνεται σε συνεδριακό, τουρισμό εκθέσεων, τουρισμό κινήτρων και επιχειρηματικό τουρισμό.

Θαλάσσιος τουρισμός. Περιλαμβάνει όλες εκείνες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με τη θάλασσα και τις ακτές, όπως τα θαλάσσια σπορ, η κολύμβηση, η αναψυχή στην παραλία, η παρακολούθηση του βυθού και πολλές άλλες θαλάσσιες δραστηριότητες μεταξύ των οποίων το υποβρύχιο ψάρεμα και οι καταδύσεις.

Αεροπορικός τουρισμός. Είναι το είδος του τουρισμού όπου ο τουρίστας χρησιμοποιεί πτητικές μηχανές ως μέσο μεταφοράς. Τέτοιες μηχανές μπορεί να είναι το αεροπλάνο, το ελικόπτερο, το ελικοφόρο, το αερόστατο, το δελταπλάνο, το αλεξίπτερο ή αλεξίπτωτο πλαγιάς (παραπέντε) με κινητήρα ή χωρίς, το ανεμόπτερο, το γυροπλάνο και το αιωρόπτερο. Σχετίζεται και με τα αεραθλήματα, τα σημαντικότερα των οποίων είναι ο αλεξιπτωτισμός, ο αιωροπτερισμός, ο αεροστατισμός και η ανεμοπορία.

Κοινωνικός τουρισμός. Σύμφωνα με το «Διεθνές Γραφείο Κοινωνικού Τουρισμού (Bureau Internationale de Tourisme Social – BITS)» είναι «*το σύνολο των σχέσεων και διεργασιών που προκύπτουν από την επιδοτούμενη από τη πολιτεία, βάσει ορισμένων προγραμμάτων, συμμετοχή στον τουρισμό των κοινωνικών στρωμάτων με χαμηλό εισόδημα*» (Βενετσανοπούλου, 2006).

Γεωτουρισμός. Αφορά την περιήγηση σε γεώτοπους με γεωλογικά και γεωμορφολογικά μνημεία και σχηματισμούς, απολιθώματα, σπήλαια κ.α. που παρουσιάζουν ενδιαφέρον σε κάποιες ειδικές κατηγορίες τουριστών. Οι δραστηριότητες έχουν κατά κύριο λόγο επιστημονικό χαρακτήρα και προωθούν την περιβαλλοντική εκπαίδευση και την ενίσχυση της τοπικής ταυτότητας.

1.6 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ανάπτυξη των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού έχουν σχέση με το φυσικό, με το πολιτισμικό, με το ιστορικό, με το ανθρωπογενές και το οικονομικό περιβάλλον. Ο στόχος είναι η κάλυψη των αναγκών

των επισκεπτών και η προστασία του περιβάλλοντος, με παρεμβάσεις από την πλευρά της πολιτείας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (Π. Τσάρτας, 1999).

Πίνακας 1: Πόροι, υποδομές, υπηρεσίες

ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΙΣ ΠΟΡΟΙ	ΥΠΟΔΟΜΕΣ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
Φυσικό περιβάλλον	Μνημεία	Παραδοσιακοί οικισμοί	Ξενοδοχεία
Κλίμα	Ιστορία περιοχής	Κτίρια	Πρακτορεία
Ακτές	Παράδοση περιοχής	Παραδοσιακή αρχιτεκτονική	Εταιρίες μεταφορών
Ορεινοί όγκοι	Ήθη & έθιμα	Μουσεία	Λιμάνια
Τοπία	Τοπία	Ιστορικά κέντρα	Αεροδρόμιο
Λίμνες	Θρησκεία	Θεματικά πάρκα	Οδικό δίκτυο
Φαράγγια	Πολιτιστικές δραστηριότητες	Περιβαλλοντικά πάρκα & προστατευόμενες περιοχές	Υποδομές αθλητισμού
Σπηλιές	Γλώσσα	Τοπία	Επιχειρήσεις Εστίασης & αναψυχής
Θάλασσα	Μορφές τέχνης		Άλλες τουριστικές δραστηριότητες
Άγρια φύση	Παραδοσιακά παραγόμενα προϊόντα		
Εθνικοί δρυμοί			
Περιβαλλοντικά πάρκα & προστατευόμενες περιοχές			

Πηγή: Τσάρτας, Κοκκώσης (1999)

1.7 ΒΙΩΣΙΜΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το μέλλον του τουρισμού είναι απαραίτητο να διασφαλίζει τη βιωσιμότητα και αειφορία του προορισμού. Η ισορροπία που επιζητείται στον κλάδο του τουρισμού αποσκοπεί στη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της μαζικής τουριστικής ανάπτυξης και οριοθετεί τις επιβλαβείς για το περιβάλλον τουριστικές δραστηριότητες.

Η Ελλάδα λόγω του αξιόλογου φυσικού και πολιτιστικού της πλούτου έχει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Η τουριστική πολιτική είναι κρίσιμο να είναι φιλική προς το περιβάλλον, έτσι ώστε να προστατευτούν τα οικοσυστήματα και να διατηρηθούν οι φυσικοί πόροι. Σημαντική θα είναι η συμβολή του ειδικού χωροταξικού σχεδιασμού μόλις ολοκληρωθεί. Ήδη με τον νόμο 4582/2018 εκσυγχρονίζεται το ειδικό θεσμικό πλαίσιο στον κλάδο του τουρισμού, της τουριστικής εκπαίδευσης και της τουριστικής επιχειρηματικότητας, ενώ προωθείται παράλληλα η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Σκοπός των διατάξεών του είναι η ανάπτυξη, οργάνωση και εποπτεία δραστηριοτήτων αναψυχής και επιχειρηματικότητας και η διαμόρφωση πλαισίου κανόνων ασφαλείας που αφορούν το θεματικό (εναλλακτικό) τουρισμό, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται η ικανοποίηση των τουριστών μέσω των αυθεντικών βιωματικών εμπειριών θεματικού τουρισμού, η αύξηση της ελκυστικότητας του εγχώριου προϊόντος, η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, η δημιουργία θέσεων απασχόλησης, η στήριξη των περιφερειακών και τοπικών οικονομικών κοινωνιών, με στόχο την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη. (Ν. 4582/2018)

1.8 ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι δραστηριότητες στον τουριστικό τομέα έχουν θετικές και αρνητικές επιπτώσεις. Η ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού μπορεί να συμβάλει στη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στον οικονομικό, περιβαλλοντικό, πολιτιστικό και κοινωνικό τομέα.

Οι επιπτώσεις της ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού στην Ελλάδα διακρίνονται στις παρακάτω κατηγορίες.

Οικονομικές επιπτώσεις

Θετική θεωρείται η συνεισφορά των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην οικονομία ενός τόπου, στις συνθήκες εργασίας, στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων. Εξίσου σημαντική είναι η συνεισφορά τους στη διεύρυνση

της τουριστικής περιόδου, στην επιστροφή του πληθυσμού στην ύπαιθρο, στην αναβάθμιση των υποδομών και των επενδύσεων. Επίσης, η διασύνδεση του τουρισμού με άλλους τομείς όπως η γεωργία, η κτηνοτροφία και η χειροτεχνία θεωρείται επωφελής. Επιπρόσθετα, μέσω του εναλλακτικού τουρισμού αυξάνονται τα έσοδα του προορισμού, λόγω κατανάλωσης κυρίως των προϊόντων που παράγονται στο συγκεκριμένο μέρος. Ο Gannon (1993) αναφέρει ότι «ντόπιοι επιχειρηματίες μικρών επιχειρήσεων μπορούν, με μέτριες δαπάνες, να συνεισφέρουν αξιοσημείωτα στην οικονομική ανάπτυξη γιατί προμηθεύουν μικρότερες αγορές, αξιώνουν σχετικά μικρά κεφάλαια, χρησιμοποιούν ντόπιους πλουτοπαραγωγικούς πόρους και ακατέργαστα υλικά και δεν απαιτούν δαπανηρή και εξεζητημένη υποδομή» (Κ. Ανδριώτης, 2003: 149).

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Μια βασική αρχή του εναλλακτικού τουρισμού είναι η προστασία και ανάδειξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος.

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, στην αναβάθμισή του, στην αποτροπή της αλλοίωσής του. Εκτάσεις βιότοπων, δασών, παράκτιων και ορεινών περιοχών παραμένουν αναλλοίωτες με τη μη επιβαρυντική χρήση τους από τους τουρίστες. Στο δομημένο περιβάλλον με ιστορική και πολιτισμική αξία η ευαισθητοποίηση κατοίκων και εναλλακτικών τουριστών συμβάλλει στη διατήρηση αμετάβλητου του τοπίου. Επιπλέον, μέσω του εναλλακτικού τουρισμού διατηρείται ο φυσικός πλούτος στην αρχική του μορφή και αναπτύσσονται προστατευόμενες περιοχές και πάρκα.

Κοινωνικές και Πολιτιστικές επιπτώσεις

«Υποστηρίζεται ότι ο τουρισμός προάγει την παγκόσμια ειρήνη και την κατανόηση μεταξύ του πληθυσμού της γης (D'Amore 1988; Var and Ap 1998)» (στο Βογιατζή, 2013: 102). Σύμφωνα με τον Ανδριώτη (2003: 141), «ο εναλλακτικός τουρισμός είναι μια διαδικασία που προωθεί μια μορφή ταξιδιού, φιλική προς το περιβάλλον, επιτρέποντας θετικές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και από κοινού βιώματα μεταξύ των μελών διαφορετικών κοινωνιών». Οι μορφές εναλλακτικού τουρισμού καθιστούν καλύτερη την επικοινωνία των τουριστών με τους κατοίκους μιας περιοχής και την τοπική κουλτούρα. Μέσω αυτών ενισχύεται η τοπική κοινωνία και οι πολιτιστικοί δεσμοί και απομακρύνεται το ενδεχόμενο της αστυφιλίας. Η ενασχόληση του ντόπιου πληθυσμού με τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού τον καθιστά υπεύθυνο για αποφάσεις που ορίζουν τη ζωή του, την

οικονομική του ευμάρεια και τη διατήρηση της πολιτισμικής του ταυτότητας. Επίσης, η διαχείριση του τουριστικού προϊόντος από τους ίδιους τους κατοίκους, τους παρέχει τη δυνατότητα να ελέγχουν την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής για να περιορίζονται οι αρνητικές συνέπειες στο περιβάλλον τους.

2. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

2.1 ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η έννοια του αθλητικού τουρισμού εμφανίστηκε στα μέσα του 19^{ου} αιώνα. Ιστορικά όμως, ο αθλητικός τουρισμός εμφανίζεται ως η πρώτη μορφή τουρισμού και έχει τις ρίζες του στην αρχαία Ελλάδα (Λύτρας, 2002). Από το 900 π.Χ. οι Έλληνες ταξίδευαν για να συμμετάσχουν ή να παρακολουθήσουν τους αρχαίους ελληνικούς αγώνες. Σε μεγάλο βαθμό ακολουθήσαν και οι Ρωμαίοι. Ο E. Norman Gardiner (1930: 1) υποστηρίζει ότι «η ιστορία του αρχαίου παγκόσμιου αθλητισμού είναι ιστορία του ελληνικού αθλητισμού και τούτο διότι το ελληνικό έθνος ήταν το μοναδικό αθλητικό έθνος της αρχαιότητας». Στα αρχαία χρόνια διοργανώνονταν πανελλήνιοι αγώνες, όπως τα Ίσθμια, τα Πύθια, τα Νέμεα και τα Ολύμπια, με συγκέντρωση πολλών ανθρώπων, αθλητών και θεατών από διάφορες ελληνικές περιοχές. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες όμως, προσείλκυαν τη συμμετοχή αθλητών και θεατών από τα πέρατα του τότε γνωστού ελληνικού κόσμου, από το Βόσπορο ως την Κυρήνη της Βόρειας Αφρικής και από τη Μεγάλη Ελλάδα της νότιας Ιταλίας έως και τις μικρασιατικές πόλεις. Οι αγώνες αυτοί χαρακτηρίζονταν από τον Ηρόδοτο ως «αθλητικός περιηγητισμός» (Κώστα & Υφαντίδου, 2015: 27). Ο όρος όμως «αθλητικός τουρισμός» χρησιμοποιείται μετά το 1970, με διεθνή χρήση από το 1985 (Costa, G. & Glinia, E., 2003) και έχει γίνει θέμα αυξανόμενου ενδιαφέροντος τόσο ακαδημαϊκού όσο και κυβερνητικού. Ο Bramwell (1997) αναφέρει ότι «μέχρι την προηγούμενη δεκαετία η έλλειψη ερευνών σχετικά με την ύπαρξη και τα οφέλη του αθλητικού τουρισμού δε διευκόλυνε τη ζήτηση διεξαγωγής μεγάλων αθλητικών γεγονότων από τις διάφορες πόλεις» (Κώστα & Υφαντίδου, 2015: 31). Η ακαδημαϊκή λογοτεχνία έχει εστιάσει στη δυνατότητα οικονομικής ανάπτυξης των αθλητικών θεαμάτων (Burgan & Mules, 1992). Θεωρείται ένας από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους τομείς στη Βιομηχανία Τουρισμού.

Αυτό το ξαφνικό ενδιαφέρον έχει προέλθει φαινομενικά από πέντε βασικές κατευθύνσεις (Gammon & Robinson, 2003). Πρώτα απ' όλα έχουν γίνει δημοφιλείς οι μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις, όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες και τα παγκόσμια κύπελλα. Δεύτερον, έχουν γίνει γνωστά τα πλεονεκτήματα του αθλητισμού στην υγεία. Τρίτον, έχει αρχίσει να γίνεται αντιληπτή από τις κυβερνήσεις η αξία του αθλητισμού τόσο σε οικονομικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο διεθνών σχέσεων. Τέταρτον, υπάρχει πληθώρα αθλητικών γεγονότων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους που διευκολύνει συμμετέχοντες

και θεατές. Πέμπτον, όσοι ασχολούνται με τον αθλητισμό πλέον εκτός του ότι έχουν περισσότερες ευκαιρίες, έχουν και μεγαλύτερη επικοινωνία μεταξύ τους χάρη στην τεχνολογική ανάπτυξη, αλλά και στις υποδομές. Οι αθλητικές εκδηλώσεις παρόλο που είναι δαπανηρές, διότι απαιτούν υποδομές (π.χ. αθλητικούς χώρους, ξενοδοχεία κτλ.) και μεταφορές (π.χ. δημιουργία μετρό, αερομεταφορές και βελτίωση οδικών αξόνων), μπορούν να επιφέρουν πολλαπλά οφέλη στις διοργανώτριες χώρες, καθώς στο μέλλον αυξάνεται ο τουρισμός τους.

2.2 ΟΡΙΣΜΟΙ

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο αναφέρονται ορισμοί σχετικά με τον αθλητισμό, τον τουρισμό, τον Αθλητικό Τουρισμό και τον αθλητικό τουρίστα.

Σύμφωνα με την «Ερευνητική Μονάδα Αθλητικού Τουρισμού Ελλάδας (2000)», αθλητισμός ορίζεται, *«το πεδίο των ανταγωνιστικών ή μη δραστηριοτήτων, με τις οποίες ασχολούνται οι άνθρωποι για αναμυχή, προαγωγή υγείας, εξάσκηση, για βελτίωση κάποιων επιδόσεων ή φυσιολογικών τους παραμέτρων. Να προστεθεί η διάκριση ανάμεσα στην ενεργητική και την παθητική συμμετοχή, στη φυσική δηλαδή συμμετοχή του ατόμου σε αθλητικές δραστηριότητες και την παρακολούθηση αθλητικών δραστηριοτήτων»* (Γκουτζιούπας, 2006: 11).

Ο τουρισμός, σύμφωνα με τους Hunziker και Krapf (1942: 6), αποτελεί *«το σύνολο των φαινομένων και των σχέσεων, που προκύπτουν από την πραγματοποίηση ενός ταξιδιού σε έναν προορισμό και τη διαμονή μη μόνιμων κατοίκων σε αυτόν, εφόσον δεν οδηγούν σε μόνιμη διαμονή και δε συνοδεύονται με κερδοσκοπική δραστηριότητα».*

Επίσης, σύμφωνα με τους Standeven & De Knop, (1999) ως τουρισμός ορίζεται, *«η προσωρινή μετακίνηση ανθρώπων πέρα από τον μόνιμο τόπο διαμονής τους, η οποία συνεπάγεται εμπειρίες διαφορετικές από τις καθημερινές»* (Γκουτζιούπας, 2006: 11).

Όσον αφορά την έννοια του αθλητικού τουρισμού υπάρχουν διάφοροι ορισμοί.

Η Gibson (2006) περιγράφει τον αθλητικό τουρισμό *«ως τον τουρισμό που βασίζεται στην αναμυχή και απομακρύνει τα άτομα προσωρινά από τον τόπο διαμονής τους, είτε για να συμμετάσχουν σε αθλητικές δραστηριότητες (ενεργητικός αθλητικός τουρισμός), για να παρακολουθήσουν αθλητικά γεγονότα (παθητικός αθλητικός τουρισμός), ή για να*

αναπολήσουν στιγμές με αθλητικά γεγονότα (νοσταλγικός αθλητικός τουρισμός)» (όπως αναφέρεται στο Κώστα & Υφαντίδου, 2015: 29-30).

Ο Αθλητικός Τουρισμός, σύμφωνα με τον Γκουτζιούπα (2008: 5), ορίζεται ως «η τουριστική δραστηριότητα ατόμων και γκρουπ με βασικά κίνητρα την συμμετοχή σε οργανωμένες αθλητικές δραστηριότητες και προπονητικά προγράμματα, την παρακολούθηση αθλητικών αγώνων και την αθλητική αναψυχή».

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού, ο αθλητικός τουρισμός ορίζεται ως: «όλες οι μορφές ενεργητικής και παθητικής ανάμιξης σε αθλητικές δραστηριότητες όπου η συμμετοχή είναι τυχαία ή οργανωμένη και γίνεται για επαγγελματικούς ή ψυχαγωγικούς λόγους, με προϋπόθεση τη μετακίνηση μακριά από τον τόπο διαμονής και εργασίας».

Η έννοια του αθλητικού τουρισμού οδήγησε στη δημιουργία του όρου του αθλητικού τουρίστα.

Ως αθλητικός τουρίστας, σύμφωνα με τους Nogawa, Yamagushi & Hagi (1996), μπορεί να θεωρηθεί «ένα άτομο που ασχολείται με δημοφιλή σπορ κατά τη διάρκεια ενός ταξιδιού, που παρακολουθεί αθλητικά γεγονότα ή που συμμετέχει σε αθλητικά γεγονότα» (όπως αναφέρεται στο Γ. Σταυροπούλου κ.ά., 2010: 55).

Σύμφωνα με τον Τερζάκη (2004), οι αθλητικοί τουρίστες είναι «άτομα που ασχολούνται επαγγελματικά ή ερασιτεχνικά με τον αθλητισμό, έχουν ανάγκη ακριβού εξοπλισμού (π.χ. γκολφ, καταδύσεις, ορειβασία, ιστιοπλοΐα, ποδηλασία), παρακολουθούν αθλητικούς αγώνες συστηματικά και τους αρέσουν τα ταξίδια, δίνουν βαρύτητα στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, προσέχουν την φυσική τους κατάσταση / υγεία / διατροφή» (όπως αναφέρεται στο Γ. Γκουτζιούπας, 2008: 11).

Πίνακας 2: Είδη επισκεπτών αθλητικού τουρισμού

Παθητικός Επισκέπτης (Θεατής)		Ενεργός Επισκέπτης (Αθλητής/Εθελοντής)				
Κοινός θεατής	Γνώστης	Αθλητικές Δραστηριότητες Διακοπών			Διακοπές Αθλητικών Δραστηριοτήτων	
Παρακο- λουθεί αθλητικές διοργανώ- σεις που τυχαίνει να λαμβάνουν χώρα στην περιοχή επίσκεψης	Εκτεταμένη ανάμειξη ανάλογα με το είδος του αθλήματος που παρακολουθεί	Οι αθλητικές δραστηριότητες (παρακολούθηση ή συμμετοχή) είναι συμπτωματικές κατά τη διάρκεια του ταξιδιού			Οι αθλητικές δραστηριότητες είναι η κύρια ασχολία (παρακολούθηση, εθελοντική υποστήριξη ή συμμετοχή) κατά τη διάρκεια του ταξιδιού	
	Αθλητικά Γεγονότα	Αθλ. Μου- σειά	Οργανω- μένες (π.χ. ποδηλατι- κοί γύροι, τουρνουά παραλίας)	Ανεξάρτητες (π.χ. ενοικίαση θαλάσσιων ποδηλάτων, περίπατοι)	Πολυθε- ματικές (π.χ. διαμονή σε sports- club)	Μονοθεματι- κές (π.χ. διακοπές για την παρακολού- θηση αθλητικών γεγονότων)

Πηγή: Standeven & DeKnop, 1998 (όπως αναφέρεται στο CTH, 2011: 103)

2.3 ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΕ - ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί θέμα προτεραιότητας την αειφορική τουριστική ανάπτυξη, από τα μέσα του '90. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε την εφαρμογή της Ατζέντα 21 για την αειφορική ανάπτυξη των τουριστικών δραστηριοτήτων στην Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα μέσα από οδηγίες για τη βιοποικιλότητα στις προστατευόμενες περιοχές προτείνει μέτρα ανάπτυξης του αειφορικού τουρισμού με όσο το δυνατόν μικρότερες επιπτώσεις στις περιοχές του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000. Η "Ευρωπαϊκή πολιτική μεταφορών για το 2010: καιρός για αποφάσεις", όπως αναφέρεται στη Λευκή Βίβλο, έχει σημαντική επίδραση στον τομέα του τουρισμού. Ανάλογο είναι και το αντίκτυπο των πολιτικών της ΕΕ στην προώθηση της αειφορίας του τουρισμού μέσα από τη διαχείριση του νερού και των αποβλήτων. Η Πράσινη Βίβλος την οποία έχει δημοσιεύσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθορίζει το ρόλο της Ένωσης στον τομέα του τουρισμού.

Το 1992 στη συνθήκη του Μάαστριχτ ο τουρισμός εμπεριέχεται για πρώτη φορά ως διάταξη.

Στο άρθρο Ζ,Β,2, άρθρο 2 αναφέρεται ότι: *«η Κοινότητα δεσμεύεται να προάγει υψηλό επίπεδο απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, άνοδο του βιοτικού επιπέδου ζωής, οικονομική και κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών-μελών».*

Στο άρθρο 3 σημειώνεται ότι στις δραστηριότητες της Κοινότητας για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 2 συμπεριλαμβάνεται *«η λήψη μέτρων στους τομείς της ενέργειας, της πολιτικής, άμυνας και του τουρισμού».*

Η Συνθήκη της Λισσαβόνας η οποία ψηφίστηκε το 2007 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου το 2009 ορίζει στο άρθρο 6 πως *«Η Ένωση έχει αρμοδιότητα να αναλαμβάνει δράσεις για να υποστηρίξει, να συντονίζει ή να συμπληρώνει τη δράση των κρατών-μελών».* Αυτοί οι τομείς δράσης είναι στην ευρωπαϊκή τους διάσταση *«α) η προστασία και η βελτίωση της ανθρώπινης υγείας, β) η βιομηχανία, γ) ο πολιτισμός, δ) ο τουρισμός, ε) η παιδεία, επαγγελματική κατάρτιση, η νεολαία και ο αθλητισμός, στ) η πολιτική προστασία και ζ) η διοικητική συνεργασία».*

Σύμφωνα με το άρθρο 195:

Η Ένωση συμπληρώνει τη δράση των κρατών-μελών στον τομέα του τουρισμού, ιδίως με την προαγωγή της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων της στον τομέα αυτό. Προς τούτο, η δράση της ένωσης έχει ως στόχο:

α) Να ενθαρρύνει τη δημιουργία περιβάλλοντος ευνοϊκού για την ανάπτυξη επιχειρήσεων.

β) Να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ κρατών-μελών, ιδίως με την ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

Στις 27 Σεπτεμβρίου 2011 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα (2013/C 56 E/05) βάσει της έκθεσης πρωτοβουλίας με τίτλο «Ευρώπη, πρώτος τουριστικός προορισμός στον κόσμο». Όπως αναφέρεται σε αυτό το ψήφισμα:

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ενώ στηρίζει την πολιτική στρατηγική της Επιτροπής, η οποία διαρθρώνεται σε 21 δράσεις, επιθυμεί και την επανεκκίνηση ενός τουρισμού ανταγωνιστικού, σύγχρονου, υψηλής ποιότητας και βιώσιμου, που θα στηρίζεται στην πολυπολιτισμική διάσταση της Ευρώπης και θα είναι προσιτός σε όλους. Οι ευρωβουλευτές τονίζουν επίσης τη σημασία των μέτρων τα οποία έχουν ληφθεί σε άλλους τομείς όπως η απασχόληση, η φορολογία και τα δικαιώματα των καταναλωτών και που θα μπορούσαν να έχουν καθοριστικό αντίκτυπο στον τουρισμό.

Το 2015 πάλι σε ψήφισμα για τον τουρισμό τονίστηκε η σημασία της τουριστικής εμπορικής εικόνας στην Ευρώπη.

(<http://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/126/tourism>)

Το 2018 υπεγράφη μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ UNWTO και Κοινοβουλίου για την προώθηση στην Ευρώπη του βιώσιμου τουρισμού.

Όσον αφορά τον αθλητισμό, η ευρωπαϊκή συνθήκη σχετικά με αυτόν συμπληρώνει τις πολιτικές των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. «*Η Λευκή Βίβλος για τον αθλητισμό κάνει ένα σημαντικό βήμα για μια ευρωπαϊκή αθλητική πολιτική*» κατά τον Τερζάκη (2008: 1). Ο αθλητισμός παίζει σπουδαίο ρόλο στην εκπαίδευση, στην υγεία, στον πολιτισμό και στην ψυχαγωγία.

Ο αθλητισμός, επίσης, σύμφωνα με τον Τερζάκη (2008: 1) «*έχει κυρίως μια κοινωνική διάσταση, αλλά συχνά παρουσιάζει και μια οικονομική διάσταση η οποία υπόκειται στο κοινοτικό δίκαιο (π.χ. η πώληση των δικαιωμάτων μεγάλων αθλητικών γεγονότων)*».

Οι πολιτικές και οι δραστηριότητες των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιδρούν στην οικονομική διάσταση του αθλητισμού. «Ο νόμος του ανταγωνισμού και οι κανόνες των εσωτερικών αγορών των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισχύουν για τον αθλητισμό μέχρι το σημείο που αποτελεί μια οικονομική δραστηριότητα», κατά τον Τερζάκη (2008: 2).

Το κοινοτικό δίκαιο, οι αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Δικαιοσύνης, επηρεάζουν την οργάνωση του αθλητισμού.

Το 2004 χαρακτηρίστηκε ως ευρωπαϊκό έτος εκπαίδευσης μέσω του αθλητισμού. Η σχετική οικονομική ενίσχυση που δόθηκε στα κράτη της ΕΕ οδήγησε σε αναβάθμιση της κοινωνικής διάστασης του αθλητισμού. Ένα χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ΕΕ για την κατάρτιση, την εκπαίδευση, τη νεολαία και τον αθλητισμό είναι το πρόγραμμα «Erasmus +». Ειδικότερα για τον αθλητισμό είναι το «Erasmus + sport».

Σύμφωνα με τον Τερζάκη (2008: 3), «η Λευκή Βίβλος για τον αθλητισμό είναι το πρώτο πολιτικό έγγραφο που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στον τομέα του αθλητισμού. Στοιχεί στο να καθορίσει το ρόλο του αθλητισμού στην ευρωπαϊκή κοινωνία, να περιγράψει τις αλληλεπιδράσεις του στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να προτείνει στρατηγικές κατευθύνσεις για το μέλλον». Ωστόσο, δεν ρυθμίζει όλα τα σχετικά με τον αθλητισμό θέματα στην Ευρώπη, αλλά είναι προς τη σωστή κατεύθυνση.

Το άρθρο 149 της Συνθήκης της Λισσαβόνας δηλώνει ότι «η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συμβάλει στην προώθηση των ευρωπαϊκών αθλητικών ζητημάτων, λαμβάνοντας υπόψη τη συγκεκριμένη φύση του αθλητισμού, τις δομές του με βάση την εθελοντική δραστηριότητα και την κοινωνική και εκπαιδευτική του λειτουργία». Αυτή η συνθήκη μεταρρύθμισης στον αθλητισμό αποτελεί μια νομική βάση, η οποία θα συμβάλει στη δημιουργία μιας κοινής ευρωπαϊκής αθλητικής πολιτικής.

Σε ό,τι αφορά τον τομέα του αθλητικού τουρισμού υπάρχουν πολλά κοινοτικά προγράμματα χρηματοδότησης επενδύσεων.

Σύμφωνα με τον Τερζάκη, (Τερζάκης, 2008: 1): «Ο αθλητικός τουρισμός μπορεί να θεωρηθεί ως μια κοινωνική και οικονομική δραστηριότητα με σημαντική συμβολή στους στρατηγικούς στόχους της αλληλεγγύης και της ευημερίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι μια δραστηριότητα η οποία στηρίζεται στους τομείς του τουρισμού, του αθλητισμού και του πολιτισμού».

Μια μελέτη που έγινε για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (τον Νοέμβριο του 2006) αναφέρει ότι ο αθλητισμός συμβάλει με το 3.7% στο ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά η πραγματική συμβολή του αθλητισμού στην ευρωπαϊκή οικονομία δεν έχει ακόμα μετρηθεί (Δ. Τερζάκης, 2008).

2.4 ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

2.4.1 Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στον τουριστικό νόμο 2160/1993 (ΦΕΚ 118/Α) «Ρυθμίσεις για τον τουρισμό και άλλες διατάξεις», περιλαμβάνεται παράγραφος με τίτλο «Εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής». Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή:

Κάθε μορφή τουρισμού, όπως ο συνεδριακός, ο θαλάσσιος, ο αθλητικός, ο αγροτικός, ο πολιτιστικός, ο θεραπευτικός ή άλλος, υπάγεται στην αρμοδιότητα του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (ΕΟΤ). Οι εγκαταστάσεις για συνεδριακά κέντρα, χιονοδρομικά κέντρα, κέντρα ιππικού τουρισμού, αεροθεραπευτήρια και υδροθεραπευτήρια, συνοδευτικές αυτών εγκαταστάσεις, όπως καταλύματα, χώροι άθλησης τουριστικών εγκαταστάσεων, μεθοριακοί σταθμοί, 17 κέντρα εστίασης και αναψυχής, ως και εγκαταστάσεις οποιασδήποτε μορφής, καθώς και γραφεία εκμετάλλευσης σκαφών αναψυχής υπάγονται στην εποπτεία του ΕΟΤ.

Με την ΚΥΑ 12061/2007 (ΦΕΚ 1393/Β) τέθηκαν οι προδιαγραφές των Κέντρων Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού (ΚΕΠΑΤ) προκειμένου να υπαχθούν στο καθεστώς κινήτρων του αναπτυξιακού Νόμου. Επίσης σύμφωνα με το Ν. 3105/2003 (ΦΕΚ 29/Α) «Τουριστική εκπαίδευση και κατάρτιση, ρυθμίσεις για τον τουρισμό και άλλες διατάξεις» τα αυτοκινητοδρόμια αποτελούν αθλητικές εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής. Επίσης με υπουργική απόφαση 520010/1994 (ΦΕΚ 42/Β) καθορίστηκαν οι προδιαγραφές των γηπέδων γκολφ.

Το Δεκέμβρη του 2018 ψηφίστηκε το Σχέδιο Νόμου Υπουργείου Τουρισμού «Θεματικός τουρισμός – Ειδικές μορφές τουρισμού – Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου στον τομέα του τουρισμού και της τουριστικής εκπαίδευσης– Στήριξη τουριστικής επιχειρηματικότητας και άλλες διατάξεις», στο άρθρο 6 του οποίου ορίζεται επίσης ο αθλητικός τουρισμός.

Νόμος 4582/2018 – ΦΕΚ 208/Α/11-12-2018

Άρθρο 06 – Αθλητικός Τουρισμός

1. Αθλητικός τουρισμός είναι η μορφή τουρισμού, η οποία πραγματοποιείται με ενεργητική ή παθητική συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες αναψυχής που οι επισκέπτες- τουρίστες επιλέγουν στον τουριστικό προορισμό των διακοπών τους, με στόχο την ψυχαγωγία και τη βελτίωση της υγείας, της φυσικής κατάστασης και της ευεξίας τους και περιλαμβάνει: α) την ενεργητική αθλητική δραστηριότητα αναψυχής, ατομικά ή σε ομάδα, β) την προσωπική εξέλιξη ή βελτίωση της δεξιότητας και την εκμάθηση των κανόνων για την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων αναψυχής ατομικά ή σε ομάδα, γ) την παθητική παρακολούθηση, ως θεατής ή υποστηρικτής μιας ομάδας, ενός αθλήματος ή μίας αθλητικής διοργάνωσης, δ) την επίσκεψη σε τοποθεσίες και μέρη που σχετίζονται με την ιστορία, την πολιτιστική κληρονομιά και την κουλτούρα του αθλήματος ή ενός αθλητικού μύθου, ε) δραστηριότητες αναψυχής για άτομα με ειδικές ανάγκες και αναπηρία.

2. Ο αθλητικός τουρισμός διακρίνεται σε τουρισμό αθλητικών διοργανώσεων και τουρισμό υπαίθριων δραστηριοτήτων αθλητικής αναψυχής - περιπέτειας. α) Τουρισμός αθλητικών διοργανώσεων είναι η ειδικότερη μορφή αθλητικού τουρισμού, ο οποίος περιλαμβάνει: αα) επισκέπτες - τουρίστες που στόχο έχουν να παρακολουθήσουν, ως θεατές, αθλητικούς αγώνες, συνδυάζοντας τη διαμονή τους και τις διακοπές τους με τις αθλητικές διοργανώσεις, ββ) μεμονωμένους αθλητές, ομάδες αθλητών, αποστολές, τεχνικούς και δημοσιογράφους, που ταξιδεύουν για να συμμετέχουν σε αθλητικούς αγώνες και αθλητικές διοργανώσεις εφόσον συνδυάζουν χρονικά τη διαμονή τους στον τόπο διεξαγωγής των διοργανώσεων ή και αλλού και παρατείνουν τη διαμονή τους για λόγους αναψυχής και διακοπών. β) Τουρισμός υπαίθριων δραστηριοτήτων αθλητικής αναψυχής – περιπέτειας, είναι η ειδικότερη μορφή αθλητικού τουρισμού ο οποίος απευθύνεται σε επισκέπτες – τουρίστες, οι οποίοι στο πλαίσιο των διακοπών τους επισκέπτονται έναν προορισμό για να συμμετέχουν ενεργά σε μία ή περισσότερες δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής.

Ως υπαίθριες δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής - περιπέτειας νοείται κάθε δραστηριότητα, ακραίας ή ήπιας περιπέτειας, που πραγματοποιείται άπαξ ή περιστασιακά χωρίς αγωνιστικό χαρακτήρα και έχει κύριο σκοπό την αναψυχή και ψυχαγωγία των συμμετεχόντων.

Οι υπαίθριες δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής – περιπέτειας μπορεί να αναπτύσσονται: στη θάλασσα, σε λίμνες και ποτάμια, σε ορεινές, ημιορεινές περιοχές και σε αστικές και ημιαστικές περιοχές και περιλαμβάνουν : αα) προγράμματα υπαίθριων δραστηριοτήτων, οι οποίες διακρίνονται σε ήπιες, όπως πεζοπορία, ιππασία περιπάτου, τρέξιμο, τοξοβολία, κολύμβηση με εξοπλισμό, παιχνίδια γνωριμίας και εμπιστοσύνης (team building), σε έντονες δραστηριότητες, όπως κατάβαση με φουσκωτή βάρκα (rafting), ποδηλασία βουνού, αναρρίχηση (climbing), κωπηλασία, κυματοδρομία, αετοσανίδα, χρωματοσφαίριση, η ενασχόληση με το σύνολο των δραστηριοτήτων αθλητικής αναψυχής που διενεργούνται κατά τη χειμερινή περίοδο, και υπό συγκεκριμένες κλιματολογικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που πραγματοποιούνται σε ορειβατικά καταφύγια και χιονοδρομικά κέντρα (χιονοσανίδα, έλκηθρο, καταρρίχηση - κατάβαση), εξερεύνηση σπηλαίων (caving), διάσχιση φαραγγιού, τρίαθλο,

αντισφαίριση, γκολφ, πετοσφαίριση επί άμμου και αυτόνομη κατάδυση, καθώς και σε δραστηριότητες αυξημένης επικινδυνότητας (extreme sports), όπως ελεύθερη πτώση (sky diving), κατάδυση από βράχο (cliff diving) και ελεγχόμενη πτώση με ελαστικό σχοινί (bungee jumping) αιωρόπτερο ή αλεξίπτωτο πλαγιάς (paragliding–parapente), ββ) προγράμματα αθλητικής αναψυχής από ομάδες εμψυχωτών και προπονητών/εκπαιδευτών των ξενοδοχείων με ειδική υποδομή όπως γυμναστήρια, κέντρα ευεξίας (spa), πισίνες, γήπεδα γκολφ, γήπεδα αντισφαίρισης, θεματικά πάρκα και κέντρα θαλασσοθεραπείας. γ) Ποδηλατικός τουρισμός είναι η μορφή τουρισμού όπου η ποδηλασία είναι ο κύριος σκοπός του ταξιδιού και το ποδήλατο αποτελεί το μέσο προκειμένου οι επισκέπτες-τουρίστες να βιώσουν μία ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία. Ο ποδηλατικός τουρισμός αφορά επισκέπτες - τουρίστες που είτε διαμένουν σε έναν συγκεκριμένο τουριστικό προορισμό και επιλέγουν ημερήσιες ποδηλατικές διαδρομές ή επισκέπτονται περισσότερους προορισμούς και διαμένουν σε διαφορετικές τοποθεσίες.

Οι ποδηλατικές δραστηριότητες αναψυχής διακρίνονται σε ήπια ποδηλασία, όπου ο ποδηλάτης απολαμβάνει τη φύση και το τοπίο, και σε εντατική ποδηλασία, όπου η φυσική κατάσταση είναι ο κύριος στόχος. δ) Προπονητικός τουρισμός, είναι η μορφή τουρισμού που αφορά την επίσκεψη μεμονωμένων αθλητών, καθώς και επαγγελματιών ή και ερασιτεχνικών ομάδων σε έναν τουριστικό προορισμό με βασικό κίνητρο τη συμμετοχή τους σε προγράμματα προετοιμασίας και αποθεραπείας που πραγματοποιούνται ιδίως σε κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού.

Στο άρθρο 7 καθορίζεται ο εξοπλισμός των συμμετεχόντων και οι προδιαγραφές του, ο αριθμός των οδηγών - συνοδών ανά ομάδα συμμετεχόντων, καθώς και τα προσόντα, οι υποχρεώσεις και η πιστοποίησή τους και οι κανόνες ασφαλείας για τις δραστηριότητες της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 6.

Στο άρθρο 8 θεσπίζεται «Ειδικό Σήμα Λειτουργίας Τουρισμού Υπαίθριων Δραστηριοτήτων Αθλητικής Αναψυχής – Περιπέτειας – Ειδικό Σήμα Αθλητικού Τουρισμού».

Στο άρθρο 9 αναφέρεται ότι τηρείται «Γενικό Μητρώο Σημάτων Αθλητικού Τουρισμού».

Με το Άρθρο 10 ρυθμίζονται θέματα διοργάνωσης δραστηριοτήτων αθλητικού τουρισμού. Αναλυτικά:

Διοργάνωση δραστηριοτήτων αθλητικού τουρισμού

1. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού αδειοδοτούν κάθε διοργάνωση αθλητικού τουρισμού, η οποία πραγματοποιείται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που ασκούν επιχειρηματικά δραστηριότητες αθλητικού τουρισμού, καθώς και από ενώσεις προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, εφόσον οι εν λόγω δραστηριότητες περιλαμβάνονται στον καταστατικό σκοπό τους, και συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) η διοργάνωση αφορά ψυχαγωγούμενους πολίτες/ επισκέπτες-τουρίστες,

β) η διοργάνωση έχει σκοπό την αθλητική αναψυχή και δεν εντάσσεται στα πλαίσια του αγωνιστικού αθλητισμού ή Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους (ΠΑΓΟ).

Η ανωτέρω διαδικασία αδειοδότησης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλο σχετικό θέμα ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού.

Στο ίδιο άρθρο ρυθμίζονται τα μέτρα ασφαλείας, οι προδιαγραφές του εξοπλισμού, οι υποχρεώσεις των συμμετεχόντων κτλ. και η διοργάνωση δραστηριοτήτων αθλητικού τουρισμού σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και μνημεία, συμπεριλαμβανομένων σπηλαίων.

Όσον αφορά το χωροταξικό σχεδιασμό, τα δύο τελευταία Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια για τον Τουρισμό έχουν ακυρωθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας (το 2015 και το 2017) και τα τελευταία δύο μισα χιόνια η χωροθέτηση τουριστικών εγκαταστάσεων εξαρτάται από τα ισχύοντα Περιφερειακά Σχέδια Χωροταξικού Σχεδιασμού, τα οποία είχαν καταρτιστεί το 2003 και 2004. Στις 24 Μαΐου 2018 υπογράφηκε η σύμβαση ανάθεσης της μελέτης για το Νέο Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό, από τον υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αλλά έμεινε για λίγο αδρανής και «ξεπαγώνει» στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα. Οι επιχειρηματίες θεωρούν ότι η έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού είναι ένας από τους σημαντικότερους λόγους ο οποίος αποτελεί τροχοπέδη για την υλοποίηση μεγάλων επενδύσεων στον τουρισμό. Το πλαίσιο αυτό θα μπορέσει να αναπτύξει την τοπική οικονομία και τις επενδύσεις, καθώς επίσης θα προστατεύσει το περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά.

2.4.2 Η ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Κατά τον Τερζάκη, (Τερζάκης, 2002), η Ελλάδα έχει πολλές ελλείψεις σε αθλητικές υποδομές, σε στρατηγική προβολής και προώθησης, παρόλα τα πλεονεκτήματά της, όπως είναι οι πολύ καλές καιρικές συνθήκες, ο φυσικός της πλούτος και η ιστορία της.

Τα τέλη της δεκαετίας του 1980, άρχισε η ανάπτυξη της αγοράς του τουρισμού υπαίθριας αναψυχής (άθλησης και άσκησης). Σε αυτήν την αγορά εντάχθηκαν προγράμματα αναψυχής εξωτερικού χώρου όπως rafting, πεζοπορίες, καγιάκ, κ.ά. σε ξενοδοχεία, οργανωμένες παραλίες, κατασκηνώσεις, δήμους, εταιρείες εναλλακτικών μορφών τουρισμού κ.ά. (Γ. Κώστα και Γ. Υφαντίδου, 2015).

Οι υπηρεσίες που αναπτύσσονται σήμερα στην Ελλάδα, διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες (Γ. Κώστα και Γ. Υφαντίδου, 2015: 30):

- α) στις δραστηριότητες που σχετίζονται με τη θάλασσα, όπως είναι η ιστιοπλοΐα, οι καταδύσεις, το θαλάσσιο καγιάκ και τα ταξίδια με γιοτ,
- β) στις εξωτερικές δραστηριότητες βουνού, όπως είναι η αναρρίχηση, το σκι, οι πεζοπορίες, το ράφτινγκ, το καγιάκ σε λίμνες και ποτάμια και
- γ) στις φυσικές δραστηριότητες, όπως είναι το τένις, το γκολφ και πολλές άλλες.

Με την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004, αναβαθμίστηκαν οι υπάρχουσες υποδομές και κατασκευάστηκαν καινούριες, βελτιώθηκε το οδικό μας δίκτυο, η χώρα μας προβλήθηκε σε όλο τον κόσμο και προωθήθηκε στη διεθνή τουριστική αγορά. Ωστόσο, η Ελλάδα επωφελήθηκε προσωρινά, λόγω ελλιπούς μεταολυμπιακής αξιοποίησης των ολυμπιακών ακινήτων.

Η διοργάνωση του Κλασικού Μαραθώνιου της Αθήνας προσελκύει κάθε χρόνο πλήθος αθλητών από όλο τον κόσμο και θεωρείται το σπουδαιότερο αθλητικό τουριστικό γεγονός της χώρας. Παράλληλα πραγματοποιούνται αρκετές δημοφιλείς εκδηλώσεις σε αθλήματα όπως το μπάσκετ, το ποδόσφαιρο, τον στίβο, την ιστιοπλοΐα, την ποδηλασία κ.ά.

Εικόνα 1: Κλασικός Μαραθώνιος Αθήνας

Πηγή: <https://www.athensauthenticmarathon.gr>

Επίσης, στη Σαντορίνη (Santorini Experience), στη Μεσσηνία στην Costa Navarino (Navarino Challenge), στην Κρήτη, στη Ρόδο, στα Ζαγοροχώρια (Zagori Mountain Running), στις Σπέτσες (Spetsathlon), στη Θεσσαλονίκη (Διεθνής Μαραθώνιος Μέγας Αλέξανδρος, ιστιοπλοϊκοί αγώνες) διοργανώνονται σημαντικές αθλητικές εκδηλώσεις. Ο Δήμος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης υποδέχεται για 7^η χρονιά το XTERRA Greece Championship (τρίαθλο), επτά πόλεις της Ελλάδας συμμετέχουν στους «Αγώνες πόλης για όλους (Run Greece)».

Εικόνα 2: Santorini Experience

Πηγή: <https://www.santorini-experience.com>

Εικόνα 3: Navarino Challenge

Πηγή: <https://www.reader.gr>

Εικόνα 4: Zagori Mountain Running

Πηγή: <https://www.zagorirace.gr>

Εικόνα 5: Spetsathlon

Πηγή: <http://spetsathlon.com>

Εικόνα 6: Διεθνής Μαραθώνιος Μέγας Αλέξανδρος

Πηγή: <http://www.business-travel.gr>

Εικόνα 7: XTERRA Greece Championship

Πηγή: <http://www.gazzetta.gr>

Το έτος 2019 έλαβαν μέρος στην Ελλάδα οι εξής διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις:

- Κολύμβηση ευρωπαϊκό πρωτάθλημα τεχνικής κολύμβησης στην Ελλάδα
- Μπάσκετ-παγκόσμιο κύπελλο μπάσκετ U19 - Ηράκλειο
- Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα ιστιοπλοΐας FINN
- 29^ο Διεθνές Τουρνουά Μπάσκετ Ακρόπολις
- Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Μπάσκετ U18- Βόλος
- Διεθνείς Αγώνες MTB - Σαλαμίνα
- Μεσογειακοί Παράκτιοι Αγώνες - Πάτρα
- 10οι επετειακοί Διεθνείς Αγώνες «Psiloritis Race» - Κρήτη
- Διεθνής Αθλητική Συνάντηση στίβου Ελλάδας – Κύπρου Παίδων - Κορασίδων / U18 - Βόλος

2.4.3 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Το αθλητικό προϊόν απαιτεί κάποιες προϋποθέσεις για να γίνει περισσότερο ελκυστικό στην προσέλκυση αθλητών και φιλάθλων. Κάθε περιοχή προσφέρεται για διάφορα είδη αθλητικού τουρισμού είτε είναι αναψυχής, προπονητικού ή αθλητικών διοργανώσεων. Οι προϋποθέσεις που θα πρέπει να τηρούνται για την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού είναι γενικά οι εξής:

1. Η ύπαρξη θεσμικού πλαισίου για τον αθλητικό τουρισμό
2. Η ανάπτυξη ιδιωτικών επενδύσεων
3. Η χρηματοδότηση από επιχειρησιακά προγράμματα
4. Η συνεργασία Υπουργείων, αθλητικών φορέων και επιχειρήσεων
5. Η συνεργασία Περιφέρειας με Δημοτικές Ενότητες και με ιδιώτες – επιχειρηματίες
6. Η εκπαίδευση εξειδικευμένου προσωπικού και η ποιότητα παροχής υπηρεσιών
7. Η προβολή – προώθηση και σε διεθνές επίπεδο των αθλητικών δραστηριοτήτων που διαδραματίζονται σε συγκεκριμένες περιοχές (marketing, tour operators)
8. Η ύπαρξη αξιόλογου φυσικού περιβάλλοντος και η προστασία αυτού και των οικοσυστημάτων
9. Η υψηλή ποιότητα των αθλητικών εγκαταστάσεων

10. Η ύπαρξη ικανού αριθμού κλινών και ξενοδοχείων για την κάλυψη της διαμονής των επισκεπτών
11. Ο σεβασμός και η σωστή συμπεριφορά όλων των εμπλεκόμενων φορέων απέναντι στον τουρίστα
12. Η αναβάθμιση και συντήρηση του δομημένου περιβάλλοντος (αναβάθμιση των αθλητικών χώρων και των εγκαταστάσεων)
13. Η σωστή διαχείριση των φυσικών πόρων και υποδομών
14. Η ασφάλεια στην παροχή υπηρεσιών
15. Το κατάλληλο μεταφορικό δίκτυο (αεροδρόμια, λιμάνια, σιδηρόδρομοι, Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, ταξί)
16. Η δυνατότητα μετακίνησης τουριστών με ποικίλα μέσα και η ύπαρξη ικανοποιητικού αριθμού χώρων στάθμευσης
17. Ο κατάλληλος εξοπλισμός αθλητικών εγκαταστάσεων και καταλυμάτων
18. Οι συνθήκες υγιεινής του περιβάλλοντος (των χώρων διαμονής, των μέσων μεταφοράς, των χώρων εστίασης, των κέντρων άθλησης)
19. Η εύκολη πρόσβαση σε όλους τους χώρους από τους επισκέπτες, ανεξαρτήτως ηλικίας και φυσικής κατάστασης, ιδίως Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ)

Τα οφέλη που προκύπτουν από την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού συνοψίζονται παρακάτω:

- Βελτίωση της φυσικής κατάστασης των ανθρώπων και ποιότητας της ζωής τους
- Οικονομική και τουριστική αναβάθμιση της περιοχής
- Εκσυγχρονισμός των υποδομών
- Αντιμετώπιση της ανεργίας με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον τριτογενή τομέα
- Προστασία και αξιοποίηση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
- Εξάλειψη διαφορών και ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων
- Αισθητική αναβάθμιση της περιοχής
- Αμβλυνση της εποχικότητας του τουρισμού

3. ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

3.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας διαιρείται σε Περιφερειακές Ενότητες, οι οποίες είναι η ΠΕ Λάρισας, η ΠΕ Τρικάλων, η ΠΕ Καρδίτσας, η ΠΕ Μαγνησίας και η ΠΕ Σποράδων. Οι δύο τελευταίες ΠΕ αποτελούσαν παλαιότερα το Νομό Μαγνησίας. Με το πρόγραμμα Καλλικράτης το 2011 διασπάστηκαν στις Περιφερειακές Ενότητες Μαγνησίας και Σποράδων. Η ΠΕ Μαγνησίας αποτελείται από πέντε δήμους, οι οποίοι είναι ο Δήμος Αλμυρού, ο Δήμος Βόλου, ο Δήμος Ζαγοράς – Μουρεσίου, ο Δήμος Νοτίου Πηλίου και ο Δήμος Ρήγα Φεραίου. Ο συνολικός πληθυσμός της ΠΕ Μαγνησίας ανέρχεται στα 190.010 άτομα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της τελευταίας απογραφής (2011) και αποτελεί το 25,93%, του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Χάρτης 1: Περιφερειακή Ενότητα Μαγνησίας

Πηγή: <https://el.wikipedia.org/wiki>

Η ΠΕ Μαγνησίας έχει στο βόρειο-ανατολικό τμήμα της το Πήλιο (1610 μ) και στο νότιο-δυτικό τμήμα της την Όθρυ (1.726μ). Διαθέτει μεγάλη ακτογραμμή, αξιόλογο φυσικό περιβάλλον, με βιότοπους και οικοσυστήματα, κατάλληλο για εναλλακτικό τουρισμό, πλούσια πολιτιστική και ιστορική παράδοση, μουσεία και μουσειακό σιδηρόδρομο (το τρενάκι του Πηλίου), παραδοσιακούς οικισμούς με σπουδαία αρχιτεκτονική, αρχαιολογικούς χώρους, θρησκευτική παράδοση και ένα Ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας) που συμβάλλει και στην τουριστική ανάπτυξη (συνεδριακό, επιστημονικό τουρισμό).

Εικόνα 8: Το τρενάκι του Πηλίου

Πηγή: http://www.topoguide.gr/mountains/thessaly/advs_pelion/hiking_on_western_pelion.php

Η πόλη του Βόλου είναι κτισμένη με βάση το ιπποδάμειο σύστημα σε μεγάλο βαθμό, κυρίως στο κέντρο της. Η παραλιακή οδός, οι ποδηλατόδρομοι και οι πεζοδρομήσεις της προσφέρονται για αναψυχή. Μέσα στον οικιστικό ιστό είναι διάσπαρτα πάρκα και πλατείες, ωστόσο ο αριθμός των χώρων πρασίνου καθώς και των θέσεων στάθμευσης είναι περιορισμένος.

Εικόνα 9: Η πόλη του Βόλου

Πηγή: <http://www.ipernity.com/doc/evangrek63/4386769>

Το Πήλιο αποτελεί ένα σημαντικό πόλο έλξης τόσο για χειμερινό (π.χ. χιονοδρομικό κέντρο στα Χάνια) όσο και καλοκαιρινό τουρισμό, καθώς συνδυάζει τους δύο βασικούς τουριστικούς φυσικούς πόλους, βουνό και θάλασσα. Έχει αρκετούς παραδοσιακούς οικισμούς με πηλιορείτικη αρχιτεκτονική, αλλά η πρόσβαση σε κάποια μέρη είναι δύσκολη λόγω της απότομης κλίσης των δρόμων αλλά και της στενότητας.

Εικόνα 10: Μυλοπόταμος Πηλίου

Πηγή: <https://www.lifo.gr/guests/shell/50108>

Μερικά από τα πιο σημαντικά αξιοθέατα της περιοχής είναι το Πήλιο, η πόλη του Βόλου και οι παραλίες της περιοχής. Όλη η ΠΕ Μαγνησίας προσφέρεται σαν τουριστικός προορισμός και αποτελεί θαυμάσια βάση, λόγω και των κλιματολογικών της συνθηκών, για κάθε είδους εξορμήσεις. Προσφέρει ικανοποιητικές υπηρεσίες εξυπηρέτησης τουριστών με τουριστικές υποδομές που έχουν να κάνουν με φορείς, μετακινήσεις, ξενοδοχεία και άλλα.

Εικόνα 11: Μακρινίτσα Πηλίου

Πηγή:

<https://www.justlife.gr/%CE%BC%CE%B1%CE%BA%CF%81%CE%B9%CE%BD%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B1-%CF%80%CE%B7%CE%BB%CE%AF%CE%BF%CF%85/>

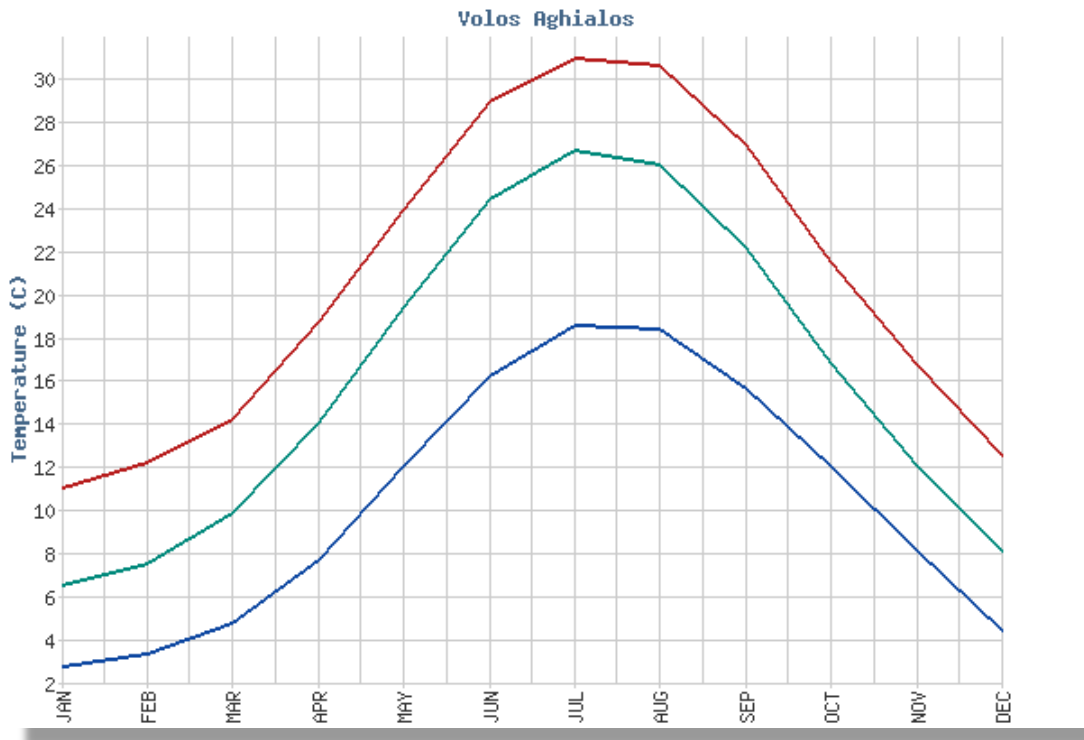
Εικόνα 12: Βόλος

Πηγή: <https://www.athinorama.gr/travel/travelideas/articles.aspx?artid=1000913>

Το κλίμα στην περιοχή της Μαγνησίας είναι εύκρατο μεσογειακό, με λίγες βροχοπτώσεις, εκτός από την περιοχή του ανατολικού Πηλίου. Αυτή η διάκριση αντανακλά στη βλάστηση των αντίστοιχων περιοχών. Η ευρύτερη περιοχή του Βόλου έχει μέση ετήσια θερμοκρασία 16,9 °C, μέση θερμοκρασία τον Ιούλιο 26,6°C και τον Ιανουάριο 7,6°C.

Διάγραμμα 1: Κλιματικά Δεδομένα για Βόλο – Αγχιάλο

Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία

3.2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Όσον αφορά το μεταφορικό δίκτυο, η περιοχή της ΠΕ Μαγνησίας είναι προσιτή τόσο σε τουρίστες του εσωτερικού των μεγάλων αστικών κέντρων της Ελλάδας, όσο και σε τουρίστες του εξωτερικού. Η πρόσβαση στην περιοχή γίνεται οδικώς από Αθήνα και Θεσσαλονίκη μέσω του δικτύου αυτοκινητοδρόμων του ΠΑΘΕ (Πάτρα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Ευζώνοι) Ε75. Η πόλη του Βόλου επίσης, συνδέεται μέσω υπεραστικών γραμμών (ΚΤΕΛ) με τις παρακάτω πόλεις: Αγρίνιο, Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Κοζάνη, Λαμία, Λάρισα, Πάτρα και Τρίκαλα, καθώς και με 40 προορισμούς εντός της ΠΕ Μαγνησίας. Σιδηροδρομικώς η πρόσβαση γίνεται με τοπικά τρένα από Βόλο προς

Λάρισα, αεροπορικώς μέσω του αεροδρομίου Ν. Αγχιάλου και ακτοπλοϊκώς μέσω του λιμανιού του Βόλου (Μιχάλης Γ. κ.ά., 2018).

Το Σιδηροδρομικό Δίκτυο της Μαγνησίας εξυπηρετείται από την υφιστάμενη σιδηροδρομική γραμμή Βόλος – Λάρισα, η οποία έχει διεθνές εύρος και λειτουργεί με συχνά δρομολόγια (προαστιακού χαρακτήρα), το οποίο όμως χρήζει αναβάθμισης, λόγω προβλημάτων σε καθυστερήσεις και υποδομές. Λειτουργεί και συμπληρωματική λεωφορειακή γραμμή για τη εξυπηρέτηση κάποιων δρομολογίων.

Ο Ιταλός μηχανικός Εβαρίστο Ντε Κίρικο σχεδίασε το κτίριο του ιστορικού Σιδηροδρομικού Σταθμού του Βόλου, το οποίο τελείωσε κατασκευαστικά το 1884, με σκοπό να συνδέσει το λιμάνι του Βόλου με τη Λάρισα και τον θεσσαλικό κάμπο.

(<http://www.trainose.gr>)

Εικόνα 13: Σιδηροδρομικός Σταθμός Βόλου

Πηγή: <https://e-thessalia.gr/sidirodromikos-stathmos-volou-to-kosmima-tis-polis-axiotheaton-touriston-photos/>

Η αεροπορική σύνδεση της Μαγνησίας καλύπτεται από το αεροδρόμιο της Ν. Αγχιάλου που βρίσκεται σε απόσταση 30 χιλιομέτρων από τη πόλη του Βόλου και δίπλα στην εθνική οδό Αθηνών-Θεσσαλονίκης. (<http://www.ypa.gr/our-airports/kratikos-aerolimenas-neas-agxialoy-kana>) Εξυπηρετεί τις ανάγκες της κεντρικής Ελλάδας με πτήσεις εσωτερικού/ εξωτερικού και ναυλωμένες πτήσεις (charter) από ορισμένες ευρωπαϊκές πόλεις.

Εικόνα 14: Κρατικός Αερολιμένας Ν. Αγχιάλου

Πηγή: <https://magnesianews.gr/slider/endi aferon-neon-eterion-chamilou-kostous-gia-to-aerodromio-n-agchialou.html>

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία του αερολιμένα της Νέας Αγχιάλου της περιόδου 1994 – 2018.

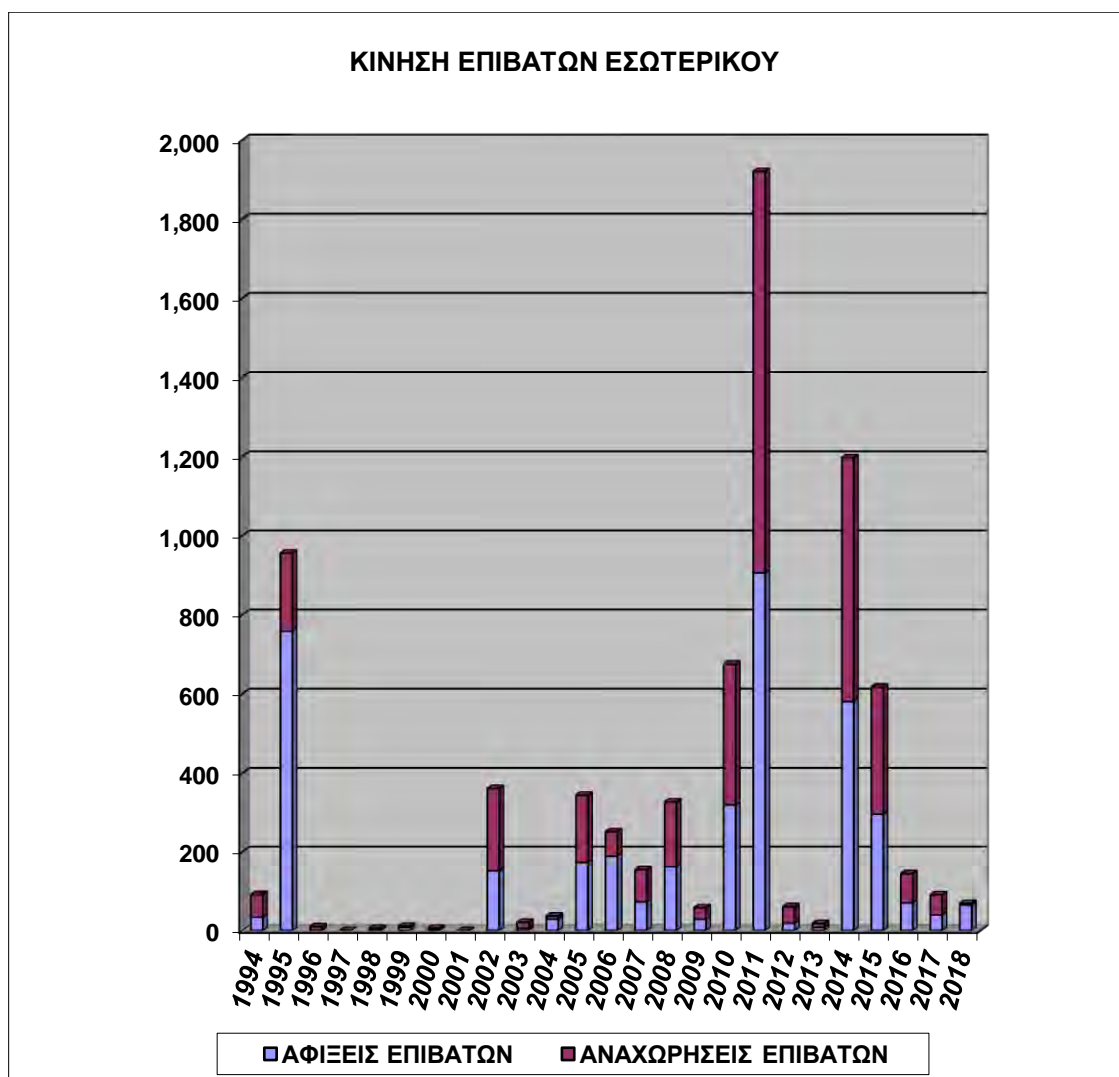
Πίνακας 3: Στατιστικά στοιχεία αερολιμένα Ν. Αγχιάλου περιόδου 1994 – 2018 - Κίνηση εσωτερικού

ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ Ν.ΑΓΧΙΑΛΟΥ					
ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ					
ΕΤΗ	Α/ΦΗ ΑΦ.+ ΑΝ.	ΕΠΙΒΑΤΕΣ		ΕΜΠΟΡ/ΤΑ σε τον.	
		ΑΦΙΞΕΙΣ	ΑΝΑΧΩΡ.	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΑΝΑΧΩΡ.
1994	10	34	58	0	0
1995	34	759	197	0	0
1996	1	0	10	0	0
1997	1	0	0	0	0
1998	18	2	4	0	0
1999	11	8	3	0	0
2000	7	3	3	0	0
2001	0	0	0	0	0
2002	12	152	209	0	0
2003	11	6	15	0	0
2004	10	29	8	0	0
2005	14	173	171	0	0
2006	15	189	62	0	0
2007	27	73	82	0	0

2008	6	163	164	0	0
2009	4	29	29	0	0
2010	28	319	357	0	0
2011	119	906	1.014	0	0
2012	11	19	42	0	0
2013	13	8	10	0	0
2014	82	581	616	0	0
2015	62	296	322	0	0
2016	12	70	75	0	0
2017	21	40	51	0	0
2018	18	65	4	0	0

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

Διάγραμμα 2: Στατιστικά στοιχεία αερολιμένα Ν. Αγχιάλου περιόδου 1994 – 2018 - Κίνηση εσωτερικού

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

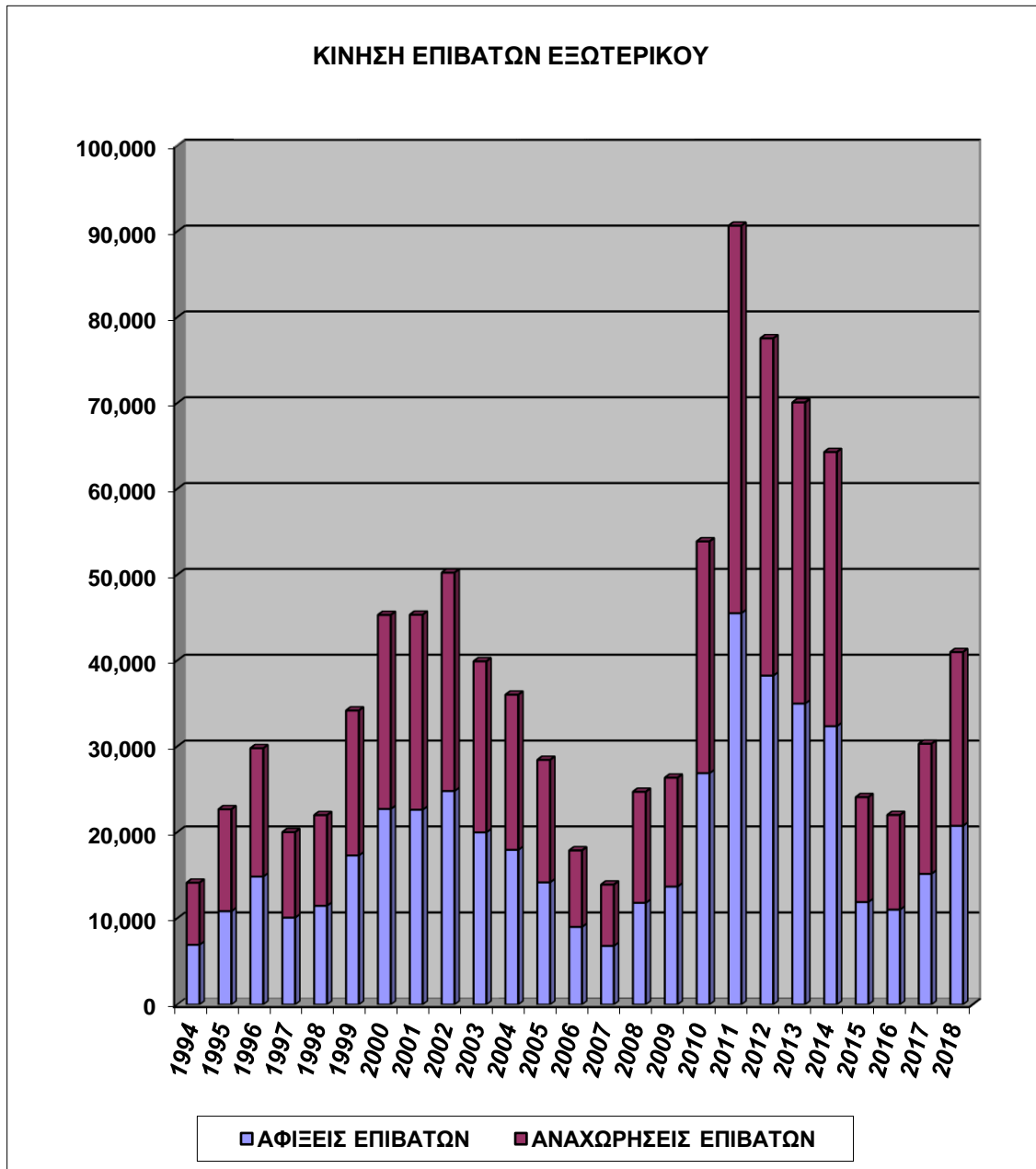
Εξετάζοντας τους παραπάνω πίνακες διαπιστώνουμε ότι υπήρξε αυξομείωση της επιβατικής κίνησης εσωτερικού στο πέρασμα των χρόνων, με σημαντική αύξηση αφίξεων – αναχωρήσεων το 2011 και μεγάλη μείωση την τριετία 2016 - 2018.

Πίνακας 4: Στατιστικά στοιχεία αερολιμένα Ν. Αγχιάλου περιόδου 1994 – 2018 - Κίνηση εξωτερικού

ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ Ν.ΑΓΧΙΑΛΟΥ					
ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ					
ΕΤΗ	Α/ΦΗ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ		ΕΜΠΟΡ/ΤΑ σε τον.	
		ΑΦΙΞΕΙΣ	ΑΝΑΧΩΡ.	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΑΝΑΧΩΡ.
1994	142	6.929	7.189	0	0
1995	272	10.823	11.843	0	0
1996	377	14.831	14.946	0	0
1997	241	10.071	9.926	0	0
1998	286	11.447	10.534	1	0
1999	306	17.279	16.887	0	0
2000	379	22.700	22.608	0	0
2001	414	22.610	22.720	0	0
2002	478	24.790	25.439	0	0
2003	501	19.974	19.930	0	0
2004	522	17.936	18.070	1	0
2005	446	14.161	14.258	2	0
2006	221	9.000	8.869	0	0
2007	179	6.800	7.098	0	0
2008	223	11.787	12.913	0	0
2009	298	13.675	12.665	0	0
2010	540	26.867	27.007	0	0
2011	899	45.514	45.140	0	0
2012	803	38.238	39.298	0	0
2013	761	34.986	35.075	0	0
2014	662	32.346	31.940	0	0
2015	422	11.881	12.198	0	0
2016	306	11.002	10.993	0	0
2017	349	15.142	15.155	0	0
2018	456	20.737	20.240	0	0

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

Διάγραμμα 3: Στατιστικά στοιχεία αερολιμένα Ν. Αγχιάλου περιόδου 1994 – 2018 - Κίνηση εξωτερικού

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

Με βάση τους ανωτέρω πίνακες εξάγεται το συμπέρασμα ότι υπήρξαν διακυμάνσεις αφίξεων – αναχωρήσεων εξωτερικού με εκρηκτική αύξηση το 2011.

Αναφορικά με το λιμάνι του Βόλου, αυτό είναι το κυριότερο της Θεσσαλίας. Έχει πολλά πλεονεκτήματα η γεωγραφική του θέση, γιατί είναι στο κέντρο του Ελλαδικού χώρου και είναι κοντά στην εθνική οδό (Ε75). Ο Παγασητικός κόλπος λειτουργεί σαν φυσικό αγκυροβόλιο και προστατεύει τα πλοία στο λιμάνι.

Από τη νεολιθική περίοδο ξεκινά η θαλάσσια σύνδεση της περιοχής του Βόλου με άλλα λιμάνια του Αιγαίου, όπως απέδειξαν τα ευρήματα στους δύο νεολιθικούς οικισμούς του Σέσκλου και του Διμηνίου. Η Ιωλκός με τις Παγασές αποτέλεσαν κατά τη Μυκηναϊκή περίοδο το λιμάνι εκκίνησης της Αργοναυτικής εκστρατείας. Η σημερινή θέση του λιμανιού προσδιορίζεται χρονικά στο τέλος της Βυζαντινής περιόδου.

Εικόνα 15: Η σύγχρονη Αργώ του Βόλου

Πηγή: <https://magnesianews.gr/volos/i-argo-tha-provlithi-sti-michani-tou-chronou.html>

Στη σύγχρονη εποχή το λιμάνι συνδέεται ακτοπλοϊκά με τις Σποράδες. Επίσης, συνδέεται με οδικά και σιδηροδρομικά δίκτυα με την ενδοχώρα και αποτελεί εκτός των άλλων και αγκυροβόλιο σκαφών αναψυχής και αθλητισμού, καθώς επίσης και σταθμό κρουαζιερόπλοιων. Προσφέρεται για τη δημιουργία μαρινών ιδιωτικών σκαφών. Το λιμάνι του Βόλου κατέχει την τρίτη θέση ανάμεσα στους Ελληνικούς λιμένες στη διακίνηση εμπορευμάτων. (Οργανισμός Λιμένος Βόλου)

Εικόνα 16: Λιμάνι Βόλου

Πηγή: <http://www.thessaliaeconomy.gr/blog/eidiseis/amerikaniko-endaferon-gia-to-limani-toy-voloy>

Πίνακας 5: ΕΠΙΒΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΛΙΜΕΝΟΣ ΒΟΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 2000 - 2018

ΜΕ Ε/Γ - Ο/Γ & ΥΔΡΟΠΤΕΡΥΓΑ
ΓΡΑΜΜΗ ΒΟΛΟΥ - Β. ΣΠΟΡΑΔΩΝ

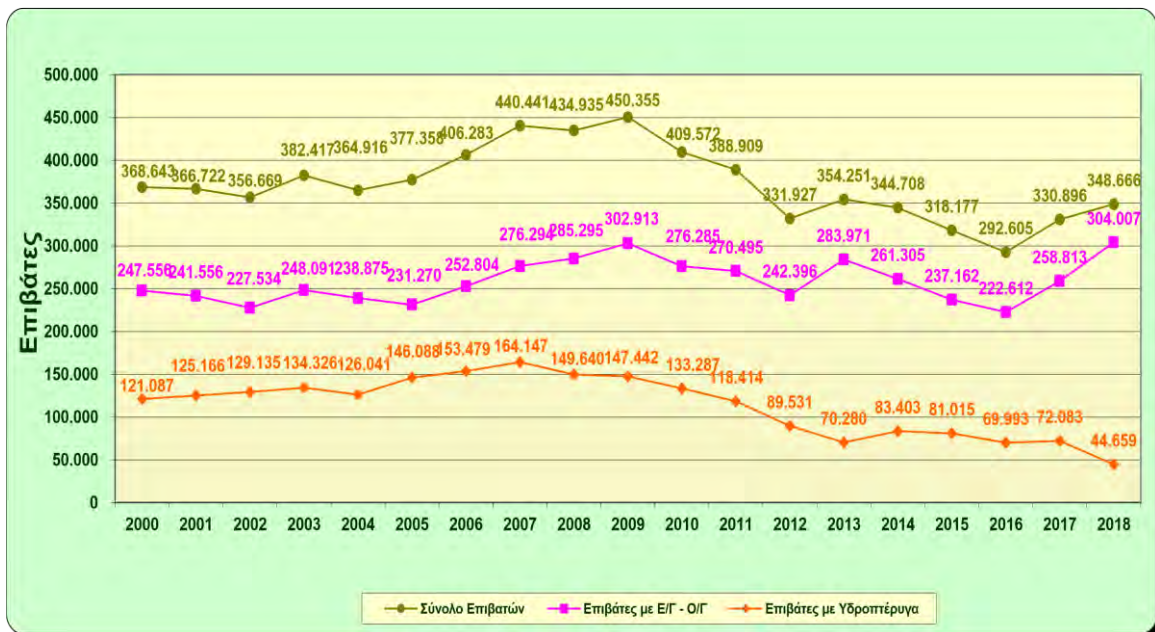
ΕΤΟΣ	ΔΙΑΚΙΝΗΘΕΝΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΒΙΒΑΣΗ (ΚΑΤΑΠΛΟΙ)		ΔΙΑΚΙΝΗΘΕΝΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΙΒΑΣΗ (ΑΠΟΠΛΟΙ)		ΣΥΝΟΛΑ ΔΙΑΚΙΝΗΘΕΝΤΩΝ		
	ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΜΕ Ε/Γ - Ο/Γ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΜΕ F / D	ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΜΕ Ε/Γ - Ο/Γ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΜΕ F / D	ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΜΕ Ε/Γ - Ο/Γ	ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΜΕ F / D	ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΜΕ Ε/Γ - Ο/Γ & F / D
2000	123.977	65.320	123.579	55.767	247.556	121.087	368.643
2001	121.694	69.357	119.862	55.809	241.556	125.166	366.722
2002	112.924	72.097	114.610	57.038	227.534	129.135	356.669
2003	121.108	75.094	126.983	59.232	248.091	134.326	382.417
2004	118.178	75.703	120.697	50.338	238.875	126.041	364.916
2005	115.874	82.843	115.396	63.245	231.270	146.088	377.358
2006	126.695	79.335	126.109	74.144	252.804	153.479	406.283
2007	137.177	84.331	139.117	79.816	276.294	164.147	440.441
2008	142.815	75.949	142.480	73.691	285.295	149.640	434.935
2009	153.767	71.783	149.146	75.659	302.913	147.442	450.355
2010	142.476	64.695	133.809	68.592	276.285	133.287	409.572

2011	136.777	59.369	133.718	59.045	270.495	118.414	388.909
2012	123.377	42.894	119.019	46.637	242.396	89.531	331.927
2013	143.629	33.811	140.342	36.469	283.971	70.280	354.251
2014	131.507	42.120	129.798	41.283	261.305	83.403	344.708
2015	121.059	38.450	116.103	42.565	237.162	81.015	318.177
2016	112.286	33.609	110.326	36.384	222.612	69.993	292.605
2017	127.328	34.533	131.485	37.550	258.813	72.083	330.896
2018	153.960	20.661	150.047	23.998	304.007	44.659	348.666

Πηγή: ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΒΟΛΟΥ Α.Ε.

Διάγραμμα 4: ΕΠΙΒΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΛΙΜΕΝΟΣ ΒΟΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 2000 - 2018

ΜΕ Ε/Γ - Ο/Γ & ΥΔΡΟΠΤΕΡΥΓΑ
ΓΡΑΜΜΗ ΒΟΛΟΥ - Β. ΣΠΟΡΑΔΩΝ

Πηγή: ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΒΟΛΟΥ Α.Ε.

Όπως διαφαίνεται από τους ανωτέρω πίνακες η επιβατική κίνηση στο λιμάνι του Βόλου ακολούθησε μια σχετικά αυξητική πορεία από το 2000 έως το 2009 και μια καθοδική πορεία μέχρι το 2018 με διακυμάνσεις.

Πίνακας 6: ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΟΠΛΟΙΩΝ & ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ
ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΛΙΜΑΝΙ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 2013-2018

Α/ Α	ΕΘΝΙΚΟΤΗ- ΤΑ ΕΠΙΒΑΤΩΝ	2013		2014		2015		2016		2017		2018	
		ΠΛ.	ΕΠΙΒ.	ΠΛ.	ΕΠΙΒ.	ΠΛ.	ΕΠΙΒ.	ΠΛ.	ΕΠΙΒ.	ΠΛ.	ΕΠΙΒ.	ΠΛ.	ΕΠΙΒ.
1	ΑΓΓΛΟΙ		3.150		5.675		5.787		3.220		1.476		449
2	ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ		2.657		6.342		4.413		2.110		1.291		1.543
3	ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΙ		210		1.286		656		515		49		22
4	ΒΕΛΓΟΙ		121		670		762		382		30		43
5	ΓΑΛΛΟΙ		1.701		5.382		14.445		10.644		1.205		188
6	ΓΕΡΜΑΝΟΙ		4.987		9.023		20.048		9.128		1.635		1.571
7	ΔΑΝΟΙ		17		208		212		47		8		6
8	ΔΙΑΦΟΡΟΙ		2.383		9.718		6.647		2.818		929		5.154
9	ΕΛΒΕΤΟΙ		353		1.717		1.347		498		76		50
10	ΙΣΠΑΝΟΙ		126		740		512		187		50		18.224
11	ΙΣΡΑΗΛΙΤΕΣ		1.672		2.269		840		853		786		1.640
12	ΙΤΑΛΟΙ		1.210		12.526		8.609		5.956		22		99
13	ΚΥΠΡΙΟΙ		1.049		568		1.525		446		2		753
14	ΜΕΞΙΚΑΝΟΙ		75		279		270		77		22		138
15	ΝΟΡΒΗΓΟΙ		25		185		53		6		1		7
16	ΟΛΛΑΝΔΟΙ		374		604		614		416		21		13
17	ΠΟΡΤΟΓΑΛΟΙ		27		232		119		45		4		1.469
18	ΣΟΥΗΔΟΙ		57		165		90		23		7		6
19	ΤΟΥΡΚΟΙ		25		120		120		53		0		2
20	ΦΙΛΑΝΔΟΙ		8		116		27		21		4		0
	ΣΥΝΟΛΟ	31	20.227	53	57.825	57	67.096	46	37.445	9	7.618	27	31.377

Πηγή: ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΒΟΛΟΥ Α.Ε./ ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Στον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι υπάρχουν αυξομειώσεις στη διακίνηση ξένων τουριστών και πλοίων στο λιμάνι του Βόλου κατά τα έτη 2013 - 2018.

Οι τουριστικές υποδομές της Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 7: Τουριστικές υποδομές Θεσσαλίας

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (30/6/2018)							
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ		5*****	4****	3***	2**	1*	Γενικό Άθροισμα
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	Μονάδες	2	7	9	14	1	33
	Δωμάτια	80	222	257	291	52	902
	Κλίνες	178	471	518	528	130	1.825
ΛΑΡΙΣΑΣ	Μονάδες	2	2	13	15	10	42
	Δωμάτια	224	78	490	461	237	1.490
	Κλίνες	433	135	944	841	448	2.801
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	Μονάδες	12	75	56	87	31	261
	Δωμάτια	258	1.149	1.027	1.732	539	4.705
	Κλίνες	482	2.399	2.072	3.332	1.041	9.326
ΣΠΟΡΑΔΩΝ	Μονάδες	8	24	29	64	23	148
	Δωμάτια	736	1.258	1.236	1.755	428	5.413
	Κλίνες	1.533	2.455	2.456	3.377	839	10.660
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	Μονάδες	3	13	29	24	6	75
	Δωμάτια	59	892	868	393	71	2.283
	Κλίνες	132	1.758	1.645	772	149	4.456
ΣΥΝΟΛΟ	Μονάδες	27	121	136	204	71	559
	Δωμάτια	1.357	3.599	3.878	4.632	1.327	14.793
	Κλίνες	2.758	7.218	7.635	8.850	2.607	29.068

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος

Όπως φαίνεται από τον πίνακα, το σύνολο των κλινών της ΠΕ Μαγνησίας στην καταγραφή του 2018 είναι 9.326 και αποτελεί το 32,08% της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Από άποψη καταλυμάτων η ΠΕ Μαγνησίας διαθέτει 500 περίπου κλίνες, οι οποίες ανήκουν στην υψηλή κατηγορία (ξενοδοχεία 5 αστέρων) και περισσότερες από τις οποίες είναι χωροθετημένες στην πόλη του Βόλου, στη Μακρινίτσα, στην Πορταριά και στην Τσαγκαράδα.

Πίνακας 8: Αφίξεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου πλην κάμπινγκ, στην Ελλάδα και στην ΠΕ Μαγνησίας

Αφίξεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου, στην Ελλάδα και στην Περιφερειακή Ενότητα Μαγνησίας				
ΕΤΟΣ 2018				
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΠΛΗΝ CAMPINGS				
	ΑΦΙΞΕΙΣ			ΚΛΙΝΕΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓ.
	ΗΜΕΛΑΠΟΙ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ	5.903.020	16.019.878	21.922.898	771.433
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	237.818	61.242	299.060	9.366

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

Από τον παραπάνω πίνακα συμπεραίνουμε ότι το 2018 οι αφίξεις ημεδαπών τουριστών στα καταλύματα της ΠΕ Μαγνησίας είναι περισσότερες από τις αντίστοιχες των αλλοδαπών.

Πίνακας 9: Υποδομές ΠΕ Μαγνησίας

ΥΠΟΔΟΜΕΣ	
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ:	Πλήθος
ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ (Περιγραφή ή Τίτλος)	1
ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΓΧΙΑΛΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΚΟ	
ΛΙΜΑΝΙΑ (Περιγραφή ή Τίτλος)	1
Βόλου	
ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ	12
Αλιευτικό Καταφύγιο Τρικεριού/Αγ. Κυριακής	
Αλιευτικό Καταφύγιο Κεραμιδίου/Αγρελιάς	
Αλιευτικό Καταφύγιο Πτελεσού/Πηγάδι	
Αλιευτικό Καταφύγιο Βόλου	
Αλιευτικό Καταφύγιο Χορευτού	
Αλιευτικό Καταφύγιο Αγ.Ιωάννη	
Αλιευτικό Καταφύγιο Κατηγιώργη	
Αλιευτικό Καταφύγιο Αμαλιαπόλεως	
Αλιευτικό Καταφύγιο Αγκιάλου	
Αλιευτικό Καταφύγιο Αγριάς	
Αλιευτικό Καταφύγιο Μηλίνας	
Αλιευτικό Καταφύγιο Κοττών	
ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ (Περιγραφή ή Τίτλος)	4
Αυτοκινητόδρομος ΠΑΘΕ-E75 (διερχόμενο τμήμα)	
Παλαιά Εθνική Οδός Βόλου – Λάρισας	
Εθνική Οδός Μικροθήβες - Βόλος	
Οδικό Κύκλωμα Πηλίου	
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ (Περιγραφή ή Τίτλος)	1

Σιδηροδρομική γραμμή Λάρισα-Βόλος	
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ/ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ (Περιγραφή ή Τίτλος):	1
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΚΑ:	Πλήθος
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ (Περιγραφή ή Τίτλος)	2
Βιομηχανική Περιοχή Βόλου Α', Βιομηχανική Περιοχή Βόλου Β'	
ΑΛΛΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ (εκτός ΒΙ.ΠΕ. Και ΒΙΟ.ΠΑ.)	3
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΑΡΚΑ (Περιγραφή ή Τίτλος)	1
Βιομηχανικό Πάρκο Βόλου	
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ:	Πλήθος
ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	1
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΒΟΛΟΥ "ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΕΙΟ"	
ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ/ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ/ ΚΕΝΤΡΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ/ΕΚΑΒ	33
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ:	Πλήθος
ΚΛΙΝΕΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ - ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ	9.587
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	1

Πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας 2014 -2019, *ιδία επεξεργασία*

Η περιοχή της Μαγνησίας θεωρείται τα τελευταία χρόνια σπουδαίος προορισμός και παρατηρείται μεγάλη προσέλευση επισκεπτών. Οι διανυκτερεύσεις στα καταλύματα το 2017 ανέρχονται στις 637.508 και το 2018 στις 629.510, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Πολύ σημαντικό ρόλο σε αυτό διαδραματίζουν οι πολιτιστικές υποδομές του Βόλου και των γύρω περιοχών, μεταξύ των οποίων τα μουσεία, οι αρχαιολογικοί και συνεδριακοί χώροι, τα θέατρα, οι εκκλησίες και τα μοναστήρια.

Πίνακας 10: Μουσεία - Αρχαιολογικοί Χώροι του Βόλου και της ευρύτερης περιοχής

Μουσεία - Αρχαιολογικοί Χώροι	
Αθανασάκειο Αρχαιολογικό Μουσείο	Αρχαίο Θέατρο Μικροθηβών
Μουσείο της Πόλης	Γιαννοπούλειο Αρχαιολογικό Μουσείο Αλμυρού
Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας Τσαλαπάτα	Τυπογραφικό Μουσείο εφημερίδας «Η Θεσσαλία»
Λαογραφικό Μουσείο Κίτσου Μακρή	Τοπικό μουσείο Μηλεών Πηλίου
Πινακοθήκη Ντε Κίρικο	Σιδηροδρομικό Μουσείο Θεσσαλίας
Εντομολογικό Μουσείο Βόλου	Πινακοθήκη Χρυσούλας Ζώγια
Μουσείο Θεόφιλου	Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Ιστορίας Πηλίου
Αρχαίο Θέατρο Δημητριάδος	Μουσείο Κομπολογιού - Βετούλη Αναστασία
Νεολιθικός Οικισμός Σέσκλου	Αρχαιολογικό Μουσείο Αλμυρού

Μυκηναϊκός Οικισμός Διμηνίου	Μουσείο Ελιάς
Αρχαιολογικός χώρος Αγκιάλου	

Πηγή: Εφορεία Αρχαιοτήτων Μαγνησίας, ίδια επεξεργασία

Πίνακας 11: Θέατρα – Πολιτιστικοί χώροι Βόλου

Θέατρα – πολιτιστικοί χώροι
Δημοτικό Θέατρο
Πολιτιστικό Ν. Ιωνίας
Θέατρο Παλαιάς Ηλεκτρικής
Μεταξουργείο
Κινηματοθέατρο Αχιλλείο
Δημοτικό Ωδείο
Εκθεσιακό Κέντρο Δήμου Βόλου

Πηγή: <https://dimosvolos.gr>, ίδια επεξεργασία

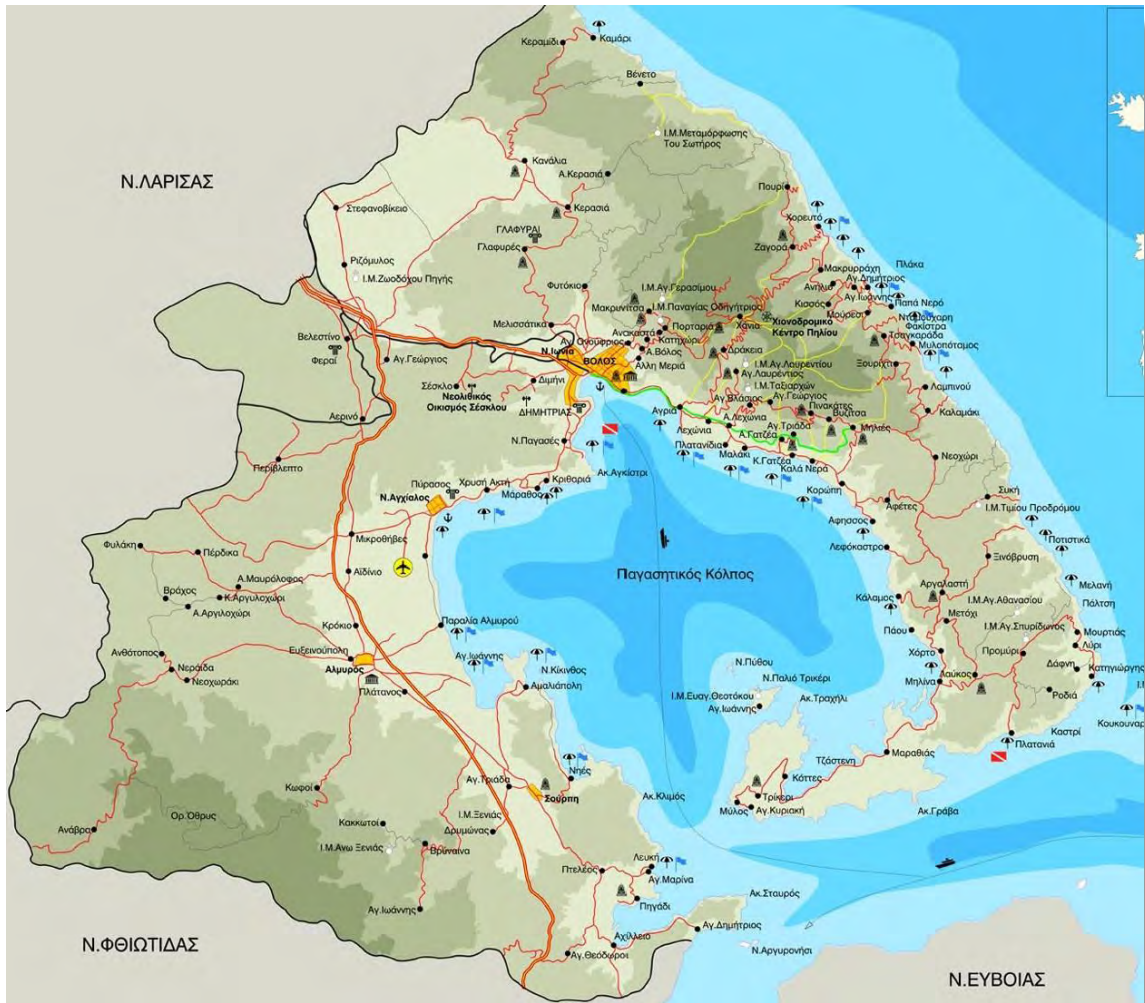
Πίνακας 12: Συνεδριακοί χώροι- Αμφιθέατρα του Βόλου και της ευρύτερης περιοχής

Συνεδριακοί χώροι- Αμφιθέατρα
Αμφιθέατρο Κορδάτος Κεντρικό Κτίριο Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Αμφιθέατρο Τμ. Μηχανολόγων Μηχανικών Π.Θ.
Αμφιθέατρο Σαράτση Π.Θ.
Αμφιθέατρο Οικονομικού Τμήματος Π.Θ.
Αμφιθέατρο – Κτήριο Χωροταξίας Πεδίο Άρεως
Αμφιθέατρο Αρχιτεκτόνων Μηχανικών - Πεδίο Άρεως
Συνεδριακό Κέντρο Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος Μελισσιάτικα
Αμφιθέατρο ΤΕΕ
Αίθουσα Πνευματικού Κέντρου
Αίθουσες εκδηλώσεων Ξενοδοχείων Xenia, Volos Palace, Valis, Forum-Park, Xenia Πορταριάς, Hotel Πορταριά

Πηγή: http://www.eadp.uth.gr/?page_id=1630, ίδια επεξεργασία

Η τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής είναι απόλυτα συνυφασμένη με την ανάπτυξη υποδομών και ανωδομών. Στην ΠΕ Μαγνησίας υπάρχουν δίκτυα ενέργειας, ύδρευσης, άρδευσης, αποχέτευσης, τηλεπικοινωνιακά και δίκτυα υπολογιστών, συγκοινωνιών, διαχείρισης απορριμμάτων κλπ., που αποτελούν βασικές υποδομές μιας τουριστικής περιοχής. Στο πλαίσιο των υποδομών επίσης, εντάσσονται και τα υφιστάμενα ξενοδοχειακά καταλύματα, τα κάμπινγκ, οι βίλες, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια, τα ταξιδιωτικά γραφεία, τα γραφεία ενοικίασης αυτοκινήτων, τα εστιατόρια, τα μεζεδοπωλεία (τσιπουράδικα), το νοσοκομείο, τα κέντρα υγείας, ο βιολογικός καθαρισμός, τα ιατρεία, οι πλατείες, τα πάρκα, τα συνεδριακά κέντρα, το χιονοδρομικό κέντρο, τα μουσεία, τα θέατρα, οι αρχαιολογικοί χώροι, οι ναοί, τα μοναστήρια και άλλα. Σε γενικές γραμμές οι υπάρχουσες υποδομές στην ΠΕ Μαγνησίας καλύπτουν τις ανάγκες διαμονής, ψυχαγωγίας, εστίασης και δημιουργικής ενασχόλησης των τουριστών. Τις ανάγκες άθλησης εξυπηρετούν οι αθλητικές υποδομές που αναφέρονται στο επόμενο κεφάλαιο.

Χάρτης 2: Τουριστικός χάρτης ΠΕ Μαγνησίας

Πηγή: <https://www.visit-pilio.gr/pilio>

3.3 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

3.3.1 ΕΙΔΗ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ

Σύμφωνα με τον Kurtzman (2005) τα είδη του αθλητικού τουρισμού χωρίζονται σε 5 κατηγορίες:

1. Τα αθλητικά γεγονότα (π.χ. Ολυμπιακοί Αγώνες, παγκόσμια πρωταθλήματα, διεθνείς συναντήσεις)
 2. Τα αθλητικά θεάματα (π.χ. συνέδρια, μουσεία)
 3. Τις αθλητικές εκδρομές (π.χ. σαφάρι, εκδρομές περιπέτειας)
 4. Τα αθλητικά καταφύγια (π.χ. προπονητικά κάμπινγκ, κατασκηνώσεις)
 5. Τις κρουαζιέρες (π.χ. ιστιοπλοΐα, καταδύσεις, ψάρεμα)
- (όπως αναφέρεται στο Κώστα & Υφαντίδου, 2015: 28).

Στην περιοχή της ΠΕ Μαγνησίας λαμβάνουν χώρα πολλά και ποικίλα είδη αθλητικού τουρισμού, τα οποία προσελκύουν πλήθος επισκεπτών. Ανάμεσα σε αυτά και μεγάλα αθλητικά γεγονότα, σύμφωνα με τη ΔΟΕΠΑΠ-ΔΗΠΕΘΕ Δήμου Βόλου, τα οποία τη θέτουν στο επίκεντρο του διεθνούς ενδιαφέροντος.

Η πόλη του Βόλου (μια από τις πέντε ολυμπιακές πόλεις) μετατράπηκε κατά τη διάρκεια της προ-ολυμπιακής περιόδου του 2004 σε εργοτάξιο κατασκευής σημαντικού αριθμού έργων και υποδομών, πολλά από τα οποία δεν εντάσσονταν στην κατηγορία των ολυμπιακών έργων του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων που σχεδιάστηκε. (Αναστασίου Ι., 2018)

Η περιοχή της Μαγνησίας, ως προς τον αθλητικό τουρισμό, παρουσιάζει μια σημαντική ποικιλία δραστηριοτήτων, τις οποίες ευνοούν οι υφιστάμενες υποδομές, αλλά και τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής (ΕΟΤ, 2003). Για παράδειγμα, ο συνδυασμός του βουνού (Πήλιο) και της θάλασσας (Παγασητικός κόλπος), όπως και το ιδιαίτερο φυσικό κάλλος, η πολιτιστική και ιστορική αξία της περιοχής, την καθιστούν ένα αθλητικό κέντρο Ευρωπαϊκών προδιαγραφών (Ιωαννίδου Μ., 2006).

Οι υπάρχουσες αθλητικές υποδομές συντελούν στη εύρυθμη διοργάνωση αγώνων ποδοσφαίρου, μπάσκετ, τένις, κωπηλασίας, κανόε καγιάκ, ιστιοπλοΐας, κολύμβησης, πόλο, καταδύσεων, βόλεϊ, χάντμπολ, ιππασίας, στίβου, πάλης, ταε-κβοντό, χιονοδρομίας, αναρρίχησης, ορειβασίας, σκοποβολής, ενόργανης γυμναστικής (Σύμπραξη Τουρισμού για την Θεσσαλία, 2017).

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται αθλητικές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής της Μαγνησίας.

Πίνακας 13: Αθλητικές δραστηριότητες στη φύση (ΠΕ Μαγνησίας)

Όνομα	Περιγραφή
Καταδύσεις	Υπάρχουν διάφορα καταδυτικά κέντρα πλήρως εξοπλισμένα, προσφέροντας εκπληκτικές καταδύσεις 365 μέρες το χρόνο προς τα νησάκια και τις βραχονησίδες του Παγασητικού, προς την Αργυρόνησο, προς τις ανατολικές

	αιγαιοπελαγίτικες ακτές του Πηλίου, καθώς επίσης και προς ναυάγια, σπηλιές, μεσοπέλαγους υφάλους.
Canyoning	Το Πήλιο είναι ένας συνδυασμός φυσικής ομορφιάς, μαγευτικών παραλιών και φαραγγιών των μυθικών Κενταύρων. Το canyoning συνδυάζει μαγευτικές πεζοπορίες μέσα στο ποικιλόμορφο φυσικό του περιβάλλον, επισκέψεις σε σπήλαια και καταβάσεις φαραγγιών που πολλές φορές συνδυάζεται με βουτιές στα πεντακάθαρα νερά των καταρρακτών του.
Αναρρίχηση	Αναρρίχηση στην οροσειρά Όθρυς που βρίσκεται στη Δυτική Μαγνησία. Υπάρχουν συνολικά 90 διαδρομές, 49 στην περιοχή της Ανάβρας και 41 στους Κωφούς που έχουν νότιο προσανατολισμό και είναι κατάλληλοι για αναρρίχηση όλο το χρόνο. Στο Πήλιο μπορεί να συνδυάσει κανείς τις 48 διαδρομές αναρρίχησης με τις πανέμορφες παραλίες στις περιοχές Πλατανιάς (18 διαδρομές), Σπηλιά Πάου (16 διαδρομές), Μυλοπόταμος (14 διαδρομές).
Ιππασία	Το άλογο συνδέεται με τους μύθους του Πηλίου, τη γη των Κενταύρων. Στη Μαγνησία προσφέρονται διάφορες περιοχές για ιππασία (Πορταριά, Τσαγκαράδα, Μακρινίτσα, Μηλιές, Σέσκλο, Βόλος)
Ποδηλασία	Καλντερίμα, μονοπάτια και αγροτικοί χωματόδρομοι συνθέτουν ένα μοναδικό ποδηλατικό τερέν για όλα τα επίπεδα και τις προτιμήσεις.
Sea Kayak	Μονά και διπλά καγιάκ με σημείο εκκίνησης την παραλία Νταμούχαρη και προορισμό τα παράλια του ανατολικού Πηλίου.
Πεζοπορία	Η σύνδεση των χωριών του Νότιου Πηλίου, πέραν του οδικού δικτύου, γίνεται και μέσω μονοπατιών που διασώζονται από παλιά και προσφέρουν μοναδικές σηματοδοτημένες πεζοπορικές διαδρομές. (http://www.pilionwalks.com/greek/greekstart.html)
Ski/Snowboard	Με υψόμετρο τα 1471 μέτρα στο χιονοδρομικό κέντρο «Αγριόλευκες» του Πηλίου λειτουργεί σχολή σκι με δυνατότητα ενοικίασης του απαραίτητου εξοπλισμού
Τοξοβολία/ Σκοποβολή	Στις «Αγριόλευκες» Πηλίου βρίσκεται το «Ορεινό Κέντρο Αθλητικών και Ψυχαγωγικών Δράσεων» για τοξοβολία και σκοποβολή.

Πηγές: <https://www.thessaly.gov.gr/data/anakoin/2016/an5667a.pdf>, ίδια επεξεργασία

Εικόνα 17: Αθλητικές δραστηριότητες στη φύση (ΠΕ Μαγνησίας)

Πηγές: <https://www.pelion-damouchari.com/2017/05/26/water-sports/>,
<https://www.xtremegreece.gr/en/canoe-kayak/thalassio-kayak-pelio.html>,
<https://hellascanyon.com/activities/via-ferrata-canyoning/>,
<https://agreekadventure.com/climbing-pelion-magnesia-greece/>,
<http://www.ifom.gr/gr/pelion%20about%20us/>,
https://www.pelionhomes.com/gr/mountain_biking/,
<http://walking-pilion.blogspot.com/2012/11/x.html>, <https://www.ski2gr.gr>

Οι υφιστάμενες υποδομές και ο φυσικός πλούτος κατέστησαν τον Βόλο μία από τις βασικότερες πόλεις προσέλκυσης τουριστών μέσω του αθλητισμού, υποστηρίζοντας παράλληλα και την τοπική οικονομική της ανάπτυξη.

Επτά από τα κορυφαία αθλητικά γεγονότα ήταν (ΔΟΕΠΑΠ-ΔΗΠΕΘΕ, 2018):

- Το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Πόλο νέων ανδρών (Σεπτέμβριος 2011)
- Το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Συγχρονισμένης Κολύμβησης νεανίδων (Σεπτέμβριος 2012)
- Το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Πόλο νέων γυναικών (19-25 Αυγούστου 2013) στα δημοτικά κολυμβητήρια Βόλου. Στο γεγονός συμμετείχαν 16 ομάδες από όλο τον κόσμο.
- Οι Βαλκανικοί Αγώνες Κολύμβησης (20-24 Απριλίου 2016), με τη συμμετοχή 800 αθλητών περίπου, στο Κολυμβητήριο της Νέας Ιωνίας Βόλου
- Το Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Συγχρονισμένης Κολύμβησης (αρχές Ιουνίου 2016)
- Το Παγκόσμιο πρωτάθλημα Akropolis jet Raid Greece (13-19 Ιουνίου 2016), το οποίο διεξήχθη στη θαλάσσια περιοχή της Μαγνησίας ξεκινώντας από το λιμάνι του Βόλου και καταλήγοντας στη Σκιάθο, στη Σκόπελο και στην Αλόνησο προσελκύνοντας τη συμμετοχή 30 περίπου χωρών. Πραγματοποιήθηκε το ίδιο πρωτάθλημα και το 2017.
- Το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Τεχνικής Κολύμβησης (22-28 Ιουνίου 2016), στο οποίο συμμετείχαν αθλητές παγκόσμιας εμβέλειας.

Εκτός από τις παραπάνω διοργανώσεις, στη περιοχή της Μαγνησίας δραστηριοποιούνται παράλληλα και άλλες διοργανώσεις χαμηλότερης προβολής, όπως (Volosday, 2016):

- Τα Πανελλήνια Πρωταθλήματα Αντιπέρσισης U15 (2015), U17 (2017)
- Τα Πανελλήνια Πρωταθλήματα Τεχνικής Κολύμβησης ανδρών - γυναικών
- Ο ετήσιος Ημιμαραθώνιος Βόλου που ξεκίνησε το 2015 και συνεχίζεται μέχρι φέτος.
- Ο Δρόμος Υγείας που αρχικά διοργανώθηκε το 1993 και μέχρι σήμερα συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων.
- Η Πανελλήνια Ιππική Συνάντηση που ξεκίνησε το 2015 και συνεχίζει έως και σήμερα (e-thessalia, 2019).
- Το Tsagarada Escape Festival το οποίο διεξήχθη για πρώτη φορά τον Ιούνιο του 2013, από τα μέλη του Τουριστικού & Αναπτυξιακού Συλλόγου Τσαγκαράδας.

Η διοργάνωση αποσκοπεί στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής μέσα από την προβολή και ανάδειξη του εναλλακτικού τουρισμού και των υπαίθριων δραστηριοτήτων (Εναλλακτικός τουρισμός, 2018).

- Η Ναυτική Εβδομάδα η οποία ξεκίνησε μετά από πολλά χρόνια τον Ιούνιο του 2015, στο πλαίσιο του «Θεματικού Έτους Πολιτισμού» της «Μαγνήτων Κιβωτού», «Μάγνητες και ο Πολιτισμός της Θάλασσας» και συνεχίζεται έως και σήμερα. Η διοργάνωση περιλαμβάνει πλήθος εκδηλώσεων και δράσεων κοινωνικών φορέων, χορευτικών συγκροτημάτων, ναυταθλητικών σωματείων, συναυλιών, χορωδιών, εκθέσεων βιβλίων, ζωγραφικής και εικαστικών κ.ά. (ΕΡΤ ΒΟΛΟΣ, 2019).
- Το Rally Almyros και η Ανάβαση Πορταριάς, αγώνες Μηχανοκίνητου Αθλητισμού.

Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί πως στην πόλη του Βόλου στις 27 Ιουλίου – 4 Αυγούστου 2019, διοργανώθηκε για δεύτερη φορά το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Καλαθοσφαίρισης U18 (2019). Η απόφαση για την ανάθεση στο Βόλο πάρθηκε ύστερα από συνεδρίαση στα κεντρικά γραφεία της FIBA. Όλη η διοργάνωση έγινε σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημοτικούς φορείς ΔΟΕΠΑΠ-ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Δήμου Βόλου (Onsports, 2018).

Τέλος, στην περιοχή διεξάγονται διάφοροι διασυλλογικοί αγώνες στίβου, σταθερού στόχου και σκοποβολής, κανόε καγιάκ και SUP, υγρού στίβου – κωπηλασίας, kick boxing, καράτε και άλλων αθλημάτων.

3.3.2 ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Η υποστήριξη και διοργάνωση των παραπάνω αθλητικών δραστηριοτήτων στην περιοχή της Μαγνησίας, απαιτεί τις κατάλληλες υποδομές, οι οποίες θα μπορούν να βοηθήσουν στην ομαλότερη διεξαγωγή τους. Όπως για παράδειγμα ο επαρκής χώρος για τη φιλοξενία των αθλητών, αλλά και των φιλάθλων, η ύπαρξη οργανωμένου σχεδιασμού πρόληψης και αντιμετώπισης ατυχημάτων, ο επαρκής αριθμός εγκαταστάσεων για κάθε αθλητική υποδομή.

Πληρώνοντας όλες τις παραπάνω βασικές προϋποθέσεις, η Μαγνησία διαθέτει πλέον μία από τις καλύτερες και μεγαλύτερες αθλητικές υποδομές στην Ελλάδα, καθιστώντας την ως ένα Ευρωπαϊκό κέντρο αθλητικών προδιαγραφών προσέλκυσης μεγάλων αθλητικών διοργανώσεων (Ιωαννίδου Μ., 2006).

Ως προς τις υποδομές ποδοσφαίρου, υπάρχουν δύο μεγάλα στάδια. Η κορωνίδα του Βόλου, το Πανθεσσαλικό στάδιο με χωρητικότητα 22.000 θεατών και το Εθνικό Στάδιο (ΕΑΚ) με χωρητικότητα 12.000 θεατών. Ακόμα, υπάρχουν το γήπεδο της Νίκης (Παντελής Μαγουλάς) 4.000 θέσεων στη Νέα Ιωνία και το Αθλητικό κέντρο Βασδέκη στη Νέα Ιωνία (Ιωαννίδου Μ., 2006).

Εικόνα 18: Πανθεσσαλικό Στάδιο

Πηγή: <https://www.securnews.gr/magnisia/item/110330-edra-tis-ael-to-panthessaliko-stadio-to-dilimma-tou-aleksi-koygia.html>

Όσον αφορά τα ναυταθλητικά αγωνίσματα υπάρχει στο ΕΑΚ το κλειστό και ανοιχτό κολυμβητήριο στο Βόλο και το κλειστό στη Νέα Ιωνία. Ακόμα, στη περιοχή του Αναύρου, στον κωπηλατικό όμιλο του ΝΟΒΑ, υπάρχει κωπηλατήριο και εγκαταστάσεις για ιστιοπλοΐα και κανόε καγιάκ (Ιωαννίδου Μ., 2006).

Για ιππασία, υπάρχουν οι εγκαταστάσεις στο Πεδίον Άρεως, καθώς επίσης και στα Άνω Σπαρτιά, το Ιππότης Club (Ιωαννίδου Μ., 2006).

Στην περιοχή του Βόλου, υπάρχουν διάφορα κλειστά γυμναστήρια για ομαδικά αθλήματα, στη Νέα Ιωνία 2.000 θέσεων, στο Καραγάτς, στα Επτά Πλατάνια και στη Νεάπολη. Υπάρχουν επίσης δύο γήπεδα τένις, το ένα στο Βόλο και το άλλο στη Νέα Ιωνία, καθώς και το Αθλητικό Κέντρο Ασύλου, στο οποίο υπάρχουν εγκαταστάσεις τένις, μπάσκετ και υπαίθριων οργάνων εκγύμνασης (Ιωαννίδου Μ., 2006).

Εικόνα 19: Υπαίθρια όργανα γυμναστικής

Πηγή: <http://www.myvolos.net>

Τέλος, υπάρχει και το οργανωμένο χιονοδρομικό κέντρο στα Χάνια Πηλίου, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα κατάβασης πλαγιών σε ειδικά διαμορφωμένες πίστες, διαφορετικών επιπέδων, ώστε οι λάτρεις του αθλήματος να εξασκούνται στο σκι. Βρίσκεται σε υψόμετρο 1.471 μ. και περιλαμβάνει πέντε πίστες συνολικού μήκους 15 χιλιομέτρων, τέσσερις καταβάσεων και μία πίστα αντοχής μήκους 5.000μ. (<http://www.snowreport.gr/pilio/>)

Πίνακας 14: Αθλητική Υποδομή Δήμου Βόλου

A/A	Υποδομή	Περιοχή
1	Πανθεσσαλικό Στάδιο	Νέα Ιωνία
2	Εθνικό Στάδιο Βόλου (ΕΑΚ Βόλου)	Νέα Δημητριάδα
3	Δημοτικό Κολυμβητήριο Βόλου “Ίασων Ζηργάνος”	Νέα Δημητριάδα
4	Σκοπευτήριο Βόλου	Νέα Δημητριάδα
5	Βοηθητικό Γήπεδο (ΕΑΚ Βόλου)	Νέα Δημητριάδα
6	Κλειστό Γυμναστήριο ΕΑΚ Βόλου	Νέα Δημητριάδα
7	Γήπεδα Αντισφαίρισης ΕΑΚ	Νέα Δημητριάδα
8	Αθλητικό κέντρο Βασδέκη	Νέα Ιωνία
9	Δημοτικό Κολυμβητήριο Νέας Ιωνίας «Ολυμπιονίκης Β. Πολύμερος»	Νέα Ιωνία
10	Αθλητικό Κέντρο Γυμναστικού	Ανάληψη
11	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Μαγνησιακός	Παλαιά
12	Κωπηλασία ΟΕΑ ΝΑΒ	Άναυρος
13	Ν.Ο.Β.Α. (ιστιοπλοΐα κανόε καγιάκ)	Άναυρος
14	Ιππικός όμιλος	Νεάπολη
15	Δημοτικό Κλειστό Γυμναστήριο Νέας Ιωνίας	Νέα Ιωνία
16	Αθλητικό κέντρο Καραγάτς	Καραγάτς
17	Εκθεσιακό Κέντρο	Νεάπολη
18	Αθλητικό Κέντρο Νεότητας Χιλιαδούς	Χιλιαδού
19	Κέντρο Αντισφαίρισης Νέας Ιωνίας	Νέα Ιωνία
20	Χιονοδρομικό Κέντρο Πηλίου	Χάνια, Πήλιο
21	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Σαρακηνός	Αγία Παρασκευή
22	Γήπεδα Ποδοσφαίρου «ΕΤΒΑ»	Νέα Ιωνία
23	Αθλητικό Κέντρο «Βάκης Παρασκευόπουλος»	Επτά Πλατάνια
24	Γήπεδα Μπάσκετ Πολιτιστικού Άλσους «Νέας Ιωνίας»	Νέα Ιωνία
25	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Μικροθηβών	Μικροθήβες
26	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Ξηριά	Νέα Ιωνία
27	Κέντρο Βαρέων Αθλητών (Προπονητήριο)	Νεάπολη
28	Στάδιο Νεάπολης	Νεάπολη
29	Γήπεδο Ποδοσφαίρου – Αθλητικές Εγκαταστάσεις Αγριάς	Αγριά Βόλου
30	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Κάτω Λεχωνίων	Κάτω Λεχώνια

31	Γήπεδο Νέων Παγασών, Αϊβαλιώτικα	Αϊβαλιώτικα
32	Αθλητικό Κέντρο Πορταριάς – Μακρυνίτσας Πηλίου	Μεταξύ Πορταριάς και Μακρυνίτσας
33	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Πορταριάς	Πορταριά
34	Γήπεδο Μπάσκετ Κατηχώρι	Κατηχώρι Πηλίου
35	Ανακασιά – Αθλητικό Κέντρο	Ανακασιά Άνω Βόλου
36	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Αϊδινίου	Αϊδίνι
37	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Άλλης Μεριάς	Άλλη Μεριά
38	Αθλητικές Εγκαταστάσεις Άλλης Μεριάς	Άλλη Μεριά
39	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Μελισσάτικων	Μελισσάτικα
40	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Ανωμαλιάς στον Αγ.Ονούφριο	Άγιος Ονούφριος
41	Γήπεδο Ποδοσφαίρου στα Πηγάδια	Διμήνι
42	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Διμηνίου	Διμήνι
43	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Φθιώτιδων Θηβών	Νέα Αγχιάλος Μαγνησίας
44	Αθλητικές Εγκαταστάσεις Νέας Αγχιάλου	Νέα Αγχιάλος Μαγνησίας
45	Γήπεδο Νέων Παγασών	Νέες Παγασές
46	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Σέσκλου «Παρασκευή Τσιαμήτα»	Σέσκλο
48	Γήπεδο Ποδοσφαίρου 5Χ5	Σέσκλο
49	Γήπεδο Ποδοσφαίρου Γλαφυρών	Γλαφυρές

Πηγή: Στοιχεία ΔΟΕΠΑΠ- ΔΗΠΕΘΕ Δήμου Βόλου, Ίδια Επεξεργασία

Πίνακας 15: Αθλητική Υποδομή λοιπών Δήμων ΠΕ Μαγνησίας

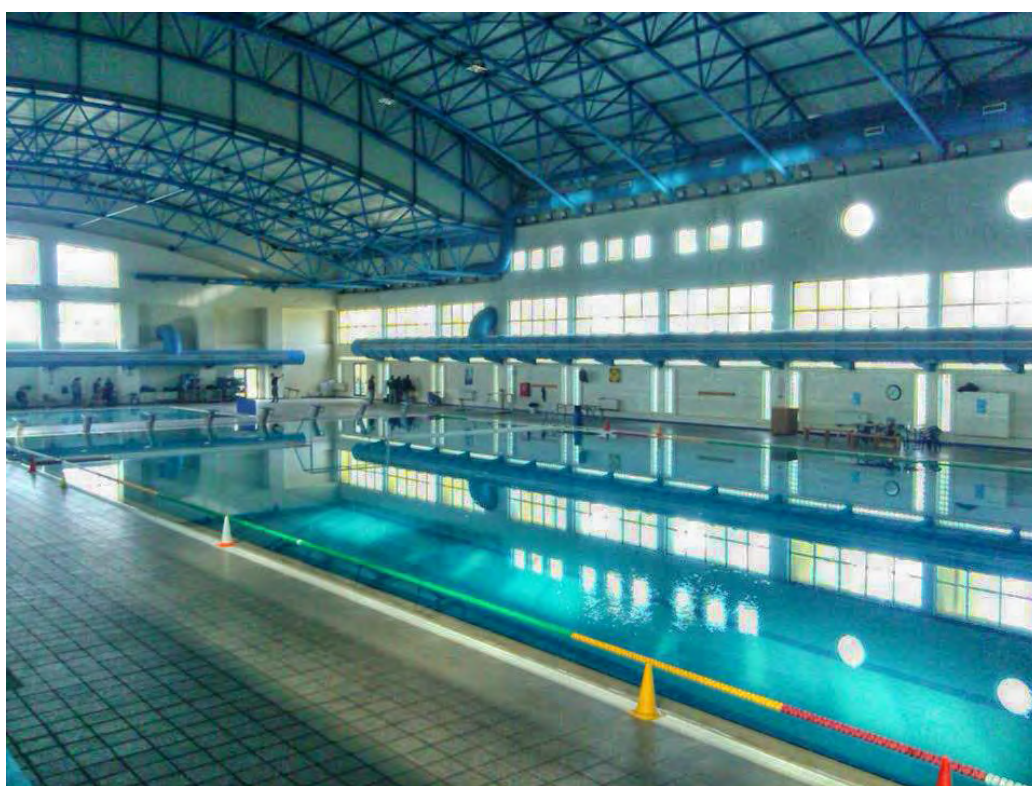
1	Γήπεδο Νεοχωρακίου	Αλμυρός
2	Εθνικό Στάδιο Αλμυρού	Αλμυρός
3	Γήπεδο Ευξεινούπολης	Αλμυρός
4	Γήπεδο Κροκίου	Αλμυρός
5	Γήπεδο Πλατάνου	Αλμυρός
6	Δημοτικό Στάδιο Βελεστίνου	Βελεστίνο
7	Γήπεδο Καναλιών	Κανάλια
8	Γήπεδο Ριζομύλου	Ριζόμυλο
9	Γήπεδο Στεφανοβικείου	Στεφανοβίκειο

10	Γήπεδο Κερασιάς	Κερασιά
11	Γήπεδο Χλόης	Χλόη
12	Ανοιχτό Γήπεδο Μπάσκετ Ζαγορά	Ζαγορά

Πηγή: Στοιχεία

<http://dide.mag.sch.gr/grfa/organisomatia/exosxolikosathlitismos/exosholikos%20athlitismos.htm>, ιδία επεξεργασία

Εικόνα 20: Δημοτικό Κολυμβητήριο Νέας Ιωνίας «Ολυμπιονίκης Β. Πολύμερος»

Πηγή: <https://www.swimclub.gr/egkatastaseis/>

Αξίζει να σημειωθεί πως πρόκειται να χωροθετηθεί ποδηλατική πίστα σε έκταση που παραχώρησε ο Δήμος Βόλου κοντά στο Πανθεσσαλικό Στάδιο Νέας Ιωνίας, το οποίο θα αναβαθμίσει τον αθλητικό χαρακτήρα της περιοχής. Σκοπός του έργου είναι να αυξήσει τη τουριστική προβολή και διαφήμιση της Μαγνησίας, προσελκύνοντας μεγάλες, παγκόσμιας εμβέλειας, αθλητικές διοργανώσεις (Ταχυδρόμος, 2019).

3.4 ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT

Στη συγκεκριμένη ενότητα παρουσιάζεται η SWOT Ανάλυση της ΠΕ Μαγνησίας. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες, οι απειλές και οι ευκαιρίες σε διάφορους τομείς. Η SWOT Ανάλυση της ΠΕ Μαγνησίας αναφέρεται στη γεωγραφική θέση της περιοχής, στην οικονομία της, στις υποδομές και στον τουρισμό. Η συγκεκριμένη ανάλυση θα βοηθήσει στη συνέχεια στη στρατηγική της τουριστικής ανάπτυξης και πιο συγκεκριμένα της αθλητικής τουριστικής ανάπτυξης που θα επιλεγθεί για την περιοχή.

Πλεονεκτήματα

- Η κεντροβαρής θέση στον ηπειρωτικό κορμό της Ελλάδος και η στρατηγική θέση σε σχέση με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών
- Οι δυνατότητες για απευθείας διεθνείς αεροπορικές και ακτοπλοϊκές συνδέσεις (π.χ. αεροδρόμιο Ν. Αγχιάλου, Λιμάνι) και συνδυασμένες μεταφορές
- Η ύπαρξη του ορεινού όγκου του Πηλίου και η γειτνίαση με τα νησιά των Σποράδων (αξιόλογο φυσικό περιβάλλον για τουριστική ανάπτυξη, καθώς και ανάπτυξη αθλητικού τουρισμού)
- Ο μοναδικός συνδυασμός βουνού και θάλασσας
- Οι σημαντικές μεταφορικές υποδομές του δικτύου αυτοκινητοδρόμων ΠΑΘΕ, ο σιδηροδρομικός σταθμός, καθώς και το ενδοπεριφερειακό οδικό δίκτυο
- Η συγκέντρωση σημαντικών αναπτυξιακών πόρων, όπως Λιμάνια, γεωγραφική θέση, φυσικοί, ανθρώπινοι και πολιτιστικοί πόροι, υποδομές, τουρισμός, γεωργία, επιχειρηματικότητα, παράδοση, Πανεπιστήμιο, αεροδρόμιο, σιδηροδρομικός σταθμός κλπ.
- Η ύπαρξη αξιόλογων τουριστικών πόρων και υποδομών (φυσικό περιβάλλον, μεγάλη ακτογραμμή, οικοσυστήματα, παραδοσιακοί οικισμοί, αρχαιολογικοί χώροι, πολιτιστική παράδοση, αρχιτεκτονική κληρονομιά, θρησκευτική παράδοση, μουσειακός σιδηρόδρομος)
- Το τουριστικό δυναμικό της περιοχής (ξενοδοχεία, καταλύματα, κτλ) με συγκέντρωση σε μεγάλο βαθμό στην ανατολική παραλιακή ζώνη και στις ορεινές ζώνες, με δυνατότητα ανάπτυξης αθλητικού τουρισμού
- Η ύπαρξη του χιονοδρομικού κέντρου στα Χάνια του Πηλίου

- Η αύξηση της προσφοράς τουριστικών υπηρεσιών
- Το σχετικά μεγάλο μέγεθος του διευρυμένου «Καλλικρατικού» Δήμου Βόλου
- Το ευνοϊκό μεσογειακό κλίμα, με ήπιους χειμώνες και δροσερά καλοκαίρια, κατάλληλο τόσο για θερινό όσο και για χειμερινό αθλητικό τουρισμό
- Η παρουσία πολλών τοπικών αθλητικών συλλόγων και η διοργάνωση αξιοσημείωτων αθλητικών γεγονότων
- Η συγκέντρωση πολλών αθλητικών υποδομών
- Οι μικρές αποστάσεις και η ύπαρξη αρκετών πεζοδρομήσεων μέσα στην πόλη του Βόλου
- Η συγκέντρωση νέων ανθρώπων λόγω του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και η διοργάνωση αξιόλογων συνεδρίων
- Οι σημαντικές υποδομές αναψυχής και ελεύθερου χρόνου
- Ο Βιολογικός Καθαρισμός
- Η προσφορά υπηρεσιών κυρίως πληροφορικής και νέων τεχνολογιών
- Η παροχή υπηρεσιών υγείας (νοσοκομείο, Κέντρα Υγείας)

Αδυναμίες

- Η μη επαρκής αξιοποίηση της δυνατότητας απευθείας διεθνών συνδέσεων (π.χ. αεροδρόμιο, λιμάνι) και των συνδυασμένων μεταφορών
- Οι αρκετές δυσλειτουργίες και ελλείψεις στη σιδηροδρομική σύνδεση Βόλου – Λάρισας
- Οι μη επαρκείς ακτοπλοϊκές συνδέσεις (σε εθνικό και διεθνές επίπεδο)
- Η μέτρια ποιότητα των πράσινων και αστικών υποδομών, όπως ο περιορισμένος αριθμός πάρκων και χώρων πρασίνου, δρόμων, πλατειών και άλλων
- Ο μη ικανοποιητικός αριθμός τουριστικών υποδομών, κυρίως ξενοδοχείων Α' κατηγορίας
- Οι δυσκολίες προσβασιμότητας κυρίως στις ορεινές - απομακρυσμένες περιοχές
- Ο μη επαρκής αριθμός από μαρίνες και ράμπες καθέλκυσης και ανέλκυσης μικρών ιδιωτικών σκαφών
- Οι ανεπαρκείς χώροι στάθμευσης

Ευκαιρίες

- Η περαιτέρω βελτίωση του σιδηροδρομικού δικτύου με διασύνδεση των αστικών κέντρων της Θεσσαλίας και χρήση συρμών με υψηλές ταχύτητες
- Η αναβάθμιση του υφιστάμενου οδικού δικτύου και η ανακατασκευή πολλών πεζοδρομίων (με τεχνικές προδιαγραφές για την προσβασιμότητα και Ατόμων με Αναπηρία)
- Η ανάπτυξη εναέριου μεταφορέα (τελεφερίκ) προς το Πήλιο από το Βόλο
- Η κατασκευή ικανού αριθμού λιμένων αναψυχής (μαρίνες)
- Η προώθηση τοπικών δράσεων για τη βελτίωση του μικροκλίματος περιοχών
- Η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση κατοίκων και επιχειρήσεων
- Η επιτάχυνση διαδικασιών εκσυγχρονισμού συστημάτων επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων
- Η προσέλκυση τουριστών και από νέες αγορές στην περιοχή, όλες τις εποχές του χρόνου, με την ανάπτυξη διαφόρων μορφών εναλλακτικού τουρισμού, ιδίως αθλητικού τουρισμού
- Η περαιτέρω αξιοποίηση και εκμετάλλευση των Ολυμπιακών έργων και υποδομών της περιοχής
- Η αναβάθμιση του πολιτικού αεροδρομίου της Ν. Αγχιάλου
- Η αναμόρφωση του παραλιακού μετώπου της πόλης του Βόλου μέσω της επέκτασης του επιβατικού λιμένα
- Η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών των τουριστικών υποδομών
- Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας με τη μείωση της εποχικότητας στον αθλητικό τουριστικό τομέα με συνέπεια τη μείωση της ανεργίας
- Η ανάδειξη της περιοχής ως κατάλληλη για την προπόνηση ξένων αθλητών, μέσω της βελτίωσης των αθλητικών υποδομών
- Η δημιουργία ισχυρών κινήτρων για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων στον τομέα του αθλητικού τουρισμού
- Η αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων

Απειλές

- Ο ανταγωνισμός στον αθλητικό τουριστικό τομέα με γειτονικές χώρες και πόλεις
- Η αδυναμία εξεύρεσης επενδυτών
- Η μη επαρκής αξιοποίηση ορισμένων υποδομών μεταφορών (π.χ. αεροδρομίου, λιμανιού) με άμεσο επακόλουθο τον ανταγωνισμό από άλλες περιοχές του εσωτερικού ή του εξωτερικού
- Οι κίνδυνοι για το περιβάλλον από τη μη ορθολογική τουριστική διαχείριση της παράκτιας ζώνης
- Η μείωση της προσέλκυσης τουριστών στα αθλήματα νερού λόγω της ρύπανσης του υδροφόρου ορίζοντα

4. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Η ΠΕ Μαγνησίας αποτελεί ιδεώδη τουριστικό προορισμό αθλητικών δραστηριοτήτων, επειδή μπορεί να συνδυάζει την αθλητική αναψυχή με τις περιβαλλοντικές και πολιτισμικές εξορμήσεις. Για την ενίσχυση της τουριστικής ταυτότητας της περιοχής στον συγκεκριμένο τομέα, είναι απαραίτητο να τεθούν συγκεκριμένοι στρατηγικοί στόχοι και προτάσεις.

Στρατηγικοί στόχοι

1. Η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου (365 μέρες το χρόνο)
2. Η προσέλκυση νέων τουριστών, από παραδοσιακές και αναδυόμενες αγορές, ιδίως υψηλών εισοδημάτων
3. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της περιοχής στις εγχώριες και διεθνείς αγορές
4. Η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός του τουριστικού προϊόντος με χρήση καινοτομιών και η απόκτηση και μεταφορά τεχνογνωσίας
5. Η διαμόρφωση θετικής εικόνας του τουριστικού προορισμού
6. Η ενίσχυση της τοπικής απασχόλησης, με προστασία παράλληλα των απασχολούμενων και των συνθηκών εργασίας τους
7. Η προστασία του περιβάλλοντος
8. Η υποστήριξη συστημάτων πρόληψης και αποτροπής κρίσεων για την ομαλή διεξαγωγή των αθλητικών δραστηριοτήτων και την ασφαλή διαμονή των τουριστών στην περιοχή
9. Η συνεργασία των ιδιωτικών φορέων μεταξύ τους, με τους ΟΤΑ και με το κράτος
10. Η απασχόληση εκπαιδευμένων επαγγελματιών
11. Η προβολή των αθλητικών δρώμενων σε εθνικά και διεθνή πρακτορεία
12. Ο συνδυασμός του αθλητικού τουρισμού με άλλες μορφές εναλλακτικού τουρισμού (με έμφαση στην επαφή του τουρίστα με τα πολιτιστικά και αρχαιολογικά μνημεία του τόπου)
13. Η δραστηριοποίηση επιχειρήσεων γενικού τουρισμού και στον αθλητικό τομέα με αναπτυξιακά προγράμματα
14. Η βελτίωση των υποδομών μεταφορών

Προτάσεις

Αρχικά, για την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού στην περιοχή, καθοριστικό ρόλο παίζει η προστασία του περιβάλλοντος, καθώς το φυσικό περιβάλλον αποτελεί το βασικό υπόβαθρο για ένα μεγάλο αριθμό αθλητικών δραστηριοτήτων. Επομένως, είναι απαραίτητο να δοθεί έμφαση στην αειφορία και στη βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού. Η οποιαδήποτε μορφής καταστροφή ή ρύπανση των φυσικών πόρων θα επιφέρει δραματικές αλλοιώσεις στα οικοσυστήματα και ταυτόχρονη μείωση προσέλευσης επισκεπτών στον τουριστικό προορισμό. Θεωρείται αναγκαία η εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των εμπλεκόμενων πολιτών (ντόπιων και τουριστών) στην αειφόρο τουριστική ανάπτυξη. Οι επιπτώσεις της αλόγιστης χρήσης του φυσικού πλούτου μπορούν να μειωθούν εάν ληφθούν μέτρα πρόληψης όπως, παραδείγματος χάρη, η δημιουργία αντιπυρικών ζωνών για την προστασία των δασών από πυρκαγιά, η ορθολογική διαχείριση των απορριμμάτων και αποβλήτων, η εξοικονόμηση ενέργειας και ύδατος.

Η αισθητική αναβάθμιση των φυσικών και τεχνητών χώρων άθλησης προϋποθέτει προσεκτικό σχεδιασμό και ολιστική αντιμετώπιση για να καταστεί ελκυστικότερος ο τουριστικός προορισμός. Μπορεί να περιλαμβάνει τη συντήρηση και ανάδειξη των φυσικών διαδρομών και χώρων πρασίνου, τη δεντροφύτευση, την άμεση αποκομιδή απορριμμάτων, τη βελτίωση της εμφάνισης των πάρκων και των κοινόχρηστων χώρων. Για να πραγματοποιηθούν όλες οι παραπάνω παρεμβάσεις αισθητικές ή μη, θα βοηθούσε η καθιέρωση και ενσωμάτωση ενός μικρού ποσού (τέλους) στις τιμές των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Σημαντικό παράγοντα στην ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού στην ΠΕ Μαγνησίας αποτελεί, εκτός από τη διαμόρφωση αισθητικά και λειτουργικά των εξωτερικών χώρων άθλησης, η άρτια εμφάνιση και ο εκσυγχρονισμός των δομημένων αθλητικών εγκαταστάσεων. Η μέριμνα των υπεύθυνων φορέων περιλαμβάνει τη συντήρηση των χώρων, την άμεση αποκατάσταση βλαβών, τον πλήρη εξοπλισμό, την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων κ.ά. Η ολοκλήρωση της υλοποίησης προγραμμάτων προστασίας και αναβάθμισης θα βοηθήσει στην αξιοποίησή τους. Η εκπόνηση νέων σχεδίων για τα επόμενα έτη μπορεί να χρηματοδοτηθεί από προγράμματα ΕΣΠΑ, ΠΔΕ, κλπ.

Οι υπεύθυνοι φορείς επιβάλλεται να καταγράψουν όλους τους χώρους άθλησης και αναψυχής στην ΠΕ Μαγνησίας και να τους αξιολογήσουν (π.χ. καταγραφή των υφιστάμενων πεζοπορικών και ορειβατικών μονοπατιών, τα οποία είναι ασφαλή για αθλητικές δραστηριότητες). Είναι καίριας σημασίας να φροντίζουν για την ασφάλεια των χώρων και την εναρμόνισή τους με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Οι φορείς σε συνεργασία μεταξύ τους είναι υπεύθυνοι για την τήρηση των προϋποθέσεων λειτουργίας των χώρων και με αυστηρούς ελέγχους των συναρμόδιων φορέων να εποπτεύουν το τουριστικό προϊόν για την ποιότητά του. Είναι απαραίτητο να ελέγχεται η καταλληλότητα των αθλητικών και τουριστικών εγκαταστάσεων, οι οποίες πρέπει να καλύπτουν συγκεκριμένες προδιαγραφές σε θέματα στατικότητας, υγιεινής, πυρασφάλειας, διάθεσης αποβλήτων. Όσον αφορά τα καταλύματα των τουριστών και κατ' επέκταση των αθλητικών τουριστών, απαιτείται αδειοδότηση από την Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού (ΠΥΤ). Οι αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από αίτηση χορηγούν ειδικό σήμα λειτουργίας στα καταλύματα.

Η διοργάνωση αθλητικών δραστηριοτήτων είναι επιβεβλημένο να συνοδεύεται από ιατρικές υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης για την περίπτωση τραυματισμών.

Για την ομαλή διεξαγωγή των θαλάσσιων σπορ και την προστασία της υγείας των συμμετεχόντων είναι απαραίτητο να συνεχίσουν να γίνονται περιοδικοί έλεγχοι της ποιότητας των υδάτων. Η «Γαλάζια Σημαία», η οποία χαρακτηρίζει εγγυημένο τουριστικό περιβάλλον με πολλές ανέσεις, προσελκύει τους τουριστικούς πράκτορες. Εκείνοι με τη σειρά τους διαφημίζουν στους υποψήφιους αθλητικούς τουρίστες, εν προκειμένω, τις συγκεκριμένες ακτές, τις μαρίνες και τα σκάφη αειφόρου τουρισμού. Το 2019 βραβεύτηκαν στην ΠΕ Μαγνησίας 13 ακτές. Βασική προτεραιότητα του Δήμου και της Περιφέρειας πρέπει να γίνει η παροχή κινήτρων για να αποκτήσει η περιοχή περισσότερες «Γαλάζιες Σημαίες».

Οι αθλητικές τουριστικές δραστηριότητες στην ΠΕ Μαγνησίας θα αναπτυχθούν σε μεγαλύτερο βαθμό με την ολοκλήρωση των ήδη προγραμματισμένων έργων βελτίωσης και εκσυγχρονισμού του δικτύου συγκοινωνιών και μεταφορών. Οι εργασίες συντήρησης με επισκευές του οδικού δικτύου, διαγραμμίσεις, στηθαία ασφαλείας, πινακίδες σήμανσης, κλπ. θα βελτιώσουν την προσβασιμότητα εντός και εκτός της Περιφερειακής Ενότητας. Απαιτείται όμως σύμφωνα με το Δήμο και την Περιφέρεια Θεσσαλίας, η κατασκευή κυκλικών κόμβων σε διάφορα σημεία. Επιβάλλεται, επίσης, η αποκατάσταση

των ασφαλικών επιστρώσεων και η βελτίωση σημείων στο επαρχιακό οδικό δίκτυο του Πηλίου. Όσον αφορά τη σιδηροδρομική σύνδεση του Βόλου με άλλους σταθμούς χρειάζεται αύξηση των δρομολογίων για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών. Θεωρείται απαραίτητος ο εκσυγχρονισμός των συρμών και η υλοποίηση του έργου ηλεκτροκίνησης Βόλου – Λάρισας και με γραμμή διπλής κατεύθυνσης. Προτείνεται, επίσης, να επεκταθεί το σιδηροδρομικό δίκτυο για να αναπτυχθούν συνδυασμένες μεταφορές τόσο με το λιμάνι όσο και με το αεροδρόμιο της Νέας Αγχιάλου, και με το οδικό δίκτυο. Χρήσιμη θα ήταν η κατασκευή υδατοδρομίου στο Λιμένα του Βόλου για τη μεταφορά των επισκεπτών, καθώς επίσης και η διεύρυνση της συνδεσιμότητας του λιμένος με λιμάνια του εσωτερικού και του εξωτερικού. Η βελτίωση της λιμενικής υποδομής της κρουαζιέρας μπορεί να ενισχύσει το τουριστικό ρεύμα στην περιοχή, επειδή η κρουαζιέρα πέραν της αναψυχής δίνει τη δυνατότητα στον τουρίστα να συμμετέχει σε αθλητικές δραστηριότητες του λιμανιού προσέγγισης. Η υλοποίηση του έργου του προγράμματος δράσης του χωροταξικού σχεδίου 2014-2031 για την κατασκευή μαρίνας θα αυξήσει την εισροή τουριστικών σκαφών στην περιοχή. Είναι επίσης, απαραίτητη η αναβάθμιση του αεροδρομίου της Ν. Αγχιάλου (KANA) και η διασύνδεσή του με περισσότερες πόλεις του εσωτερικού και του εξωτερικού, με τακτικότερες πτήσεις, για να αυξηθεί η προσέλευση επισκεπτών. Επιπρόσθετα, μπορούν να χωροθετηθούν στο αεροδρόμιο χώροι αερολέσχης και αερομοντελισμού και βάση για skydiving. (<https://www.ert.gr/eidiseis>) Με την ανάπτυξη των παραπάνω χώρων δίνεται η ευκαιρία για διοργάνωση εθνικών ή διεθνών αεραθλητικών αγώνων.

Ένα από τα σημαντικότερα θέματα των αθλητικών εκδηλώσεων είναι η ασφαλής διεξαγωγή τους. Για το σκοπό αυτό οι αρμόδιοι φορείς με σύγχρονους τρόπους και μέσα, μπορούν να προστατεύσουν τους αθλητικούς τουρίστες από διάφορους κινδύνους. Βασικός παράγοντας είναι η πρόληψη ατυχημάτων που μπορεί να οφείλονται σε ασυντήρητες υλικοτεχνικές υποδομές, σε πυρκαγιές-φυσικές καταστροφές, σε διακοπές ηλεκτρισμού κλπ. Αναγκαία προϋπόθεση για την αποτροπή, την αντιμετώπιση βίαιων επεισοδίων και την ασφάλεια κάθε μορφής αθλητικών γεγονότων είναι η συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων, των διοργανωτών, των λιμενικών και αστυνομικών αρχών, του ΕΚΑΒ, της πυροσβεστικής, των εθελοντών και άλλων.

Η καλύτερη διαφήμιση ενός αθλητικού προορισμού είναι το υψηλό επίπεδο των υπηρεσιών που παρέχει. Οι υπηρεσίες υγείας, τα καταλύματα, οι μεταφορικές υποδομές, η κατασκευή και συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων, οι επιχειρήσεις εστίασης,

οι υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης και άλλα πολλά, συμμετέχουν στη διαμόρφωση ενός τουριστικού προϊόντος υψηλών προδιαγραφών. Για την επίτευξη αυτού του επιπέδου του τουριστικού προϊόντος χρήσιμο είναι να υπάρχουν συνέργειες μεταξύ των αρμοδίων, και περιοδικές επιθεωρήσεις της αστυνομίας και δη της Τουριστικής Αστυνομίας, καθώς επίσης και του ΕΟΤ σε όλους τους σχετικούς χώρους. Η δημιουργία αξέχαστων αναμνήσεων στους αθλητικούς τουρίστες εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως το αν ανταποκρίνεται ο τόπος στις προσδοκίες τους, εάν τους παρέχει την ασφάλεια που χρειάζονται, εάν οι μετακινήσεις τους είναι εύκολες, εάν η επαφή τους με το πάσης φύσεως προσωπικό γίνεται σε κλίμα αλληλοσεβασμού και ευγένειας, εάν οι προσφερόμενες ανέσεις τιμολογούνται σωστά. Ο αθλητικός τουρίστας που νιώθει ικανοποίηση από τις τουριστικές υπηρεσίες, από το ταξίδι, από τη διοργάνωση των αθλητικών γεγονότων, από τον προορισμό γενικά, μοιράζεται τις εντυπώσεις του με ανθρώπους του περιβάλλοντός του και προβάλλει στοιχεία του προορισμού (φωτογραφίες, βίντεο) στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Η ευχάριστη εμπειρία τον οδηγεί στην επανάληψη του ταξιδιού στο μέλλον. Η προώθηση θετικής εικόνας και καλής φήμης του προορισμού είναι προϋπόθεση για το σύμβολο υψηλής ποιότητας (place branding), για το οποίο θα πρέπει να ενώσουν τις δυνάμεις τους ιδιώτες και δημόσιο.

Από τις αθλητικές εγκαταστάσεις της ΠΕ Μαγνησίας η σπουδαιότερη είναι το Πανθεσσαλικό στάδιο, το οποίο κάλυψε το τουρνουά ποδοσφαίρου το 2004 κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων και μέχρι σήμερα έχει φιλοξενήσει δύο τελικούς Κυπέλου Ελλάδας. Με την κατάλληλη αξιοποίηση και βελτίωση των υποδομών ξεκίνησε η διεξαγωγή αγώνων στίβου, πρώτα ανάμεσα σε αθλήτριες και αθλητές Κ18 από την Ελλάδα και την Κύπρο. Το 2020 επικυρώθηκε ότι θα διεξαχθεί εκεί το Πανελλήνιο πρωτάθλημα στίβου Κ18. Με τη διοργάνωση αγώνων μικρής ή μεγάλης εμβέλειας θα ενισχυθεί ο αθλητικός τουρισμός της περιοχής. Σημαντικό ρόλο σε αυτό θα διαδραματίσει η δημιουργία του νέου ποδηλατοδρομίου ολυμπιακών προδιαγραφών και η συνολική διαμόρφωση των χώρων σε αθλητικό χωριό.

https://www.taxydromos.gr/m/m_article.php?id=328105&fbclid=IwAR2Tpkn6AYQD6ZdG76nb6alnn-J4FSvW3AfePAFripjaGYE60eQl0lebdsg

Για την προσέλκυση αθλητικού τουρισμού θεωρείται αναγκαίο να εκσυγχρονιστούν οι υφιστάμενες προπονητικές εγκαταστάσεις και να δημιουργηθούν νέα σύγχρονα προπονητικά κέντρα, τα οποία θα διαθέτουν τους χώρους και την υλικοτεχνική υποδομή για την προπόνηση των αθλητών.

Μία αθλητική δραστηριότητα με δυναμική παρουσία στην τουριστική αγορά σε παγκόσμιο επίπεδο είναι το γκολφ. Πρόκειται για άθλημα που συνήθως απευθύνεται σε παίκτες υψηλής οικονομικής επιφάνειας. Η συνεισφορά του στις διεθνείς οικονομίες είναι σημαντική για αυτό και θεωρείται χρήσιμη η κατασκευή τέτοιων γηπέδων (9 και 18 οπών) στην ΠΕ Μαγνησίας, ενός τόπου απείρου φυσικού κάλλους. Επειδή στην Ελλάδα υπάρχει έλλειψη γηπέδων γκολφ (1 γήπεδο 9 οπών και 7 γήπεδα 18 οπών) η δημιουργία τους (πάντα με αυστηρές προδιαγραφές) στην περιοχή μελέτης, θα μπορούσε να την καταστήσει ανταγωνιστική, καθώς θα έχει ένα αξιόλογο συγκριτικό πλεονέκτημα.

Η περιοχή της Μαγνησίας διαθέτει όλα τα απαραίτητα στοιχεία (όπως ναυάγια, ενδιαφέροντα βυθό, ενάλιες αρχαιότητες) για να αναπτυχθεί περαιτέρω ο καταδυτικός τουρισμός. Είναι μια δραστηριότητα που προσελκύει κυρίως άτομα υψηλής οικονομικής κατάστασης. Υπάρχουν πολλοί χώροι οργανωμένης κατάδυσης που μπορούν να αξιοποιηθούν μέσω ΕΣΠΑ στον Παγασητικό κόλπο και στο νότιο Πήλιο. Η υλοποίηση της δημιουργίας καταδυτικών πάρκων – υποβρύχιων μουσείων θα προσφέρει στον προορισμό ένα σημαντικό πλεονέκτημα.

Μεγάλη συμβολή στην ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού στην περιοχή της Μαγνησίας θα έχει η χωροθέτηση ενός εναέριου μεταφορέα (τελεφερικός επιβατών και προϊόντων). Έχουν πραγματοποιηθεί ήδη μελέτες και από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας για την κατασκευή του και τη σύνδεση του Βόλου, μέσω μιας πανοραμικής διαδρομής, με χωριά του Πηλίου, με το χιονοδρομικό κέντρο ‘Αγριόλευκες’ και με τις ακτές του ανατολικού Πηλίου. Μια τέτοια κατασκευή θα ελαχιστοποιήσει το χρόνο πρόσβασης από την πόλη προς το Πήλιο και θα αυξήσει την προσέλευση επισκεπτών. Οι επιβάτες θα μπορούν να προσεγγίσουν τα μονοπάτια του Πηλίου και το χιονοδρομικό κέντρο με ευκολία. Τα Χάνια με εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους, θα έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν μεγαλύτερη τουριστική κίνηση και να φιλοξενήσουν χιονοδρομικούς αγώνες υψηλού επιπέδου, όπως στη δεκαετία 1971 – 1980.

Ένας οργανισμός που στηρίζει και τον αθλητικό τουρισμό και προωθεί τη συνεργασία μεταξύ ιδιωτικών επιχειρήσεων και πρακτορείων του εσωτερικού και του εξωτερικού είναι ο ΕΟΤ. Σημαντικό ρόλο, επομένως, στην προβολή του αθλητικού προορισμού παίζει η συνεργασία των επαγγελματιών με τον οργανισμό. Για την ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος και την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών χρειάζονται συμπράξεις μεταξύ των ιδιωτικών επιχειρήσεων της περιοχής με μορφή δικτύου που θα έχει ως στόχο τον από κοινού σχεδιασμό και την προώθηση του αθλητικών δραστηριοτήτων τόσο σε άλλα εθνικά δίκτυα όσο και σε διεθνή δίκτυα. Απαραίτητες είναι και οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ), οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα εκτέλεσης έργων με υψηλότερη αποδοτικότητα και ανταλλαγή τεχνογνωσίας.

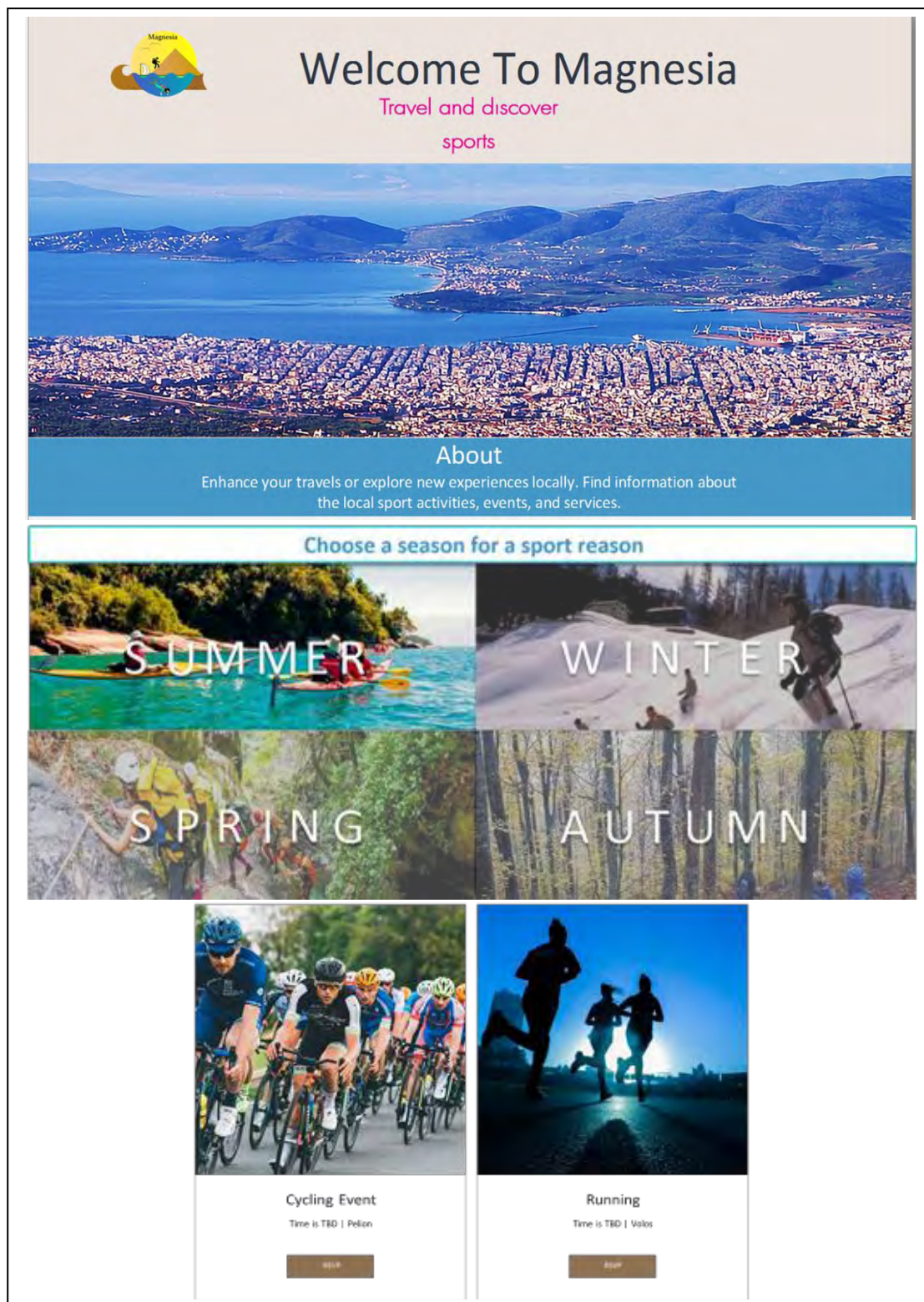
Βασική παράμετρος για την αύξηση και βελτίωση του αθλητικού τουρισμού, καθώς και την παροχή υψηλότερης ποιότητας υπηρεσιών, είναι η εκπαίδευση εξειδικευμένου προσωπικού για τις θέσεις απασχόλησης του τουριστικού κλάδου. Η κατάρτιση στελεχών του τουρισμού γίνεται από τον ΟΑΕΔ, τα ΙΕΚ, τις ΑΣΤΕ, τα ΤΕΙ, τα ΑΕΙ Αιγαίου και Πειραιώς, καθώς επίσης και από το ΔΠΜΣ του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (ΤΜΧΠΠΑ και Οικονομικών Επιστημών). Στο μεταπτυχιακό αυτό δίνεται βαρύτητα στις ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Σε ό,τι αφορά την επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού του ιδιωτικού κλάδου και του δημόσιου, οι προπτυχιακές πανεπιστημιακές σχολές που παρέχουν σπουδές ανώτατου επιπέδου είναι ελάχιστες. Η δημιουργία τμημάτων στα ΑΕΙ σχετικών με τη οργάνωση και διοίκηση των αθλητικών γεγονότων θα αναβαθμίσει την τουριστική εκπαίδευση και θα ανεβάσει το επίπεδο προσφερόμενων υπηρεσιών. Με την κατάλληλη ευαισθητοποίηση και ενημέρωση, μέσα από συνέδρια, όλων των φορέων του αθλητικού τουρισμού, θα ενισχυθεί το τουριστικό δυναμικό. Ιδιαίτερα ειδικότητες όπως π.χ. του προπονητή, του εκπαιδευτή, του ξεναγού δρυμών, του συνοδού βουνού και άλλες, θα πρέπει να υπάγονται στο Υπουργείο Τουρισμού, το οποίο θα πιστοποιεί με άδεια ασκήσεως επαγγέλματος. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την προστασία των εργαζόμενων σε όλους τους τομείς, καθώς επίσης και των συνθηκών εργασίας τους.

Για την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού στην περιοχή, απαιτείται η εκπόνηση σχεδίου marketing (marketing plan). Μέσα από στοχευμένες στρατηγικές θα επιτευχθεί η διαφοροποίηση του τόπου και θα προβληθεί η μοναδικότητά του, καθώς και τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα σε σχέση με τις ανταγωνιστικές περιοχές. Ο σχεδιασμός

αυτός θα οδηγήσει στην απόκτηση ενός brand αθλητικού τουρισμού (σύμβολο υψηλής ποιότητας), το οποίο με τις κατάλληλες προωθητικές ενέργειες θα δημιουργήσει θετικές εντυπώσεις στους επισκέπτες και θα καλύψει τις ανάγκες τους. Τα εργαλεία υλοποίησης του σχεδίου marketing μπορεί να είναι:

- Κατασκευή portal (κεντρικού δικτυακού κόμβου) αναζήτησης αθλητικών δραστηριοτήτων και πολιτιστικών δρώμενων της περιοχής
- Δημιουργία βάσεων δεδομένων και καλεντάρι συγκεκριμένων αθλητικών γεγονότων
- Δημιουργία ενημερωτικού e – newsletter
- Προβολή σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- Στοχευμένη προβολή των αθλητικών δρώμενων της περιοχής στα MME
- Διαφήμιση της περιοχής μέσα από ταξιδιωτικά περιοδικά, εφημερίδες και διαφημιστικά φυλλάδια σε εθνικό και διεθνές επίπεδο
- Δημιουργία λογότυπου αθλητικού τουρισμού στην ΠΕ Μαγνησίας
- Συνεργασία διοργανωτών με tourism portals, Οργανωτές Τουριστικών Προϊόντων και ταξιδιωτικά γραφεία
- Συμμετοχή των φορέων αθλητικού τουρισμού σε διεθνείς και εγχώριες εκθέσεις προβολής της ΠΕ Μαγνησίας
- Δημιουργία διαδραστικού 3D χάρτη απεικόνισης της ΠΕ Μαγνησίας και εντοπισμού των αθλητικών χώρων και διαδρομών
- Προβολή του αθλητικού τουρισμού της περιοχής μέσω βίντεο
- Ζωντανή προβολή σημαντικών αθλητικών εκδηλώσεων από τα διεθνή τηλεοπτικά κανάλια
- Συνεργασία των γραφείων εξωτερικού του ΕΟΤ με οργανώσεις και MME του εξωτερικού για τη διαφήμιση των sport events της ΠΕ Μαγνησίας
- Διανομή ταξιδιωτικών εντύπων και χαρτών σε διάφορες ξένες γλώσσες
- Χωροθέτηση info kiosks στην περιοχή για ενημέρωση των επισκεπτών
- Σχεδιασμός ειδικών πακέτων προσφορών σχετικών με τον αθλητικό τουρισμό
- Διανομή εκπτώτικων κουπονιών (καταστημάτων, εστιατορίων κλπ.) στους αθλητικούς τουρίστες

Εικόνα 21: Δείγμα portal

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Οι δυνατότητες της τοπικής τουριστικής ανάπτυξης μπορούν να ενισχυθούν οικονομικά με αναπτυξιακά προγράμματα (όπως ΕΣΠΑ 2014-2020, CLLD/LEADER). Τα προγράμματα αυτά με την κατάλληλη χρήση τους δίνουν την ευκαιρία βελτίωσης της

ελκυστικότητας του αθλητικού προορισμού με τη δημιουργία νέων υποδομών ή την ανανέωση των υφιστάμενων. Ένα τέτοιο έργο που μπορεί να χρηματοδοτηθεί είναι η “Συντήρηση, ανάδειξη και σήμανση δικτύου πεζοπορικών διαδρομών (μονοπάτια) Δήμου Νοτίου Πηλίου”. (https://www.thenewspaper.gr/2019/03/02/tesseractis-protaseis-ergon-toy-dimoy-n-pilioy-sto-programma-clld-leader/?fbclid=IwAR1en60wWgpngNJnwDg2BrfMcWniLRFzsGg3Dbhtj6YvXTaR5EXpxkhY_GE)

Στην ΠΕ Μαγνησίας η διοργάνωση αγώνων θα πρέπει να αποσκοπεί στη συμμετοχή ατόμων κάθε φύλου και κάθε ηλικίας, με ιδιαίτερη μέριμνα στην ενεργό και απρόσκοπτη συμμετοχή των ατόμων με ειδικές ανάγκες, όπως σαφώς αναφέρεται στον Παγκόσμιο Κώδικα Δεοντολογίας για τον Τουρισμό (καταπολέμηση διακρίσεων και τουριστική προώθηση ατόμων με αναπηρίες). Επειδή οι αθλητικές δραστηριότητες συντελούν στη βελτίωση της φυσικής ικανότητας, αλλά και της ψυχικής υγείας, επιβάλλεται να σχεδιάζονται ανάλογα με την περίπτωση των αθλούμενων. Ολόκληρη η διαδικασία της διοργάνωσης θα πρέπει να αποβλέπει στην δημιουργία ενός αθλητικού προορισμού (στα γήπεδα, στην ύπαιθρο, στους χώρους φιλοξενίας και εστίασης) ασφαλούς, από κάθε άποψη, και προσβάσιμου από όλες τις κατηγορίες του πληθυσμού.

Ένα σημαντικό κομμάτι της διοργάνωσης αθλητικών γεγονότων είναι η ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των κατοίκων της περιοχής στην ανιδιοτελή προσφορά του χρόνου και του ψυχικού αποθέματός τους μέσω του εθελοντισμού. Η αφιλοκερδής δραστηριοποίηση του ντόπιου πληθυσμού θα ενδυναμώσει την κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη. Η παρουσία εθελοντικών ομάδων στη διάρκεια των αθλητικών δρώμενων μπορεί να έχει σημαντική συμβολή σε όλους τους τομείς και ιδιαίτερα σε ό,τι έχει να κάνει με τις ευπαθείς ομάδες.

Για την ασφαλή και ομαλή πρόσβαση των επισκεπτών αθλητικού τουρισμού στην ΠΕ Μαγνησίας είναι αναγκαίο να προβλεφθούν και να υλοποιηθούν όλα εκείνα τα μέτρα για την επίτευξη αυτού του σκοπού. Η σαφής πληροφόρηση και η εμφανής σήμανση σε όλο το οδικό δίκτυο, σε όλες τις εγκαταστάσεις των αθλοπαιδιών, δομημένες ή υπαίθρου, δημιουργούν ένα περιβάλλον φιλικό προς τον τουρίστα. Η πληροφόρηση μέσω πινακίδων μπορεί να μην περιλαμβάνει μόνο χώρους αθλητικών δραστηριοτήτων, αλλά και αρχαιολογικούς, ιστορικούς και χώρους θρησκευτικού ενδιαφέροντος. Επίσης, εξίσου απαραίτητη είναι η εμφάνιση του βαθμού δυσκολίας της δραστηριότητας.

Σημαντικό ρόλο στην ασφάλεια των επισκεπτών διαδραματίζουν οι απαγορευτικές πινακίδες. Κάθε μορφής σήμανση θα πρέπει να είναι σε διάφορες ξένες γλώσσες, καθώς και να είναι συμβατή με το φυσικό περιβάλλον.

Στην ενίσχυση του αθλητικού τουρισμού όλες τις εποχές του χρόνου στην περιοχή της Μαγνησίας θα συμβάλει η ανάπτυξη και προώθηση των δραστηριοτήτων περιπέτειας (Tsagarada Escape Festival, Ultra Trail Pelion). Η συγκεκριμένη περιοχή διαθέτει πολλά φυσικά πλεονεκτήματα για την καθιέρωση τέτοιων εκδηλώσεων, οι οποίες προσελκύουν μεγάλο πλήθος από αθλητικούς τουρίστες.

Η περιοχή της Μαγνησίας διαθέτει ιστορικά και πολιτιστικά αξιοθέατα, τα οποία θα μπορούσαν να προβληθούν μέσα από συνδυασμένα προγράμματα αθλητικού και πολιτιστικού τουρισμού. Η μεταξύ τους σύνδεση μπορεί να οδηγήσει τον επισκέπτη σε βαθύτερη εμπειρία και γνώση της περιοχής μελέτης. Μπορεί επίσης, να καταστήσει το ταξίδι περισσότερο ενδιαφέρον και να παρατείνει τη διαμονή των επισκεπτών στον τόπο.

Η παραμονή των επισκεπτών μπορεί να εμπλουτιστεί και με διάφορες δράσεις αναψυχής, οι οποίες μπορούν να έχουν σχέση με τη μουσική, το θέατρο, τον κινηματογράφο, την τέχνη, τη φωτογραφία, τη γαστρονομία και άλλα. Τέτοιου είδους πολιτιστικές εκδηλώσεις θα μπορούσαν να διοργανώνονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και να φέρνουν σε επαφή τους τουρίστες με την κουλτούρα και την πολιτιστική κληρονομιά των κατοίκων.

Μια εγκατάσταση που προτείνεται να χωροθετηθεί στην περιοχή, η οποία αξιοποιεί την τεχνολογία και τις καινοτομίες, είναι αυτή του Κέντρου Εικονικής εκμάθησης και πρώτης επαφής (Virtual Reality) με διάφορα αθλήματα. Πρόκειται για ένα κέντρο στο οποίο χρησιμοποιούνται προσομοιωτές έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένα διαδραστικό περιβάλλον, με το οποίο να μπορούν να αλληλοεπιδράσουν οι χρήστες έχοντας την αίσθηση ότι βρίσκονται μέσα σε αυτό. Αυτή η εγκατάσταση θα δώσει την ευκαιρία και τη δυνατότητα σε όλους τους επισκέπτες, ανεξαρτήτως φυσικής και νοητικής κατάστασης, να δοκιμάσουν τα αθλήματα που επιθυμούν με περισσότερη ασφάλεια και σιγουριά. Επίσης, με τη δημιουργία αυτού του κέντρου οι τουρίστες θα μπορούν να κάνουν κάποιο άθλημα (με προσομοίωση) κάτω από οποιοσδήποτε καιρικές συνθήκες και ανεξαρτήτως εποχής.

Εικόνα 22: Κέντρο εικονικής πραγματικότητας (VR)

Πηγή: <https://www.skytechsport.com>

Για την αξιολόγηση του αθλητικού τουρισμού της ΠΕ Μαγνησίας και την αποτύπωση τυχόν θεμάτων που χρήζουν βελτίωσης, χρήσιμη είναι έρευνα σε ετήσια βάση. Με τη διανομή ερωτηματολογίου στους αθλητικούς τουρίστες θα συλλέγονται δεδομένα που θα αφορούν στην ικανοποίηση των επισκεπτών από την παρακολούθηση και από τη συμμετοχή στις αθλητικές εκδηλώσεις, και θα βαθμολογείται η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά οι προτάσεις.

Πίνακας 16: Προτάσεις για την ανάπτυξη αθλητικού τουρισμού στην ΠΕ Μαγνησίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
❖ Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον και στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη
❖ Βελτίωση της εμφάνισης του φυσικού περιβάλλοντος με παρεμβάσεις αισθητικού χαρακτήρα
❖ Καθιέρωση τουριστικών τελών (fees) για τη διατήρηση των φυσικών πόρων
❖ Προστασία και αναβάθμιση των χώρων άθλησης
❖ Καταγραφή και αξιολόγηση των φυσικών τοποθεσιών και των αθλητικών εγκαταστάσεων
❖ Έλεγχος των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών
❖ Μέριμνα για την καθαριότητα εγκαταστάσεων και κοινόχρηστων χώρων
❖ Υποστήριξη των αθλητικών δράσεων με ιατρικές υπηρεσίες
❖ Παρακολούθηση ποιότητας θαλάσσιων υδάτων για τα θαλάσσια σπορ
❖ Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός δικτύου συγκοινωνιών και μεταφορών
❖ Μέριμνα για την εν γένει ασφάλεια των αθλητικών τουριστών με διακριτική παρουσία ομάδων άμεσης δράσης και αποτροπής εγκληματικών ενεργειών
❖ Προσφορά υψηλού επιπέδου υπηρεσιών
❖ Δημιουργία θετικής εικόνας του τουριστικού προορισμού στο εσωτερικό και στο εξωτερικό
❖ Αξιοποίηση των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων
❖ Δημιουργία νέων και σύγχρονων προπονητικών κέντρων
❖ Κατασκευή γηπέδου γκολφ
❖ Άμεση υλοποίηση της δημιουργίας καταδυτικών πάρκων – μουσείων
❖ Κατασκευή τελεφερίκ σύνδεσης Βόλου με χωριά του Πηλίου – χιονοδρομικό κέντρο «Αγριόλευκες» (Χάνια)
❖ Συνεργασία των αρμόδιων φορέων της ΠΕ Μαγνησίας με τον ΕΟΤ και τις ιδιωτικές επιχειρήσεις στον τομέα του αθλητικού τουρισμού
❖ Δημιουργία δικτύου για συνεργασία διοργανωτών με επιχειρήσεις διαμονής και εστίασης
❖ Σύμπραξη ιδιωτικών καταλυμάτων
❖ Κατάρτιση εξειδικευμένου στελεχιακού δυναμικού
❖ Συμμετοχή σε συνέδρια αθλητικού τουρισμού
❖ Εκπόνηση σχεδίου Marketing της ΠΕ Μαγνησίας (marketing plan)

❖ Χρηματοδότηση νέων επενδύσεων και εκσυγχρονισμός υφιστάμενων υποδομών αθλητικού τουρισμού
❖ Διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων για άτομα κάθε ηλικίας και κάθε σωματικής και νοητικής κατάστασης
❖ Πρόβλεψη και λήψη μέτρων για την προσβασιμότητα των ΑμεΑ
❖ Προώθηση της εθελοντικής προσφοράς στα αθλητικά γεγονότα
❖ Πληροφόρηση και σαφής σήμανση των αθλητικών χώρων
❖ Ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων τύπου περιπέτειας
❖ Συνδυασμός των αθλητικών προγραμμάτων με επισκέψεις στα μνημεία ιστορίας και πολιτισμού της περιοχής
❖ Διοργάνωση εκδηλώσεων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους
❖ Δημιουργία Κέντρου Εικονικής εκμάθησης και πρώτης επαφής με διάφορα αθλήματα
❖ Διανομή σύντομου ερωτηματολογίου στους αθλητικούς τουρίστες για έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η πολιτιστική κληρονομιά, το κλίμα και η φυσική ομορφιά της Ελλάδας προσελκύουν πολλούς τουρίστες από όλο τον κόσμο με αποτέλεσμα την ενίσχυση της οικονομίας της χώρας μας. Οι τουρίστες όμως αυτοί, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, έρχονται σε συγκεκριμένα προβεβλημένα μέρη κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών. Το γεγονός αυτό έχει ως επίπτωση τον κορεσμό αυτών των περιοχών, καθώς και την αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντός τους. Για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου προωθείται τα τελευταία χρόνια ένα βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης που βασίζεται στις αρχές της αειφορίας και της προστασίας του περιβάλλοντος. Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού, δημιουργούν τις προϋποθέσεις βιώσιμης ανάπτυξης και μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της εθνικής οικονομίας. Ο μεταξύ τους συνδυασμός μπορεί να δημιουργήσει ένα τουριστικό προϊόν, ικανό να συμπληρώσει τον μαζικό τουρισμό, να αντιμετωπίσει την εποχικότητά του και να βοηθήσει στην μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων. Παρόλα αυτά, στην Ελλάδα δεν υπάρχει ακόμα ολοκληρωμένο στρατηγικό σχέδιο για τον τουρισμό, καθώς παραμένει σε αναμονή η ολοκλήρωση του νέου Ειδικού Πλαισίου Χωροταξίας για τον Τουρισμό.

Μία μορφή εναλλακτικού τουρισμού είναι και ο αθλητικός τουρισμός, ο οποίος αποτελεί και μία από τις πιο γρήγορα αναπτυσσόμενες μορφές τουρισμού παγκοσμίως. Η Ελλάδα παρόλο που διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη του συγκεκριμένου είδους τουρισμού, όπως είναι το φυσικό της περιβάλλον, το κλίμα της και η ιστορία της, ιδίως οι Ολυμπιακοί Αγώνες, έχει αρκετές ελλείψεις στην αξιοποίηση αθλητικών υποδομών, ωστόσο διοργανώνει ετησίως πολύ σημαντικά αθλητικά γεγονότα διεθνούς σημασίας που συμβάλλουν στην προσέλκυση τουριστών ημεδαπών και αλλοδαπών.

Η ΠΕ Μαγνησίας κατέχοντας κεντροβαρή θέση ως προς τον Ελλαδικό χώρο, αξιόλογο και ποικίλο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και διαθέτοντας αρκετές μεταφορικές υποδομές (σιδηροδρομικό σταθμό, λιμάνι, αεροδρόμιο), αλλά και αθλητικές υποδομές (στάδια, κολυμβητήρια, γήπεδα ποδοσφαίρου κτλ.), έχει περιθώρια βελτίωσης του αθλητικού τουρισμού που απευθύνεται στους εγχώριους και ξένους τουρίστες. Η περαιτέρω ανάπτυξη αυτού του είδους τουρισμού στη Μαγνησία, εξαρτάται κυρίως από τη βελτίωση των υπαρχόντων υποδομών και υπηρεσιών που θα εξασφαλίζουν την ισότιμη συμμετοχή όλων των αθλητικών τουριστών (και των ειδικών κατηγοριών), την προστασία, τη διατήρηση και την ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος,

την προβολή του τουριστικού προϊόντος στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, και την ανάπτυξη νέων επενδύσεων στον τουριστικό τομέα. Σημαντικό ρόλο σε αυτό διαδραματίζει η συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δράσεων.

Το πλούσιο φυσικό περιβάλλον, οι ακτές και τα βουνά, το εύκρατο κλίμα και η γεωγραφική πολυμορφία αποτελούν και συνθέτουν ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα της Μαγνησίας ως αθλητικού τουριστικού προορισμού, και προσφέρονται για την ικανοποίηση κάθε ιδιαίτερης δραστηριότητας του επισκέπτη - τουρίστα.

Η ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού στην ΠΕ Μαγνησίας θα συμβάλει στην άμβλυνση της εποχικότητας του τουρισμού, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας με άλλες περιοχές της Ελλάδας στον τομέα του τουρισμού, στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, αλλά και στην ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων.

Η ΠΕ Μαγνησίας, έχει τις δυνατότητες και τις προϋποθέσεις να αποτελέσει ένα από τα σημαντικότερα κέντρα αθλητικού τουρισμού σε επίπεδο περιφέρειας, με διοργανώσεις που θα διαδραματίζονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Με την ορθολογική οργάνωση, τις επενδύσεις, τη χρήση τεχνολογιών και καινοτομιών, τη δέσμευση υλοποίησης των στρατηγικών αποφάσεων και την κατάλληλη προώθηση, μέσω σχεδίου marketing, μπορεί να διοργανώσει μικρά και μεγάλα αθλητικά γεγονότα και να αποτελέσει έναν σημαντικό προορισμό αθλητικού τουρισμού σε διεθνές επίπεδο, δημιουργώντας brand name. Επίσης, με τον συνδυασμό του αθλητικού τουρισμού και με άλλες μορφές του εναλλακτικού τουρισμού, μπορεί να αποτελέσει ιδανικό προορισμό για ένα ευρύ φάσμα τουριστών, ο οποίος θα τους οδηγήσει και στη βαθύτερη εξερεύνηση του τόπου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

- Αγγελίδης, Μ. (2000) *Χωροταξικός Σχεδιασμός και Βιώσιμη Ανάπτυξη*. Αθήνα: Συμμετρία.
- Αδάμος, Κ. (2008) *Κατασκευή Συστήματος Τελεφερίκ στο Πήλιο Σταθμός Βόλου*. Διπλωματική εργασία, Βόλος: Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.
- Αθανασίου, Λ. (2007) *Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβαλλοντική Προστασία*. (μελέτες 21) Αθήνα: Ι.Τ.Ε.Π.
- Αναστασίου, Ι. (2018) *Οι Βασικοί Πυλώνες του Στρατηγικού Τουριστικού Σχεδιασμού για τον Βόλο Το Σχέδιο Marketing του Βόλου και του Πηλίου*. Διπλωματική Εργασία. Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- Ανδριώτης, Κ. (2003) «Ο Εναλλακτικός Τουρισμός και τα Διαφοροποιητικά Χαρακτηριστικά του». *ΤΟΠΟΣ Επιθεώρηση Χωρικής Ανάπτυξης, Σχεδιασμού και Περιβάλλοντος*, 20-21/2003 ISSN 1105-3267 σ. 139-154.
- Αραμπατζής, Γ. και Πολύζος Σ. (2008) *Φυσικοί Πόροι, Περιβάλλον & Ανάπτυξη*. Θεσσαλονίκη: Τζιόλας.
- Βενετσανοπούλου, Μ. (2006) *Η Κρατική Συμβολή στον Τουρισμό. Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού. Ιστορική Εξέλιξη - Θεσμικό Πλαίσιο*. Αθήνα: Interbooks.
- Βίλλα, Γ. (2018) *Ανάπτυξη Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού στην Ελλάδα και Συμβολή τους στην Αειφορική Ανάπτυξη*. Προπτυχιακή εργασία. Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- Βογιατζής, Ν. (2013) *Εξέταση της Παγκόσμιας Αλυσίδας του Τουρισμού - Χωρικές Διαστάσεις: Η Εφαρμογή στην Ελληνική Περίπτωση (Α Τόμος)*. Διδακτορική διατριβή. Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. σ. 102
- Γρηγορίου, Γ. Π., Σαμιώτης, Γ. και Τσάλτας, Γρ. (1993) *Η Συνδιάσκηψη των ΗΠΑ (Rio De Janeiro) για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Δαλαβούρα, Ε. (2016) *Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού με Έμφαση στον Πολιτισμό*. Διπλωματική εργασία. Αθήνα: Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.
- Ε.Ο.Τ. (2003) *Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Θεσσαλίας*. Υπουργείο Ανάπτυξης.

Ιωαννίδου, Μ. (2006) *Τουρισμός και Περιφερειακή Ανάπτυξη. Το παράδειγμα του Δήμου Βόλου*. Διπλωματική εργασία. Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Κοκκώσης, Χ. και Τσάρτας, Π. (1999) *Ανάπτυξη και Περιβάλλον στον Τουρισμό*, Πάτρα: Ε.Α.Π.

Κοκκώσης, Χ., Τσάρτας, Π. και Γκρίμπα, Ε. (2011) *Ειδικές και Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού - Ζήτηση και Προσφορά νέων Προϊόντων Τουρισμού*. Αθήνα: Κριτική.

Κούτουλας, Δ. (2001) *Ο Θεωρητικός Προσδιορισμός του Τουριστικού Προϊόντος ως Βασική Προϋπόθεση του Τουριστικού Μάρκετινγκ*. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Επιστημών της Διοίκησης, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. σ.155.

Κώστα, Γ. και Υφαντίδου, Γ. (2015) *Η Ανάπτυξη του Αθλητικού Τουρισμού*. Αθήνα: Κάλλιπος.

Λέπουρας, Γ., Αντωνίου, Α., Πλατής, Ν., και Χαρίτος, Δ. (2015) *Ανάπτυξη Συστημάτων Εικονικής Πραγματικότητας*. Αθήνα: Κάλλιπος. σ. 3.

Λύτρας, Π. (2002) *Η Κοινωνία της Αναψυχής - Η Αξιοποίηση του Ελεύθερου Χρόνου στις Διακοπές*. (2^η έκδοση) Αθήνα: Interbooks.

Μιχάλης, Γ., Παντελαίος, Κ., Πανάγου, Ε. και Ρέππας, Δ. (2018) *Ο Ρόλος του Θαλάσσιου Τουρισμού στον Τουριστικό Σχεδιασμό των Περιφερειακών Ενοτήτων Μαγνησίας και Β. Σποράδων*. Προπτυχιακή εργασία. Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Πολύζος, Σ. (2011) *Περιφερειακή ανάπτυξη*. Αθήνα: Κριτική.

Σταυροπούλου, Γ., Υφαντίδου, Γ. και Σπυριδοπούλου, Ε. (2010) «Καταγραφή και Διερεύνηση της Τυπολογίας των Αθλητικών Τουριστών στην Ελλάδα». *Περιοδικό Αθλητικού Τουρισμού και Αναψυχής*. 3(d)/2010, σ. 50-66.

Σφακιανάκης, Μ. (2000) *Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού*. Αθήνα: Έλλην.

Τερζάκης, Δ. (2008) «Αθλητικός Τουρισμός και Ευρωπαϊκή Αθλητική Πολιτική Σήμερα!» www.inArcadia.gr

Τσάλτας, Γρ. (2003) *Γιοχάνεσμπουργκ 2002. Το περιβάλλον μετά τη Συνδιάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την Αειφόρο Ανάπτυξη*. Αθήνα: Σιδέρης Ι.

Τσάλτας, Γρ. και Κατσιμπάρδης, Κ. (2004) *Αειφορία και Περιβάλλον, η Ευρωπαϊκή και Εθνική Προοπτική*. Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρη.

Τσάρτας, Π., Μοίρα, Π., Λαγός, Δ., Σταμπουλής, Γ. και Μπάρλας, Α. (2014) *15η Διδακτική ενότητα. Η οργάνωση και διοίκηση επιχειρήσεων ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Τσάρτας, Π., Σταυρινούδης, Θ., Ζαγκότση, Σμ., Κυριακάκη, Α. και Βασιλείου, Μ. (2010) *Οδηγός για το Περιβάλλον - Τουρισμός και Περιβάλλον*. Αθήνα: WWF Ελλάς.

Φαρσάρη, Ι. και Σωτηριάδης, Μ. (2009) *Εναλλακτικές και Ειδικές Μορφές Τουρισμού: Σχεδιασμός, Μάνατζμεντ & Μάρκετινγκ*. Αθήνα: Interbooks σ. 41-42.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Burgan, B. & Mules, T. (1992) "Economic Impact of Sporting Events. Annals of tourism research". *Annals of tourism research*. 19(4)/1992, pp.700-710.

Butler, R.W. (1990) "Alternative Tourism: Pious Hope or Trojan Horse?" *European Journal of Tourism Research*. 1(2)/2008, pp.40-45.

Costa, G. & Glinia, E. (2003) "Empathy and Sport Tourism Services: a Literature Review". *Journal of Sport Tourism*, 8(3)/2003 pp.284-292.

Gardiner, E.N. (1930: 1) *Athletics to the Ancient World*. N.Y. Dover: Publication.

Hunziker, W. & Krapf, K. (1942) *Grundriss der allgemeinen Fremdenverkehrslehre*. Zürich: Polygraph Verlag.

Jarviluoma, J. (1992). "Alternative Tourism and the Evolution of the Tourist Areas". *Tourism management*. 13(1), pp.118

Standeven, J. & De Knop, P. (1998) *Sport Tourism*. Champaign Illinois: Human Kinetics.

Νομοθεσία

ΦΕΚ 118/19.07.1993: Ν. 2160 «Τροποποίηση της νομοθεσίας για τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) και άλλες διατάξεις.»

ΦΕΚ 42/Β/26-1-1994: Υπουργική Απόφαση 520010/6/1994 « Καθορισμός προδιαγραφών Γηπέδων Γκολφ.»

ΦΕΚ 29/Α/10-2-2003: Νόμος 3105/2003 «Νόμος 3105/2003 : Τουριστική εκπαίδευση και κατάρτιση, ρυθμίσεις για τον τουρισμό και άλλες διατάξεις.»

ΦΕΚ 1393/Β/3-8-2007: Κ.Υ.Α.12061/2007 « Προδιαγραφές Κέντρων Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού (ΚΕΠΑΤ) για την υπαγωγή τους στο καθεστώς κινήτρων του ν. 3299/2004.»

ΦΕΚ 1707/Β’/14.08.2015: «Παράταση του χρόνου υλοποίησης έργων του Προγράμματος «Εναλλακτικός Τουρισμός» του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΕ) του ΕΣΠΑ 2007–2013.»

ΦΕΚ Α 208/11.12.2018: Ν. 4582/2018 «Θεματικός τουρισμός – Ειδικές μορφές τουρισμού – Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου στον τομέα του τουρισμού και της τουριστικής εκπαίδευσης – Στήριξη τουριστικής επιχειρηματικότητας και άλλες διατάξεις»

ΦΕΚ 269/15.11.2018: Α. Π.: ΥΠΙΕΝ/ΔΧΩΡΣ/69722/1108 «Έγκριση Αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Θεσσαλίας και Περιβαλλοντική Έγκριση αυτού.»

Ελληνόγλωσσες ιστοσελίδες

Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ). <http://www.statistics.gr> [Πρόσβαση 25/05/2019].

Εναλλακτικός τουρισμός. https://www.alternative-tourism.gr/el/o-enallaktikos-tourismos?fbclid=IwAR1OfzCagQlc3C6b1XigljcaCImRYnPK8noVv6sl_9L525KnN8Njs2ZuU-Y [Πρόσβαση 25/05/2019].

Volosday. *Κορυφαίος προορισμός...η πόλη του Βόλου.*

https://www.volosday.gr/.volosday.gr/κορυφαίος-προορισμός-αθλητικού-τουρ/?fbclid=IwAR2f4teoVUvPasqa9H7sOimbg7w27-tuYHrPUcukmtsGa1J_cdRMgPg2qnA [Πρόσβαση 25/05/2019].

E-thessalia. *15 αθλητικά γεγονότα για τους επόμενους μήνες στο Βόλο – 7 ναυταθλητικές διοργανώσεις.* https://e-thessalia.gr/15-athlitika-gegonota-gia-tous-epomenous-mines-7-megales-naftathlitikes-diorganosis-eos-ta-mesa-iouliou/?fbclid=IwAR2_cX4-2vITcymj1RGhR8NGZhmRvHuXOG049wA8xIPGBfMhgQBOZNhEaK8 [Πρόσβαση 25/05/2019].

Δ.Ο.Ε.Π.Α.Π.-ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. <https://doepap.gr/egkatastaseis/> [Πρόσβαση 25/05/2019].

EPT. Αναβαθμίζεται κι εκσυγχρονίζεται το αεροδρόμιο Ν. Αγχιάλου.

https://www.ert.gr/eidiseis/volos-anavathmizete-ke-eksigchronizete-to-aerodromio-n-agchialou/?fbclid=IwAR2_cX4-2vITcymj1RGhR8NGZhmRvHuXOG049wA8xIPGBfMhgQBOZNhEaK8 [Πρόσβαση 26/05/2019].

Volosday. Αθλητικός τουρισμός – Sport Mega Events και τοπική ανάπτυξη.

https://www.volosday.gr/athlitikos-tourismos-sport-mega-events-ke-topiki-anaptyxi/?fbclid=IwAR0h5z_IcALy4T3JBD9PvJfWxNK8v8GurtuUoXQCιME-B7Sw36MEiFh8aq4 [Πρόσβαση 26/05/2019].

Onsports. Όλα τα μεγάλα αθλητικά γεγονότα του 2019.

https://www.onsports.gr/spor/story/618069/ola-ta-megala-athlitika-gegonota-toy-2019?fbclid=IwAR2_cX4-2vITcymj1RGhR8NGZhmRvHuXOG049wA8xIPGBfMhgQBOZNhEaK8 [Πρόσβαση 27/05/2019].

Ταχυδρόμος. Ολυμπιακών προδιαγραφών ποδηλατοδρόμιο αποκτά ο Βόλος.

https://www.taxydromos.gr/m/m_article.php?id=328105&fbclid=IwAR1oesdAb93muborBIbFcaHtkSLXAONb9g6wMKC7F8WcpT6YI3I2KOS0Am4 [Πρόσβαση 30/05/2019].

Ταχυδρόμος. Οι χαμένες Ατλαντίδες της Μαγνησίας.

https://www.taxydromos.gr/m/m_article.php?id=26764&fbclid=IwAR3FcK790FTTc7zmSRWHrSwCbeFJLPaNGFQB7tdJKWgrWqn24t0iAlwLD8Q [Πρόσβαση 30/05/2019].

TheNewspaper.gr. Πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις με τη στήριξη της Περιφ.

Ενότητας Μαγνησίας. <https://www.thenewspaper.gr/2019/10/02/politistikes-kai-athlitikes-ekdiloseis-me-ti-stirixi-tis-perif-enotitas-magnisias/?fbclid=IwAR0VboCWv4v7oSqre40e5NBCtCvW9HxyxtHzhTpGdQAPTvDRmUlzEWWcSB4> [Πρόσβαση 30/05/2019].

Σύμπραξη Τουρισμού για την Θεσσαλία (2017). Σχέδιο Μάρκετινγκ Τουριστικού Προϊόντος Θεσσαλίας Ψηφιακή παρουσίαση. <http://thessaly-tourism-sympraxi.gr/> [Πρόσβαση 12/06/2019].

Το Βήμα. Έως το 2020 χωρίς «Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό».

<https://www.tovima.gr/2018/05/24/society/ews-to-2020-xwris-eidiko-xwrotaksiko-plaisio-gia-ton-toyrismo/> [Πρόσβαση 12/06/2019].

Εύδοξος. *Ο σύγχρονος τουρισμός και η Ελλάδα ως προορισμός.*

<https://static.eudoxus.gr/books/19/chapter-58519.pdf> [Πρόσβαση 13/06/2019].

TourismPress. *Τι είναι βιώσιμος ή αειφόρος τουρισμός.* <https://tourismpress.gr/ti-einai-viosimos-i-aeiforos-toyrismos> [Πρόσβαση 13/07/2019].

Data.gov.gr. *Επιχειρησιακό πρόγραμμα Περιφέρειας Θεσσαλίας 2014-2019.*

<http://www.data.gov.gr/dataset/epixeirhsiako-programma-perifereias-8essalias-2014-2019> [Πρόσβαση 10/08/2019].

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. *Τουρισμός.*

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/126/tourism> [Πρόσβαση 14/08/2019].

Υπουργείο Τουρισμού. *Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Θεσσαλίας (01/10/2003).*

<http://www.mintour.gov.gr/Statistics/meletes?pageNo=1&fbclid=IwAR2JnDIycUnrMY6j7Fr5WeQsC8Lq9e7zzlNZJbW5IrdWf3YZzTDW8Rn2yeY> [Πρόσβαση 1/11/2019].

Trainose. *Ιστορικός σταθμός Βόλου.*

<http://www.trainose.gr/%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%bf%cf%81%ce%b9%ce%ba%cf%8c%cf%82-%cf%83%cf%84%ce%b1%ce%b8%ce%bc%cf%8c%cf%82-%ce%b2%cf%8c%ce%bb%ce%bf%cf%85/> [Πρόσβαση 16/11/2019].

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού. *Αρχαιολογικοί χώροι αρμοδιότητας της Εφορείας Αρχαιοτήτων Μαγνησίας.*

<https://www.culture.gr/el/ministry/SitePages/viewyphresia.aspx?iID=1680> [Πρόσβαση 17/11/2019].

Snowreport. *Χιονοδρομικό Κέντρο Πηλίου.* <http://www.snowreport.gr/pilio/> [Πρόσβαση 17/11/2019].

E-telescope. *Τερζάκης, Δ. (2002). Αθλητικός τουρισμός, μια νέα έννοια-πρόκληση.*

<https://www.e-telescope.gr/greece/economy/athletic-tourism> [Πρόσβαση 17/11/2019].

Καλλικράτης. *Περιφερειακή ενότητα Μαγνησίας.*

<https://www.kallikratis.org/perifereiaki-enotita-magnisias/> [Πρόσβαση 17/11/2019].

EUR-Lex. *Λευκή Βίβλος: Η ευρωπαϊκή πολιτική μεταφορών έως το έτος 2010.*

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM%3A124007&fbclid=IwAR1zDrJt6vu_Hchh4A2vMWAGG6DB0K0peVFEQvm8NOF4uzUaVArM3fcreKw [Πρόσβαση 19/11/2019].

Γκουτζιούπας Γ. (2006). *Αθλητικός τουρισμός, δεδομένα και ζητούμενα στην ελληνική πραγματικότητα 2003-2006*. σ. 11.

http://traveldailynews.gr/pdf/SportTourismBook_by_Goutzioupas_George.pdf [Πρόσβαση 19/11/2019].

Γκουτζιούπας Γ. (2008). *Το Ελληνικό Αθλητικό Τουριστικό Προϊόν*, σ. 5-11.

<https://docplayer.gr/745848-Georgios-i-m-gkoytzioypas-to-elliniko-athlitiko-toyristico-proion.html> [Πρόσβαση 19/11/2019].

Τερζάκης Δ. (2008). *Αθλητικός Τουρισμός και Ευρωπαϊκή Πολιτική σήμερα*.

https://docplayer.gr/31810887-Athlitikos-toyrismos-kai-eyropaiki-athlitiki-politiki-simera.html?fbclid=IwAR2UQYkXm8romkQ6HL7V2rUBuvCW0VbrsSAI3ho-V_5j8_8h4PaN3xpg7Q4 [Πρόσβαση 19/11/2019].

Newsbeast. *Γαλάζιες σημαίες 2019: Αυτές είναι οι πιο καθαρές ελληνικές παραλίες*.

https://www.newsbeast.gr/environment/arthro/4880940/galazies-simaies-2019-aytes-einai-oi-pio-kathares-ellinikes-paralies?fbclid=IwAR2_INuUr8F03UaRFdUplpMQzlk-g8SHyFfkKBOqC3Sn9--38uQeiWZhEA [Πρόσβαση 21/12/2019].

Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών της Ελλάδας. σ. 167-172.

http://www.nationaltransportplan.gr/wp-content/uploads/2019/11/Final_NTPG_gr_20190712.pdf [Πρόσβαση 21/12/2019].

Magnesianews. <https://magnesianews.gr/magnisia/desmeysi-k-karamanli-ston-athan-lioypi-gia-erga-ypodomon-metaforon-sti-magnisia.html?fbclid=IwAεR2RuB0M5NAvmkg4nHUQvvQgHXxhcqPkp4vE7fk7mv507WP5ropdyV-KsLY> [Πρόσβαση 21/12/2019].

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. *Ο ρόλος της Ένωσης στον τομέα του τουρισμού*. <https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/ed46c83e-95fc-4c5c-9dbc-da288647d7c2/language-el> [Πρόσβαση 22/12/2019].

Υπουργείο Τουρισμού. *Ρύθμιση υπηρεσιακών ζητημάτων Ε.Ο.Τ.*

http://www.opengov.gr/tourism/?p=625&fbclid=IwAR1HNfr5V_29w6A4BD07tucPTOj4EXt6D0RAUld3gTpxx7Ns4C9sVJ2b5lQ [Πρόσβαση 27/12/2019].

ΕΡΤ Βόλος. *Βόλος: Αναβαθμίζεται και εκσυγχρονίζεται το αεροδρόμιο Ν. Αγχιάλου.*

<https://volos.ert.gr/blog/2016/03/03/volos-anavathmizete-ke-eksigchronizete-to-aerodromio-n-agchialou/> [Πρόσβαση 28/12/2019].

Tourism Today. *Αλόνησος, Αλμυρός δυναμικά σε ενάλιο τουρισμό.*

<https://www.tourismtoday.gr/ανοίγει-ο-δρόμος-για-τον-ενάλιο-τουρισ/> [Πρόσβαση 28/12/2019].

Hania.news. *Ο τουρισμός γκολφ στην Ελλάδα.* <https://hania.news/2016/06/21/o-tourismos-gkolp-stin-ellada/> [Πρόσβαση 28/12/2019].

TheNewspaper. *Τέσσερις προτάσεις έργων του Δήμου Ν. Πηλίου στο πρόγραμμα CLLD/LEADER.* https://www.thenewspaper.gr/2019/03/02/tesseractis-protaseis-ergon-toy-dimoy-n-pilioy-sto-programma-clld-leader/?fbclid=IwAR1en60wWgpngNJnwDg2BrfMcWniLRFzsGg3Dbhtj6YvXTaR5EXpxkhY_GE [Πρόσβαση 29/12/2019].

Upt. *Ultra Pelion Trail.* <https://www.upt.gr/> [Πρόσβαση 29/12/2019].

E-thessalia. *Φθινοπωρινή απόδραση στο Πήλιο – Από 3 έως 6 Οκτωβρίου 2019 το 7ο Tsagarada Escape Festival.*

<https://e-thessalia.gr/fthinoporini-apodrasi-sto-pilio-apo-3-eos-6-oktovrioy-2019-to-7o-tsagarada-escape-festival/> [Πρόσβαση 29/12/2019].

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. *Οι συνθήκες του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ.*

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/3/oi-synthikes-tou-maastrixt-kai-tou-amsterntam> [Πρόσβαση 30/12/2019].

Ευρωπαϊκή Ένωση. *Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση.* https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/treaty_on_european_union_el.pdf [Πρόσβαση 3/1/2020].

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. *Αθλητισμός.*

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/143/%CE%B1%CE%B8%CE%BB%CE%B7%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%82> [Πρόσβαση 3/1/2020].

Επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. *Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση* (ενοποιημένη απόδοση). [https://eur-](https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:326:FULL:EL:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:326:FULL:EL:PDF](https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:326:FULL:EL:PDF)

[Πρόσβαση 3/1/2020].

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. *Πολιτισμός, εκπαίδευση και αθλητισμός.*

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/section/200/%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%82-%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CE%B8%CE%BB%CE%B7%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%82>

[\[Πρόσβαση 3/1/2020\].](https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/section/200/%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%82-%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CE%B8%CE%BB%CE%B7%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%82)

[\[Πρόσβαση 3/1/2020\].](https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/section/200/%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%82-%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CE%B8%CE%BB%CE%B7%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%82)

EUR-Lex. *Επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* (ψήφισμα 27/11/2011).

[https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1539684029442&uri=CELEX:52011IP0407)

[content/EL/TXT/?qid=1539684029442&uri=CELEX:52011IP0407](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1539684029442&uri=CELEX:52011IP0407) [Πρόσβαση 3-1-2020].

ΕΣΠΑ. *Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας 2014-2020.*

<https://www.espa.gr/el/Pages/elibraryFS.aspx?item=2181> [Πρόσβαση 4/1/2020].

Ξενόγλωσσες ιστοσελίδες

World Travel and Tourism Council. *Greek tourism sector growing over three times faster than wider economy, says new WTTC research.*

<https://www.wttc.org/about/media-centre/press-releases/press-releases/2019/greek-tourism-sector-growing-over-three-times-faster-than-wider-economy-says-new-wttc-research/> [Πρόσβαση 11/5/2019].

Gammon, S., & Robinson, T. (2003). *Sport and tourism: A conceptual framework.*

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14775080306236?journalCode=rjto20>

[Πρόσβαση 12/10/2019].

ScienceDirect. *Sustainable tourism: Sustaining tourism or something more?*

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S2211973617301319> [Πρόσβαση 13/10/2019].

World Tourism Organization. *Sustainable Development.*

<https://www.unwto.org/sustainable-development> [Πρόσβαση 14/10/2019].

EACEA. *Sport*. <https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/actions/sport> [Πρόσβαση 18/11/2019].

Διαδικτυακές πηγές εικόνων - πινάκων

Δήμος Βόλου. https://dimosvolos.gr/el/xartis-dimou?field_poi_category_tid=25 [Πρόσβαση 19/10/2019].

Οργανισμός Λιμένος Βόλου. <https://www.port-volos.gr/cgi-bin/pages/index.pl?type=list&arlang=Greek&argenkat=%CE%A3%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC%20%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%B1> [Πρόσβαση 4/11/2019].

Santorini Experience. <http://www.santorini-experience.com/> [Πρόσβαση 20/11/2019].

Zagori Mountain Running. <https://zagorirace.gr/> [Πρόσβαση 20/11/2019].

Spetsathlon. <http://spetsathlon.com/> [Πρόσβαση 20/11/2019].

Magnesianews. <https://magnesianews.gr/slider/endiaferon-neon-eterion-chamilou-koustous-gia-to-aerodromio-n-agchialou.html> [Πρόσβαση 18/12/2019].

E-thessalia, <https://e-thessalia.gr/sidirodromikos-stathmos-volou-to-kosmima-tis-polis-axiotheato-ton-touriston-photos/> [Πρόσβαση 18/12/2019].

TopoGuide.

http://www.topoguide.gr/mountains/thessaly/advs_pelion/hiking_on_western_pelion.php [Πρόσβαση 18/12/2019].

Ipernity. <http://www.ipernity.com/doc/evangrek63/4386769> [Πρόσβαση 18/12/2019].

Thessaliaeconomy. <http://www.thessaliaeconomy.gr/blog/eidiseis/amerikaniko-endiaferon-gia-to-limani-toy-voloy> [Πρόσβαση 18/12/2019].

Damouchari Apartments.

<https://www.pelion-damouchari.com/2017/05/26/water-sports/> [Πρόσβαση 18/11/2019].

Xtreme Greece. <https://www.xtremegreece.gr/en/canoe-kayak/thalassio-kayak-pelio.html> [Πρόσβαση 18/12/2019].

Athens Marathon.

<https://www.athensauthenticmarathon.gr/site/index.php/en/collection-en/event-photos-collection-en> [Πρόσβαση 19/12/2019].

Business Travel. <http://business-travel.gr/%ce%b4%ce%b9%ce%b5%ce%b8%ce%bd%ce%ae%cf%82-%ce%bc%ce%b1%cf%81%ce%b1%ce%b8%cf%8e%ce%bd%ce%b9%ce%bf%cf%82-%ce%b8%ce%b5%cf%83%cf%83%ce%b1%ce%bb%ce%bf%ce%bd%ce%af%ce%ba%ce%b7%cf%82-2019-2/> [Πρόσβαση 19/12/2019].

Pelion homes. <https://www.pelionhomes.com/mountain-bike/> [Πρόσβαση 18/12/2019].

Περπατώντας στο Πήλιο. <http://walking-pilion.blogspot.com/2012/11/x.html> [Πρόσβαση 18/12/2019].

Ski2gr. <https://www.ski2gr.gr/tag/χιονοδρομικά-κέντρα/page/2/> [Πρόσβαση 18/12/2019].

Lifo. <https://www.lifo.gr/guests/shell/50108> [Πρόσβαση 18/12/2019].

Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία.

http://www.hnms.gr/emv/el/climatology/climatology_city?perifereia=Thessaly&poli=Nea_Filadelfia [Πρόσβαση 18/12/2019].

Swimclub. <https://www.swimclub.gr/egkatakastaseis/> [Πρόσβαση 19/12/2019].

MagnesiaNews. <https://magnesianews.gr/volos/i-argo-tha-provlithi-sti-michani-tou-chronou.html> [Πρόσβαση 19/12/2019].

Reader. https://www.reader.gr/news/athlitismos/o-thesmos-toy-navarino-challenge-synehizetai-entyposiaka-kai-2018-pics?fbclid=IwAR2TSW4svHWOBxFxs_vc5pDy1vTt73qfY3q00OWAcL-D7zHw4W23Orme2RA [Πρόσβαση 19/12/2019].

Justlife. <https://www.justlife.gr/μακρινίτσα-πηλίου/> [Πρόσβαση 19/12/2019].

Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας. <http://www.ypa.gr/our-airports/kratikos-aerolimenas-neas-agxialoy-kana> [Πρόσβαση 19/12/2019].

Visit Pilio. <https://www.visit-pilio.gr/pilio/%CF%87%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%87%CE%AE%CF%82-> [Πρόσβαση 21/12/2019].

SecurNews. <https://www.securnews.gr/magnisia/item/110330-edra-tis-ael-to-panthessaliko-stadio-to-dilimma-tou-aleksi-koygia.html> [Πρόσβαση 23/12/2019].

Gazzetta. <http://www.gazzetta.gr/other-sports/article/1004916/me-epityhia-oloklirothike-xterra-voyliagmeni?fbclid=IwAR29hcspRsRKq7MwtlHDBv8sjBM4WdsqdMtTdWVNr8cQL1WiYpPjch9LoSE> [Πρόσβαση 23/12/2019].

Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. http://www.eadp.uth.gr/?page_id=1630 [Πρόσβαση 27/12/2019].

SkyTechSport. <https://www.skytechsport.com/single-post/2017/05/29/The-VR-Future-Is-Now-By-Korea-JoongAng-Daily> [Πρόσβαση 30/12/2019].

Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος. <https://www.grhotels.gr/ksenodocheiako-dynamiko-elladas-2018-ana-perifereia-nomo-nisi/> [Πρόσβαση 3/1/2020].

Δ.Δ.Ε. Μαγνησίας. *Αθλητικές εγκαταστάσεις Βόλου*. <http://dide.mag.sch.gr/grfa/organisomatia/exosxolikosathlitisomos/exosholikos%20athlitisomos.htm> [Πρόσβαση 4/1/2020].

Περιφέρεια Θεσσαλίας. *Marketing Plan Τουριστικού Προϊόντος Περιφέρειας Θεσσαλίας*. <https://www.thessaly.gov.gr/data/anakoin/2016/an5667a.pdf> [Πρόσβαση 4/1/2020].